

AYDIN

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ UYGULAMA DERGİSİ ŞUBAT/MART 2012 / 08

Altaylar'da bir yeni Kürşad

OSMAN BATUR

20 ŞUBAT 2012 TÜRKİYE'NİN NATO ÜYELİĞİNİN 60. YILI

**Milli Savunma Bakanı Sayın Dr. İsmet YILMAZ'ın katılımlarıyla
NATO'NUN GELECEKTEKİ ROLÜ VE TÜRKİYE İÇİN ANLAMI**

Yaşar YAKIŞ, Dışişleri Eski Bakanı,

AK Parti 23. Dönem Milletvekili

Mehmet Ali EDİBOĞLU, CHP Hatay Milletvekili,

TBMM Dışişleri Komisyonu Üyesi

Oktay VURAL, MHP İzmir Milletvekili,

NATO Parlamenter Asamblesi Üyesi

Dr. Troels FROLING, ATA Genel Sekreteri

E. Orgeneral Oktar ATAMAN, NATO G.Doğu Avr. Müş. Kuv. E.K., 3.Or. E. K.

Vahit ERDEM, NATO Parlamenter Asamblesi Türk Grubu Eski Başkanı

Osman YAVUZALP, Dışişleri Bakanlığı Uluslararası Güvenlik İşleri Gen. Müd. Yrd.

Dr. Steve LARRABEE, RAND Corporation

PANEL

Yeni Binyıl Başında NATO'nun

Değişen Roller ve İşlevleri,

Türkiye için Anlamı ve Önemi

Moderatör: **Prof. Dr. Firuz D. YAŞAMIŞ**, İstanbul Aydın Üniversitesi

Prof. Dr. Beril DEDEOĞLU, Galatasaray Üniversitesi

Prof. Dr. Calin SINESCU, Dimitrie Cantemir Üniversitesi/Romanya

Alparslan AKKUŞ, Sabah Gazetesi

Ardan ZENTÜRK, Star Gazetesi

Matthew Bryza, ABD Eski Azerbaycan Büyükelçisi

Ömer ÖZKAYA, Turquie Diplomatique Gazetesi

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ Florya Yerleşkesi

A Blok Konferans Salonu Beşyol Mah. İnönü Cad.

No: 38 Sefaköy, K.Çekmece / İST.

20 ŞUBAT 2012 / 10:00-18.30

www.aydin.edu.tr | 444 1 428

T.C. İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ UYGULAMA DERGİSİ

İMTİYAZ SAHİBİ
MÜTEVELLİ HEYET BAŞKANI
Dr. Mustafa AYDIN

YAYIN KURULU BAŞKANI
Prof. Dr. Yedigâr İZMİRLİ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Öğr. Gör. Özgül YAMAN

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Öğr. Gör. Babürhan ÇÖRÜT

REKLAM KOORDİNATÖRÜ
Dilek SESİĞÜR

HABER
Öğr. Gör. Emel BİROL
Gülizar ÇALIŞKAN
Merve ŞAHİN
Burcu DANKI

GÖRSEL YÖNETMEN
Nabi SARIBAŞ

SAYFA TASARIM
Arif İBİS

BASKI
CEREN MATBAACILIK

Bahçelievler Yerleşkesi
Adnan Kahveci Bulvarı No:78
Bahçelievler / İSTANBUL
Tel: 0212 442 61 60
Faks: 0212 442 61 46

Florya Yerleşkesi
Beşyol Mh. İnönü Cd. No: 38
Sefaköy / İSTANBUL
Tel: 0212 444 1 428
Faks: 0212 425 57 59

www.aydin.edu.tr

06

18

38

54

70

06 İAÜ Hukuk Fakültesi Öğrencileri
Hukukun Kalbinde

08 20. Yüzyılda Altaylarda Bir Özgürlük
Savaşçısı, Bir Yeni Kürşad İslamoğlu OSMAN BATUR

14 İstanbul Aydın Üniversitesi,
100. Doğum Yıldönümünde Kazak Şair
Kasım AMANJOLOV'u Andı

17 İAÜ Meslek Yüksekokulları
Mezun ve Mensupları Derneği Büyüyor

18 Rauf Denktaş

24 Avrupa Birliği
Fiili Olarak Üçe Bölünmektedir

28 Gıdanın İçine
Ticari Olarak Konan Enerjii

34 İstanbul Aydın Üniversitesi
58 Danışman İşadamı ile Buluşarak,
Sektör ve Eğitim Gücünü Devleştirdi

38 Şeb-i Arûs,
Gel, Ne Olursan Ol Yine Gel!

40 'Düya Üzerinde Konteyner Taşımacılığı
ve Ekonomiye Etkisi Adlı Seminer
BİLLOK Kulübü Tarafından Düzenlendi

42 Ebeveyn ve Çocuk İlişkileri

44 İAÜ Tarih Günleri'nin 3.sü Yapıldı

46 Türkiye'nin NATO'ya Giriş Süreci

52 Medeniyetler Krizi ve Çıkış Yolları

54 Buram Buram İstanbul; BEYOĞLU

57 İAÜ Tarih Günleri'nin 4.sü Yapıldı

58 Topkapı Sarayı Harem Dairesi Çinileri

64 Boozaaa

66 Kültür Farklılıkları

68 Âşık VEYSEL

70 Flâmenko

74 Salvador Dalí

78 Sens, Komedi, Dram, Macera

80 Kültür Hazinesi Kitaplar

Genel Yayın Yönetmeni
Öğr. Gör. Özgül YAMAN

“Onlar ki... Bizim doktorlarımız...”

Gecenin son demlerinde; karanlığı yaran güneşin ilk huzmeleri, denizin ve şehrin üstüne yansımasıyla ılık bir gülümseme belirdi yüzümden. Hastanede o gecenin sabahını untabilmek mümkün değil. Çaresiz bir korkunun ardından, yaşama yeniden merhaba diyebilmek inanılmaz bir his. Sağlıkla ve güvenle tekrar güne kalkabilmek, dünyalara değermiş meğer.

Değer ve güven, iki pırlanta kelime... Sonsuz ve evrensel anlamlar yüklediğimiz bu sözcüklerin yüreğimize mırıldandığı duygunun tadına, ancak hissedildiğinde varılabiliyor. Güvende olabilmenin getirileri, okyanus gibi uçsuz bucaksızken, kendimizi bu kocaman deryada bir su zerresi kadar bile algılayamıyoruz. Bu nedenle, umutlarımızı ve çarelerimizi avuçlarımıza alıp koşulsuz sunuyoruz doktorlarımıza.

Onlar ki, bizim doktorlarımız... Onlar ki, koskoca bir ömrü bir dakika içinde kurtarabilme zorluğu ile baş başa kalan mucize beyinler. Zamanla yarışan karar verme yetenekleri ile karşısındaki insanları; kırmadan, acıtmadan ve korkutmadan büyük bir savaşa hazırlar her an. (Şaşkınlığım sıradan değil, bir insan her an bu savaşa bu kadar güçlü ve hazır bulunabilir mi?) Oysa her birinin farklı birer yaşam öyküleri, farklı esintileri var dışarıda... Onların da bekleyenleri ve beklenenleri var. Bu mucize beyinlerdeki insan sevgisi, o kadar ulu ki; özverileri ile yaşamlarını eş tutmuşlar sanki. Karşılarına gelen bireylerin, kaliteli nefes alabilmeleri için yirmi dört saatin her dakikasında amansız ve koşulsuz düşünce mücadelesi veriyorlar. Bilim adamı olabilmek zor zanaatken, kendi

mucizelerine bile aldırmadan, o kadar alçak gönüllü yaşıyorlar ki, sıcacık yürekleri ile yaşama alaysı bir dokunuş bırakıyorlar. Montaigne'nin sözünü nasılda tanımlıyorlar “İnsanlar başaklara benzerler, içleri boşken başları havadadır, doldukça eğilirler.” Kendi başarılarının ardından, hastalarından tek istekleri sadece “vefalı bir gülümseyiş”.

Bu mucize beyinlere sahip olan paha biçilmez doktorlarımıza; herkes, bir insanı ve bir nefesi kurtarabilmenin hazzını sormalı. Ben sordum. Tahmin ettiğim gibi; toprak gibi üretken, gök kadar engin bir cevap aldım -“insanlara yardım edebilmek, bizleri mutlu ediyor”-

“Dev eserleri taşlar değil, onları işleyenler meydana getirir” demiş J.T.Motley. Sağlık mücadelesinde doktorlarımıza destek olan büyük bir kadro hemşirelerimizi de unutmadım. Nöbet sırasında her birinin pırıltısı arkalarında huzurlu insanları bırakıyor. Günün her anında duru yüzler, yaşamın yükünden arınmış gözler, ferah sesler ve hastaları teslim alan elleri ile aynı sevgiyi tanımlıyorlardı “insana olan değeri”.

Oysa her biri, bir insan ve eşsiz değerler...

Onlar ki, bizim sağlığımız için savaşan mucizeler...

Onlar ki, bizim doktorlarımız...

İyi ki varsınız harika insanlar...

(GATA Haydarpaşa Eğitim Hastanesi'nde çalışan tüm doktorlarımıza hitaben)

EĞİTİMDE İYİ ÖRNEKLER PAYLAŞIMI

12 MAYIS 2012

*"özgün,
uygulanabilir,
sürdürülebilir"*

www.istanbuliyornekler.com

www.aydin.edu.tr

Katılımcı Kayıt Tarihleri:
19 Mart 2012 - 06 Nisan 2012

İzleyici Kayıt Tarihleri:
19 Mart 2012 - 08 Mayıs 2012

Başvuru İşlemleri:
Kayıtlar www.istanbuliyornekler.com
adresindeki E-Başvuru Linkinden yapılacaktır.

Bilgi:
bilgi@istanbuliyornekler.com

Dr. Mustafa AYDIN
Mütevelli Heyeti Başkanı

Üniversitemizin kıymetli mensupları,

2011 yılını yüzünün akı ile başarılı bir şekilde tamamlamış bir Üniversitenin Mütevelli Heyet Başkanı olarak kendimi mutlu ve bahtiyar hissetmekteyim.

Bir yıl boyunca, planladığımız hedeflere doğru büyük bir azim ve gayretle birlikte yürüdük. Geldiğimiz noktada İstanbul Aydın Üniversitesi Ailesi olarak sizlerin de takdire şayan özveri ve emeklerinizin bulunduğunu biliyorum. 2011 yılını bu duygularla uğurladık.

2012 yılında da, Üniversite olarak ülkemizin geleceği ile ilgili iç ve dış gelişmeleri yakından takip edeceğiz. Bunu, yerine getirilmesi gereken bir Milli Ödev olarak görmekteyiz. Üniversitemiz, sınırlarımız ötesine taşan bir faaliyet içindedir ve bugün uluslararası bir profile sahiptir. Ortadoğu ağırlıklı olmak üzere 110 yabancı uyruklu öğrenci Üniversitemizin çatısı altında öğrenim görmektedir. Bu sayı giderek artacak üniversitemizin uluslararası kimliği her geçen gün biraz bilinir hale gelecektir.

Çağdaş bir ulus olmamız için eğitimin yaygınlaşması gereğine inanan Ulu Önder; "Ulusları kurtaracak olan yalnız ve ancak öğretmenlerdir." sözleriyle öğretmene verdiği önemi ve duyduğu saygıyı en güzel biçimde belirtmiştir. Eğitimcilerimizin, Ulusal Kurtuluş Savaşımızda ve yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin yaratılmasında göstermiş oldukları çaba ve emek; her türlü övgünün ve takdirin üzerindedir. Bizler Ulu Önderimizin fikir ve anlayışıyla, eğitimcilerimize destek vermeye devam edeceğiz. Eğitimci yapıcı ve yaratıcıdır. Eğitimci özverili, çevreye güven ve inanç vereni içi insan sevgisiyle dolu bir kişidir; bize doğruya yöneltir. Eğitimci her alanda yeniliği ve yenileşmeyi savunur. Beceri ve yeteneklerimizin gelişmesine yardımcı olur. Eğitimci yetiştirme konusu da Cumhuriyetin öncelikli meseleleri arasında yer almış; herhangi bir memur yetiştirmek olarak ele alınmamış; ahlaklı, namuslu, dürüst, başarılı ve zorlukların üstesinden gelebilecek nitelikte bireyler olarak yetiştirmek Milli Eğitimimizin temel hedefleri arasında yer almıştır.

Gök kubbenin altında sağlıklı, mutlu, huzurlu, yaşayan insanlar olarak yeni bir eğitim dönemine girmenin hem insanımıza hem de kurumumuza esenlikler getirmesi en büyük temennimizdir.

2012 ve gelecek yıllarda bu duygularla size, ailenize, üniversitemize, ülkemize ve tüm insanlığa iyilikler, güzellikler, huzur ve barış getirmesini diliyor saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

İAÜ HUKUK FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ HUKUKUN KALBİNDE

Heyetimizi kabul eden Anayasa Mahkemesi Başkanı sayın Hasım Kılıç, beyretimize verdikleri mini resepsiyon dolayısıyla çok teşekkür ediyoruz.

YÖK Başkanı Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya (sağda)

İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi bünyesinde faaliyete geçen Hukuk Akademisi Öğrenci Kulübü üyesi olan öğrenciler, 19-20 Ocak 2012 tarihlerinde Ankara'daydı. Organizasyonun temel amacı; öğrencilerin teorik olarak öğrendikleri hukuk sisteminde yer alan yüksek mahkemeler ile hukukla ilgili en üst seviyedeki diğer kurum ve kuruluşları tanımak üzere, yerinde uygulamaya dönük bilgi edinmelerini sağlamak oldu.

19 Ocak 2012 Perşembe günü ilk ziyaret, Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü'nün davetlisi olarak Ankara Hakimevi'ne gerçekleştirildi. Öğrencilerin Ankara Hakimevini ziyareti, 15 yıldır ilk defa bir hukuk fakültesinin öğrencileri tarafından yapılması nedeniyle önem kazandı. Kanunlar Genel

Müdür Yardımcısı Zeki Yıldırım tarafından kanunların hazırlanması süreci hakkında detaylı bir sunum gerçekleştirildi. Öğrenciler, böylece TBMM tarafından gerçekleştirilen yasama faaliyetinin merkezi durumunda olan Kanunlar Genel Müdürlüğü ve kanun yapım aşamasına olan katkıları hakkında bilgi sahibi oldular.

TBMM'ne yapılan ziyarette, TBMM'nin en genç milletvekili unvanına sahip İstanbul Milletvekili Bilal Macit ile Avrupa Birliği Bakanı Egemen Bağış ile görüşülerek, TBMM localarından Cumhurbaşkanının görev süresi konusundaki konuşma ve tartışmalara canlı olarak tanık olabileme fırsatı yakalandı.

20 Ocak 2012 Cuma günü ise, Yargıtay ziyaretinde, 3. Ceza Dairesi Üyesi Muharrem Karayol ve Yargıtay Genel Sekreteri Ay-

dın Boşgelmez tarafından Ceza Genel Kurulu Salonunda yapılan tanıtıma ve faaliyetlere dönük sunumun ardından sırasıyla Yargıtay Başkanı Nazım Kaynak ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Hasan Erbil öğrencilerle Daire Başkanlarının toplandığı salonda bir araya geldiler. Öğrenciler, hâkim ve savcı adaylarının staj eğitimlerinin bir bölümünü geçirdikleri Adalet Akademisi Hâkim ve Savcı Eğitim Merkezi'ni ziyaret ederek, Akademi Başkanı Hüseyin Yıldırım ve Başkan Yardımcısı Murat Yardımcı'dan staj eğitimlerinin detayları hakkında bilgi aldılar. Daha sonra günün en önemli görüşmesini Anayasa Mahkemesi'nde, Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşım Kılıç'la bir araya gelerek, hukukun en temel mahkemesinin görev ve yetkileri hakkında bilgi sahibi olarak gerçekleştirdiler. ◀

20. Yüzyılda
Altaylarda Bir
Yeni Kürşad

OSMAN BATUR

Pek çoğumuz Güney Amerika'yı, Che'yi biliriz de Doğu Türkistan'ı, Osman Batur'u nedense bilemeyiz. Bu, bir bakıma bizim kendimizi unutuşumuzdur. Alın elinize bir Asya haritası, ortasına yatay bir elips çizin. İşte o elipsin en doğudaki ucu Doğu Türkistan'dır.

Orada Divanü Lügati't-Türk adlı eserimizi yazan Mahmud'un şehri Kaşgar da vardır. Bugün Çin hakimiyetinde sözde bir özerk bölgedir. Çinliler adını "Sinkiang" olarak değiştirmişlerdir. Uygur, Kazak, Özbek, Kırgız ve birçok Türk kaviminin vatanıdır orası.

DR. HAYATİ YAVUZER

Çinliler ile Türklerin tarihi mücadelelerini inceleyenler Çin'in Türk yurtlarına daima büyük bir iştiha ile baktığını, antik manada sömürgecilik yaptığını bilirler. Ve yine bilinir ki Türkler de Çin'in bu tavrına tepkisiz kalmamışlar, karşılıklı mücadeleler tarih boyu süregelmiştir. Bu mücadelelerde sayısız Türk kahramanının adı geçer. Bunların içinde 40 arkadaşı ile Çin yönetimine baş kaldırıp esir Türkleri kurtarma mücadelesi veren Kürşad, bir tarihi kahraman olarak hafızalarda yer etmiştir. Türkistan coğrafyasında 20. Yüzyılda bir başka er kişi, Osman Batur da, Çin'in istilacı tavrına Doğu Türkistan'da baş kaldırmış, akıllara durgunluk veren bir mücadele örneği sergilemiştir.

Peki Kimdir bu Osman Batur?

Doğu Türkistan'ın yetiştirdiği en büyük kahraman, 20. Yüzyılda Çin'e karşı en büyük mücadeleyi vermiş bir efsane. Asıl adı Silamulı Ospan (İslamoğlu Osman) idi. Batur, O'na milletin verdiği bir unvan, bir sıfattır. Kahraman ve cesur anlamındadır. O, bu unvan ve sıfatla özdeşleşmiş, böylece anılmaya hak kazanmıştır. Ölümüne giderken bile milletini düşünen, "Ben can verebilirim; milletim, dünya durdukça mücadeleye devam edecektir." diyebilen ender dava adamlarından biriydi.

Osman Batur Silamulı 1899 yılın yazında Çin Halk Cumhuriyeti'nin adı bugün Sinkiang olan "Sincan Uygur Muhtar Cumhuriyeti"nin Altay ili Köktogay ilçesi Kürti köyünün Aral yaylasında doğdu. Kazakların Orta Yüz'ünün Kerey uruğundandır. Şeceresi şu şekildedir: Kerey uruğu-Molki

kolu-Kocamkul-Taganak-Arık-Maşan-Aytuvgan-Begalı-Töles-Rayımbet-Rayıs-Silam-Ospan (Osman). Osman Batur'un ismi ve mücadelesi henüz kendisi hayattayken bir efsane hâlesine büründü. Halkın içine derinlemesine nüfuz etti.

Ospan, orta halli bir çiftçi ailesinin oğluydu. Dedesi din adamı idi. 40 yaşına kadar doğduğu bölgede tarımla uğraşarak geçimini sağladı. Dedesi Töles, davalarda, anlaşmazlıklarda hakimlik yapan, sorunları çözen, itibarlı bir kişiydi. Babası Silam, köydeki çocuklara ders veren, dinî bilgi sahibi, eğitilmiş biriydi. Dayıları Hamit ile Tutan, yarışlarda ödülleri alan güçlü pehlivanlardı. Annesi Kayşa (kimi kaynaklarda Gayşa, Türkçede Ayşe)'nin iri yapılı, güçlü biri olduğu rivayet edilir. 1930'da annesinin Köktogay'ın Aral yaylasında iken geceleyin sürüye saldıran bir ayıyı sopayla vurup öldürdüğü rivayet edilir.

OSMAN'IN GENÇLİĞİ VE MEŞHUR OLUŞU

Osman, gençliğinde Kürti'nin aşağı kısmındaki Ekikizıl'ın Aktastı'da ekin eker. Babası kışı nehir kıyısında geçirip, yazın yaylaya indiğinde Osman ovada kalıp tarla ile meşgul olurdu. Osman iri yapılı, uzun boylu ve çok güçlü idi. Çok konuşmayan, iyi sır saklayan, çok cesur, sak, yastığının altında hep tabanca bulunduran, sadağını kemerinden çıkarmayan, bir atı otlarken diğer atı evinin yanında hazır tutan, dindar, savaşta dahi namazını ihmal etmeyen, darda ve olağanüstü durumlarda hemen çözüm yolu bulan, ilerisini görebilen, tahminleri kuvvetli, ayrıca halkını canından çok seven milliyetçi biri idi.

1911 yılında (henüz 12 yaşındadır) Çinlilere ve Ruslara karşı mücadeleye başlayan Osman bütün Altay topraklarının ve Doğu Türkistan'ın Çinlilerden ve Ruslardan kurtarılmasını amaç edinmişti. Daha 10 yaşında iken usta bir binici ve iyi bir avcı olmuştu. 12 yaşına geldiğinde Kazakların büyük kahramanı Böke Batur'un dikkatini çekti. Böke Batur O'nu himâyesine aldı. İyi bir silahşor, usta bir dövüşçü olarak yetişmesine katkıda bulundu. Sonra çete savaşlarının inceliklerini öğretti.

II. Dünya Savaşı yıllarında Doğu Türkistan topraklarındaki Türklere yönelik baskıların kuvvetlenmesi ile birlikte tepki hareketleri de kuvvet kazanmış ve Osman Batur'un yükselmesine zemin hazırlamıştı. Bir gün Osman tarlada iken bir grup hırsız babasının yilkısına saldırır ve birkaç atı götürür. Atına binen Osman; hırsızların peşinden gider ve hepsini yener, bağlayıp obasına getirir. Babası hırsızların Zuka'nın yiğitleri olduğunu öğrenince onları serbest bırakır.

Tek başına beş yiğidi yere serdiğini öğrenen Zuka onu yanına çağırır. Zuka kehanet mahiyetinde şunları söyler: "Oğlum, affettim bu yaramazlığını. Silam'ın itibarını yükselteceksin anlaşılın. Bir millette bir yaramaz olacak elbet. Onsuz millet de soylu olmaz. Zamanla Kerey boyunun hatip hakimi (kadısı) olarak meşhur olacaksın. Şöhretin tüm Kazak boylarının ilgisini çekecektir. Sonrası... Ah, sonrası bulanık.. Göremiyorum... Dikkatli ol, oğlum, dikkatli ol. "Aşırı güç başı yarar/baş yakar", diyerek durur. Sonra da "Yiğitsiz millet yetimdir." der. "Allah önünü açık ede" diyerek hayır duasını verir.

1930'lu yıllarda Osman'ı Moğollar hapsederler. O, arkadaşı Akiya ile birlikte kaçır. Sınıra geldiklerinde yakalanırlar. Tekrar Bayan-Ölgey'e gönderilirler. Osman Batur, fırsatını bulup kaçır; hatta bir tabanca, bir tüfek ve 500 kurşun da götürür. Seyithan Abilkasım'ın Kazak Türkçesi ile yazdığı Ospan Batır (2001) adlı romanda Annesi Gayşa (Ayşe) Oğlu Osman Batur hakkında şunları söyler: "Ospan'ın şu üç özelliğe sahip olduğuna eminim. Birincisi; çalışkanlık, cesaret ve

Osman Batur, Kanambal'da 17-18 Şubat 1951 gecesi Çin askerleri tarafından yakalandığı gün.

yiğitliktir. Ayrıca şehit olan merhum Zuha Batır gibi bir kahramanlık gösterme ümidini taşıyor. İkincisi küçüklüğünden beri aralıksız namaz kılıp, ibadetini ihmal etmemesi, dinin şartlarını yerine getirmesidir. Üçüncüsü de yaşadıklarını, gördüklerini ve öğrendiklerini kimseye söylemeyip kendine saklaması, her şeyi dışa vurmayıp söyleyeceklerini düşündükten sonra söylemesidir. Bu sonuncu özelliği onun başkalarınca yadırganmasına, garip ve kaba biri olarak görülmesine neden olmuştur, sanıyorum."

ONURLU KAVGA BAŞLIYOR!

1940 'lı yıllarda Çin baskı ve zulmü iyice yoğunlaşmıştı. Çinlileri protesto eden Türkler, 'isyancı' oldukları bahanesiyle tutuklandı. Resmî makamlar, Türklerin ellerindeki silâhları toplamaya başladılar. Babası ve ailesinden bazı kişiler, silâhlarını Çin askerlerine teslim ettiler. Osman Beğ, "Bu gün silâhımızı alanlar, yarın canımızı da alırlar. Ben silahımı Çinlilere vermem. İstiyorlarsa ve güçleri yetiyorsa, gelip al-sınlar!" dedi ve tek başına dağa çıktı.

Savaştan başka kurtuluş yolu olmadığına inanıyordu. Başlattığı mücadele aynı gün destek gördü. Arkasından ilk gidenler arkadaşı Süleyman ve büyük oğlu Şerdiman oldu. Silâhını Çinlilere teslim eden babası İslâm Bey, oğlu için hayır dualarını ve başarı dileklerini dile getirdi. Oğlunu koruması için Cenab-ı Allah'a duâ etti. Annesi Gaysa Hanım da, "Ben oğlum bu günler için doğurdum. Çinliler asırlardır koyun boğazlar gibi bizleri öldürüyorlar. Bizim canımız, bizden önce ölenlerin canından daha kıymetli değildir." dedi.

Kısa zaman içerisinde, etrafında gözü pek insanlardan bir ordu oluştu. Zelebay Telci, Nurgocay Batur, Kâseyin Batır, Canım Han Hacı, Süleyman Batır, Musa Mergen Aktepe, Sulibay, Ökürbay, Nogaybay, Ahid Hacı, Halil Teyci, Karakul Zalin... bunlardan birkaçıdır.

Mücadele 1941 yılı Ekiminden 1943 yılı Temmuzuna kadar gerilla savaşı şeklinde devam etti. Efsanesini peşinden sürükleyen bir kahramandı o. 22 Temmuz 1943'te Altaylar Çinlilerden tamamen temizlenmişti. Bulgun'da yapılan bir törende Osman BATUR Altay Kazak Türklerinin Han'ı ilân edil-

di. Han, mücadelesini sürdürdü. Altay Geçici Halk Cumhuriyeti Başkanlığına seçildi. 1944 - 1945 yıllarında, Tanrı Dağları'nın kuzeyinde bulunan Doğu Türkistan'daki Kazak Türkleri'nin yaşadığı bölgeleri de Çin istilasından kurtardı. 1945 yılının Ekim ayından 1947 yılının Şubatına kadar üç vilâyetten oluşan Doğu Türkistan hükümetinin askerî ve mülkî âmiri olarak vali sıfatıyla görev yaptı. Şubat 1947'den Eylül 1949'a kadar Doğu Türkistan Cumhuriyeti koalisyon hükümetinin aslı üyesi olarak görev yaptı.

MAREŞAL ÇOBOLSAN İLE GÖRÜŞMELERİ

Osman Batur'un Moğol Mareşal Coybolsan ile görüşmesinde söylediği sözler, onun mücadelesinin amacını ve sınırlarını ortaya koymasından bakımdan son derece dikkate değerdir: Çoybolsan Osman'a Moğol sınır bekçisi olan askerlere neden saldırdıklarını ve öldürdüklerini sorar. Osman, sınır bekçilerinin yiğitlerine sorgusuz sualsiz ateş açtıklarını, yiğitlerinin de düşman olunca onları vurduklarını söyler. Bunun

Tung-Huang şehrine götürüldü. Ellerinden ve ayaklarından zincirlerle bağlanarak zindana atıldı. Her gün kesintisiz işkence görüyor, kendisine yardımcı olan Türk'leri ele vermesi için sıkıştırılıyordu. Çeşitli işkencelerden sonra bir atın üzerine bindirilip "Doğu Türkistan'ı, Çinlilerden kurtaracağım diyen adamın hâline

Osman Batur'un yakın çevresinden, bir şiirle Osman Batur'u analım
Özgürlük bayrağını kaldırıp hür olacağız,
Bizi ezen düşmanın kanını su gibi akıtacağız.
Ataların ak tuğu savaşçılar elinde,
Ölürsek şehit, kalırsak gaziyiz İslam yolunda.

"Ben ölebilirim ama, dünya durdukça benim milletim mücadeleye devam edecek"

Moğol Mareşal Coybolsan ve Osman Batur bir arada.

üzerine Çoybolsan: “Öyleyse sizin düşmanınız kim?” diye sorar. Osman Batur şu cevabı verir: “Dinime, halkıma kim karşı gelirse, saldırırsa o benim düşmanımdır!”

Çoybolsan Osman’a gelecek planlarını sorar. Osman şöyle der: “Bizde nasıl bir plan olsun? Ata yurdumuz Altay, ana-mız İrtiş dört bir yandan kuşatan düşmanın ayakları altında ezildi. Nice kıymetli yiğidimiz hapisanede zulüm görmekte. Onları azat etmekten başka ne amaç olsun bizde?”

OSMAN BATUR’UN YAKALANIŞI

Kızıl Çinliler, Doğu Türkistan’ı bugün de olduğu gibi asıl sahiplerine asla bırakmak niyetinde değillerdi. Mücadele yeniden kızıştı. Çinliler on kat fazla asker, silah ve cephaneyle

saldırıyorlardı. Osman Batur ve beraberindeki mücâhidler, sayıca kendilerinden 10 kat fazla ve modern silâhlarla donanmış düzenli orduya karşı savaşa devam ettiler. 1949 yılında Osman BATUR daracık bir dağ bölgesine sıkışmıştı. Başlangıçta 30 bin savaşçı olan kuvveti 1950’de kadın ve çocuklar dahil 3-4 bine inmişti. Son sığındığı yer Gez Kurt bölgesiydi. Karakışta hayvanlar dağlarda barınamıyor, eteklere inmeye mecbur oluyorlardı. 1951 şubatında komünistler yine bir baskın hücumu yaptılar. Kazakların büyük bir kısmı yine baskından kurtuldu. Osman BATUR’UN kızı Azapay’la birlikte birçok kadın-kız Çinlilerin eline düştü. Osman BATUR onları kurtarmak için bir geçitte 200 kişilik bir düşman birliğine tek başına hücumla geçti. Çok sayıda düşmanı öldürdü. Ancak cephanesi bittikten sonra Kamambal Dağı’nda yakalandı.

bakın” diyerek sokak sokak dolaştırdılar. Bu hâlde bile bağımsızlık için mücadele edenlerin yolunu aydınlatacak bir meş’ale idi.

Osman BATUR her sokakta “Ben ölebilirim ama, dünya durdukça benim milletim mücadeleye devam edecek” diye haykırdı.

Kuşkusuz, galiplerin adaleti ken-

dincedir. Çinliler, işe yarayacak bilgi alamayacaklarını anlayınca Osman Batur’u göstermelik bir mahkemeye sevk ettiler. Mahkeme, önceden verilmiş kararı, 19 Nisan 1951 tarihinde açıkladı: “Devrim düşmanlığı suçundan idam...”

Karar, 29 Nisan 1951 tarihinde infaz edildi: Urumçi’de önce kulakla-

rını, sonra kollarını kestiler, daha sonra da kurşuna dizerek şehit ettiler.

20. yüzyılın en anlamlı mücadelelerinden birinin kahramanı olan Osman Batur Doğu Türkistan’ın Milli Kahramanı olarak geleceğe önemli izler bıraktı. Bu izler duygulara da yansdı ve duygulardan mısralara aktarılarak şiirleşti. ◀

İstanbul Aydın Üniversitesi, 100. doğum yıldönümünde Kazak Şair Kasım AMANJOLOV'u andı

İstanbul Aydın Üniversitesi, TÜRKSOY Genel Sekreterliği, Avrasya Yazarlar Birliği ve Türk Edebiyatı Vakfı işbirliği ile düzenlenen anma toplantısının açılış konuşmalarını İstanbul Aydın Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Şuayip KARAKAŞ, İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yadiğâr İZMİRLİ, Türksoy Genel Sekreteri Düsen Kaseinov ile İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Dr. Mustafa AYDIN yaptılar.

Prof. Dr. Şuayip KARAKAŞ, Türk dünyası edebiyatı açısından değerlendirdiği Kasım AMANJOLOV' un şiirlerinde

Kazak olduğu için gurur duyduğuna ve tüm dünyaya: “Bana bakın ben Kazak'ım!” diye çekinmeden kimliğini ilan ederek Sovyet dönemindeki sıkı denetimle sansüre boyun eğmediğine dikkat çekti.

Prof. Dr. Yadiğâr İZMİRLİ, Türk dünyasının ses bayraklarından olan Kasım AMANJOLOV' un doğumunun 100. yılı vesilesiyle yapılan anma toplantısına İstanbul Aydın Üniversitesi olarak ev sahipliği yapmaktan onur duyduklarını dile getirdi. Kazak şiirinin gür ve hür sesi Kasım Amanjolov' un 44 yıllık hayatını derin bir vatan ve millet sevgisi, mağrur bir

özgürlük ve yiğitlikle doldurabildiğine dikkat çekti.

Konuşmasına TÜRKSOY'un Türk dünyasına hizmet eden değerli şahsiyetleri ve onların eserlerini yaşatmak için etkinlikler düzenlemekte olduğunu dile getirerek başlayan TÜRKSOY, Genel Sekreteri Düsen Kaseinov, Kasım Amanjolov'un sadece Kazak edebiyatı değil tüm Türk dünyası için çok değerli bir edebiyatçı olduğunu belirtti.

İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Dr. Mustafa AYDIN, Türkiye Türklerinin anayurt Orta Asya'dan getirdikleri değerlerle zenginleştiklerini, yapılan bu etkinliğin de buna güzel bir örnek teşkil ettiğini dile getirdi. Kasım AMANJOLOV'u yaşama ve yaşatmaya vesile olan etkinliğin Türk dünyasındaki kardeşlik bağına, dostluk ilişkilerine ve işbirliklerine katkı sağlamasını diledi.

Açış konuşmalarından sonra plaket ve madalya takdimi töreni yapıldı. İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Dr. Mustafa AYDIN, "2011 Kasım AMANJOLOV Yılı Etkinlikleri" ne katkılarından dolayı "Kasım Amanjolov Madalyası"na layık görüldü. TÜRKSOY Genel Sekreteri Düsen Kaseinov, Sayın Dr. Mustafa AYDIN'a "Kasım Amanjolov Madalyası"nı takdim etti ve geleneksel Kazak şapanı (kaftanı) ile kalpağını giydirdi.

TÜRKSOY Genel Sekreteri Düsen Kaseinov, İAÜ Rektörü Prof. Dr. Yedigâr İZMİRLİ ile Dekan Prof. Dr. Şuayip KARAKAŞ'a da geleneksel Kazak şapanı (kaftanı) giydirdi.

Anma toplantısına katılan TÜRKSOY Genel Sekreteri Düsen Kaseinov'a, Kazakistan Yazarlar Birliği Başkanı Galym Jaylıba'ya, Kasım Dergisi Baş Redaktörü Aibat Kepterbayev'a ve Türk Edebiyatı Vakfı Başkanı Servet KABAKLI'ya etkinliğe katkılarından dolayı İstanbul Aydın Üniversitesi plaketi takdim edildi.

Plaket ve madalya töreninden sonra Kasım Amanjolov'un hayatını anlatan bir kısa film gösterildi. Filmin arkasından oturum başkanlığını Türk Edebiyatı Vakfı Başkanı Servet KABAKLI'nın yaptığı "Kasım AMANJOLOV ve Kazak Şiiri" konulu panel başladı. Panelde Kazakistan Yazarlar Birliği Başkan Yardımcısı Galym Jaylıbay ile Kasım Dergisi Baş Redaktörü Aibat KEPTERBAYEV konuşma yaptılar.

Programın son bölümünde Kasım AMANJOLOV şiirlerinin Türkçe, Azerice ve Başkurtça çevirileri de okundu. Şair İbrahim TERZİOĞLU, Amanjolov'a ithaf ettiği şiirini okudu. Kazakistan'dan gelen sanatçılar Sercan Musayim ile Gülmira Tapay da Kasım AMANJOLOV'un şiirlerinden bestelenmiş şarkıları seslendirdiler. ◀

İAÜ Meslek Yüksekokulları Mezun ve Mensupları Derneği Büyüyor

Meslek Yüksekokulları Mezun ve Mensupları Derneği (MEYODER) nitelikli insan kaynağı gücü yaratmanın önemine inanan bir grup İAÜ kökenli mesleki eğitim mensubu, işadama ve akademisyen tarafından 13 Nisan 2007 tarihinde kurulmuştur.

MEYODER'in misyonu; İAÜ MYO mezun ve mensupları arasındaki dayanışmayı arttırmak, üniversite mezunlarının, sosyal ve kültürel aktivitelerini desteklemek, dernek üyelerinin gelişmelerine katkıda bulunmak, mezunlara iş imkânları sağlamak amacıyla çalışmalar yapmak. Üyeler arasındaki iletişimi en üst seviyeye çıkararak, birliktelik ruhunu geliştirmek. Gönüllülere çalışma olanakları yaratmak, mezun buluşmalarını desteklemek, burs fonları oluşturmak. İAÜ MYO mezun ve mensupları arasında mesleki dayanışmayı ve sosyal yardımlaşmayı sağlamak. Son olarak çeşitli mağazalar lokantalar AVM'ler vb. yerler ile MEYODER Kart sahiplerine indirimler yapılması yönünde hiçbir ekonomik gelir beklemezsizin çalışmalar yapmaktadır. İAÜ Florya Yerleşkesi çevresindeki Lokanta, Büfe, Cafe vb. işletmeler ile başlanan çalışma büyük bir hızla ilerlemektedir.

MEYODER'in faaliyetleri; MEYODER, meslek yüksekokulu mezunlarının istihdam edilmelerinde öncelik sahibi olmaları için iş dünyası ve siyasilerle lobicilik faaliyetleri yürütmektedir. Tercihen ilk 500'e giren firmaların İK departmanları ile yapılan görüşmelerde üniversite ve lise öğrencilerinin yanı sıra MYO son sınıf öğrencilerinin staj yapabilmesi için ikna çalışmaları yürütmektedir. Ayrıca bir çalışma grubu MYO mezun ve mensuplarının sosyal sorunlarını araştırıp sosyal şartlarının iyileşmesi için yasa teklifleri hazırlamaktadır. Bu kapsamda meslek yüksekokulu mezunlarının kısa dönem askerlik hizmetinden faydalanmalarını sağlamak için TBMM ve hükümet nezdinde temalarını sürdürmektedir.

● MEYODER, meslek yüksekokulu mezunlarına kariyer danışmanlık ve koçluk hizmetleri sunmaktadır. Kırılan insan kaynakları bilgi bankası ile gerek iş yeri veya meslek

sahibi mezunlarımızın çalıştıkları veya sahip oldukları işletmelerde açılan pozisyonların iş arayan üyeleri ile doldurulması yönünde çalışmalar yapmaktadır.

● MEYODER, meslek yüksekokulu mezunlarının kişisel gelişimini destekleyici eğitim faaliyetlerini yürütmektedir. İAÜ Sürekli Eğitim Merkezi ile yapılan anlaşma uyarınca MEYODER üyeleri İAÜ Sürekli Eğitim Merkezinde açılan programlara %50 indirimli katılabiliyorlar. MEYODER, seminer, konferans ve atölye programlarıyla üyelerinin iş yaşamı becerilerini geliştirmelerine destek olmaktadır.

● MEYODER, kültürel, sportif ve sanatsal etkinlikler düzenleyerek, üyeleri arasında iletişim ve dayanışma ruhunun sürekliliğini sağlamaktadır. Bu amaçla hazırlanan 25 Aralık 2011 tarihinde yoğun katılım ile gerçekleşen MEYODER Geleneksel Kahvaltı Buluşması'nda 400 üye katıldı. İAÜ Mtevelli Heyet Başkanı Dr. Mustafa AYDIN, İAÜ yönetimi, akademisyenler, MYO'lar da eğitim gören öğrenciler ve mezunlar bir araya geldi. Toplantıda Şubat ayı içinde üyelerine kart etkinlikleri ile ulaşacakları ilan edildi.

● MEYODER, meslek yüksekokulu mezunlarının lisans tamamlama programlarına geçişini sağlayıcı çalışmalar yürütmek amacıyla DGS deneme sınavları düzenlendi. ◀

Bu İşyerinde

MEYODER KART
İndirimleri Geçerlidir!

Detaylı Bilgi için bize ulaşın

e-mail: meyoder@meyoder.org web: www.meyoder.org

Rauf Denktaş

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurucusu, cumhurbaşkanı ve politikacı olan Rauf Denktaş 27 Ocak 1924 tarihinde Kıbrıs'ın Baf bölgesinde doğdu. 1,5 yaşında annesini kaybeden Denktaş anneannesi ve babaannesi tarafından büyütüldü. Rauf Denktaş 1930 yılında eğitimi için İstanbul'a gönderildi. İlkokuldan liseye kadar eğitim veren Fevzi Ati Lisesi'nde yatılı okumaya başlayan Denktaş ortaokuldan sonra Kıbrıs'a döndü ve 1941 yılında Lefkoşa İngiliz Okulu'ndan mezun oldu. Mezun olmasının ardından Fazıl Küçük'ün "Halkın Sesi" gazetesinde yazılar yazdı, bir süre Mağusa'da tercümanlık, mahkemelerde memurluk ve İngiliz Okulu'nda öğretmenlik yaptı. 1944 yılında hukuk eğitimi için Lincoln's Inn'de okumak için İngiltere'ye gitti ve mezun olduktan sonra avukatlığa başladı.

RAUF DENKTAŞ, 5 TEMMUZ 1970 TARİHİNDE YAPILAN GENEL SEÇİMLERDE YENİDEN TÜRK CEMAAT MECLİSİNE MECLİS BAŞKANI SEÇİLDİ

27 Kasım 1948 tarihinde Kıbrıs Türklerinin düzenlediği mitingte Fazıl Küçük ile birlikte hatiplik yaptı. Denktaş Türk cemaatinin iki önemli ismi Faiz Kaymak ve Fazıl Küçük arasında arabulucu rolünü üslenip, toplumun çıkarlarının takipçisi oldu. Faiz Kaymak'ın teklifi ve Fazıl Küçük'ün tasvibiyle Kıbrıs Türk Kurumlar Federasyonu Kongresi'nde Başkanlığa seçildi. 1949 yılında savcılık yapmaya başladı ve aynı yıl içinde Aydın Hanım ile evlendi. 1955'te terörist bir hüviyete bürünen Enosisle mücadelede ve EOKA karşısında Kıbrıs Türklerinin direnişine yön veren Denktaş, 1958 yılında hükümetteki görevinden istifa etti. Arkadaşlarıyla 1 Ağustos 1958'de Türk Mukavemet Teşkilatı'nı (TMT) kurdu. 1958 yılında Rum tedhişçiler, Türk köylerine saldırınca, Türkler de bu olayları protesto etti. Zürih-Londra antlaşmaları öncesinde Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş, Ankara'ya Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ile görüşmeye gitti. Bu görüşmede Denktaş adaya Türk askeri gönderilmesi teklifini dile getirdi.

1959 Zürih, Londra Antlaşmaları, 1960 antlaşmaları ve Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası'nın hazırlanmasında emeği geçti. Yine 1960 yılında Türk Cemaat Meclisi'yle İcra Komitesi Başkanlığı'na seçildi. 16 Ağustos 1960 tarihinde 650 kişilik Türk Alayı Magosa Limanı'na ayakbastı. 1963 olaylarından sonra Denktaş temaslarda bulunmak üzere Ankara'ya gitti. Temaslarını tamamlayan Denktaş bir sandalla Kıbrıs'a geçti ve Türk direnişini örgütlemeye başladı. 1964 Londra Konferansı'ndan sonra

Makarios tarafından "istenmeyen adam" ilan edildi. Yeşilada'ya girmesi yasaklandı. Gizlice Erenköy'e çıkararak savaşa katıldı. 1967'de adaya gizlice girerken tutuklandı. 1968 yılında adaya giriş yasağı kaldırıldı ve Kıbrıs'a döndü. Rauf Denktaş, 5 Temmuz 1970 tarihinde yapılan genel seçimlerde yeniden Türk Cemaat Meclisine Meclis Başkanı seçildi.

Denktaş, 16 Şubat 1973 tarihinde Kıbrıs Türk Toplumunu tarafından yeniden Başkan seçildi ve 28 Şubat 1973'te gerekli andı içtikten sonra Kıbrıs Cumhurbaşkanı Muavini ve Kıbrıs Türk Yönetimi Başkanı olarak göreve başladı. 17 Nisan 2005'te yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde aday olmayan Denktaş, 24 Nisan'da görevi Mehmet Ali Talat'a devretti.

1974 Türk Barış Harekâtı sonrasında 13 Şubat 1975'te Kıbrıs Türk Federe Devletinin ilânını sağladı ve Devlet Başkanı ve Meclis Başkanı görevlerini yürüttü. Federe Devlet Anayasası uyarınca 20 Haziran 1976 günü yapılan ilk Genel Seçimlerde büyük bir çoğunlukla, Halk tarafından seçildi. 1981'de ikinci kez Devlet Başkanlığına seçilen Denktaş, 1983'de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini ilan etti ve 1985'de Cumhurbaşkanlığına seçildi. 1990, 1995 ve 2000 yıllarındaki Cumhurbaşkanlığı seçimlerini tekrar kazanarak görevine devam etmiştir.

İngilizce ve Rumca'yı iyi bilen Denktaş evli, üç oğlu ve iki kızı vardır. Bir oğlunu bademcik ameliyatında, bir oğlunu trafik kazasında yitirmiştir. Bugün bir oğlu, iki kızı ve onbir torunu vardır.

EĞİLMEYEN ADAM RAUF DENKTAŞ

İyi bir eğitim alan ve kültür yapısı sağlam olan Denктаş dünyanın gidişatını ve dış politika olaylarını dikkatle takip eder ve isabetli kararlar verirdi. Yerli ve yabancı basını, neşriyatı takip eder ve devamlı okurdu. Denктаş bir milli kahraman, dirayetli bir diplomat, ufuklu engel tanımayan iradesiyle bir mücadele adamıydı.

Kıbrıs Türkünün bağımsızlığı davası, Denктаş'ın var oluş sebebi olmuştu. Kıbrıs Türkünün bağımsızlığı davası, O'nun var oluş sebebi olmuştu. Bu aşkın beslediği müthiş bir iradeyle dağ gibi müşkülleri aştı ve nice düğümler çözüldü. Bir cemaat olan Kıbrıs halkı millet olma şuuruna erişti. Sonunda "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti" (KKTC) kuruldu. Kıbrıs bayrağının göklere çekilmesi ve bir daha inmemesi, devletin yaşaması Denктаş'ın temel dikkatiydi. Makarios'un kurduğu Türkleri öldürmekle görevli EOKA' YA Karşı Milli Mukavemet Teşkilatını kuran Denктаş şükranla anılmaya layık çok büyük hizmetler ifa eden bu kuruluşa cesaret ve mücadele azmi verdi ve kahraman olarak nitelendirildi. Bütün kahramanların ortak kaderi nankörlüğe uğramaktı ve ne yazık ki Denктаş'ta 2002 yılından sonra çok haksız sıfatlara layık görüldü. "Ankara'nın dış politikasını Kıbrıs ipoteği altına almış bencil politikacı", " Türkiye'nin Avrupa yolunu tıkayan adam", "Uzlaşmazlığı yüzünden kendi halkını çözümsüzlüğe mahkûm eden diktatör" gibi ithamlarla taşlandı. Ama hiçbir zaman yılmadı ve hedefi müzakereleri onurlu bir sonuca götürmek, Ankara'yı Avrupa Birliği şantajından kurtarmak, halkının geleceğini sağlam bir güvene bağlamak oldu. Kıbrıs'ta fitne bozguncu sesleri çoğalırken O " Anavatanım" diye sarıldığı Türkiye'de iktidarın yeni sahiplerinden nankörlük gördü. Devre dışı etmek için her şeyi yapan İktidar sahiplerinden en acı olanı milliyetçi saflarda mücadele veren bazı kalem sahipleri utanmaz ve arlanmaz bir üslupla Denктаş'a tükenmeyen bir öfkeyle sardırırdılar. Bütün bu haksız ve yanlış tavırları, nankörlükleri sükûnet ve sarsılmayan inancı ile takip etti. Güçlü hafızasıyla Kıbrıs davasının her aşamadaki durumunu hatırlar ve ifade ederdi. Düşüncelerini yabancı dille anlatma yeteneği çok güçlü olan Denктаş kendisinden sonra gelenlerin devirdiği çamlar, hükümetin tecrübesi ve Kıbrıs'la ilgili bilgisi arttıkça görülen gerçekler Rauf Denктаş'ın haklı ve sağlam olduğunu herkese gösterdi. İçi yanarak "Kıbrıs Girit olmasın!" derdi Denктаş. Bu sözü ENOSİS davasını bilmek, Yunanistan'ın kurulduğundan bugüne sınırlarını bizden aldığı topraklarla %375 genişlettiğini bilen tarih kültürüne sahip olmak gerekliydi. Kendisine atılan taşların altında kalmayan Denктаş'ı unutturma çabaları sürerken Trakya'sıyla Anadolu'suyla Anavatan O'nu bağrına bastı ve dağ gibi artan bir ilgi ile karşılanmaya başlandı. İnsanlarımız her yerde O'na koştu ve O'nu kucakladı. Kadınıyla erkeğiyle herkes onu kahraman olarak gördü. Kıbrıs davasının ülke çapında benimsenen milli bir dava durumuna gelmiş olmasında Denктаş'ın gayretleri her türlü övgü ve saygıya layık oldu. Bu gün geldiğimiz çizgide açıkça görülen gerçek Denктаş'ın Kıbrıs'ta artık lüzumundan fazla konuşulduğunu kabul edip, iki bağımsız devletin varlığını tanımak oldu.

KIBRIS BAYRAĞININ GÖKLERE ÇEKİLMESİ VE BİR DAHA ASLA İNMEMESİ, KKTC DEVLETİ'NİN YAŞAMASI RAUF DENKTAŞ'IN TEMEL DİKKATİYDİ

“BİZ TÜRKİYE İLE ANNE-EVLAT GİBİYİZ. HEP ÇOK YAKIN OLDUK. BUNDAN SONRA DA ÖYLE OLMAMIZ GEREKİR. KIBRIS TÜRKÜNÜN DAVASINA KKTC’YE YILMADAN VERDİKLERİ DESTEK İÇİN TÜRK HALKINA TEŞEKKÜR EDERİM”

RAUF DENKTAŞ’IN VEFATI

9 Ocak Pazar günü Yakındoğu Üniversitesi Hastanesinde yoğun bakım servisine alınan KKTC’nin 1.Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş 13 Ocak 2012 günü hayata gözlerini yumdu. 8 Ocak gecesi ishale bağlı su kaybı nedeni ile hastaneye kaldırıldı. İç organlarında yetersizlik olan Denktaş daha sonra solunum cihazına akşam saati ise diyalize bağlandı.

Rauf Denktaş 17 Ocak 2012 tarihinde Cumhuriyet Parkı’nda dualar ve gözyaşları ile toprağa verildi. Devlet töreni ile son yolculuğuna uğurlanan Denktaş’ın, Selimiye Camii’nde kılınan cenaze namazı ardından Girne kapısına, oradan ise Şehitler Abidesi ve Meclis önünden izlenen güzergâhtan Kuzey Kıbrıslı askerlerin çektiği top arabası ile yaklaşık 2 saat sürecek bir yürüyüş sonrası Cumhuriyet parkına getirildi. Binlerce Kıbrıslı insanların Denktaş’ı yalnız bırakmadığı cenaze töreninde alkışlarla, dualarla ve gözyaşlarıyla dev

Kuzey Kıbrıs bayrağı açılırken Denktaş'ın tabutuna karanfiller atıldı. Cenaze Töreninde KKTC'nin Kurucu Cumhurbaşkanı merhum Rauf Denktaş'ın oğlu ve eşi cenazeyi uzun süre bırakamadı ve duygusal anlar yaşandı. Tören sırasında ise ilginç bir tesadüf yaşanarak cenazenin üzerine muhteşem bir gökkuşağı doğdu. Denktaş'ın öldükten sonra Türk halkına duyurulmasını istediği vasiyet hem devlete hem millete rehber olmalıdır.

"Türk olan herkese vasiyetim AKRİTAS Planı'nı okumasıdır. Bu gün Rum Liderliği Makarios'un izindedir. Aynı siyaseti takip etmektedir. Papadopoulos'un ve diğerlerinin politikasıyla Makarios'un politikası arasında zerre kadar fark yoktur. En büyük kırgınlığım görüşmelerde atmış olduğum adımların Türkiye ile birlikte atıldığını bilen kıdemli büyükelçi dostlarımla bile hâlâ Rum- Yunan siyasetinin Kıbrıs'ın bütününe sahip çıkma olduğunu görmezden gelmeleridir. Türkiye Kıbrıs meselesini, Rum-Yunan siyasetini değerlendirmeden çözemez. Bu yanlışlıktan kurtulmalarını temenni ediyorum. Tarih bir gün gerçekleri yazacaktır. Biz Türkiye ile anne-evlat gibiyiz. Hep çok yakın olduk. Bundan sonra da öyle olmamız gerekir. Rum siyasetinin değişmesini hayal etmeyelim. Kıbrıs Türkünün davasına KKTC'ye yılmadan verdikleri destek için Türk halkına teşekkür ederim."

Milli kahramanımızı Fatihalarla yad ediyor; mekânı cennet olsun, yiğit kimliğiyle şekillenen milli davası zafere ulaşsın... ◀

Yayınlanmış Kitapları

Saadet Sırları (1941)
Ateşsiz Cehennem (1944)
Criminal Cases (1953)
12'ye 5 Kala (1965)
Akritas Planı (1972)
A Short Discourse of Cyprus (1972)
The Cyprus Problem (1973)
Cyprus Triangle (1981)
Gençlerle Başbaşa (1981)
Kur'an'dan İlhamlar (1986)
Gençlere Öğütler (1988)
İmtihan Dünyası
Yarımlar İçin
Kıbrıs Girit Olmasın

Film Senaryosu

İşgal Altında

Hobi ve Etkinlikleri

Yazarlık - Fotoğrafçılık en sevdiği uğraşlardır - Amerika - İngiltere - Avustralya - İtalya - Türk Cumhuriyetleri - Polonya - Fransa - Avusturya ve Türkiye Cumhuriyetinde fotoğraf sergileri açmış, sayısız konferanslar vermiş ve çeşitli ödüller ile fahri doktora ve profesörlük payeleri almıştır.

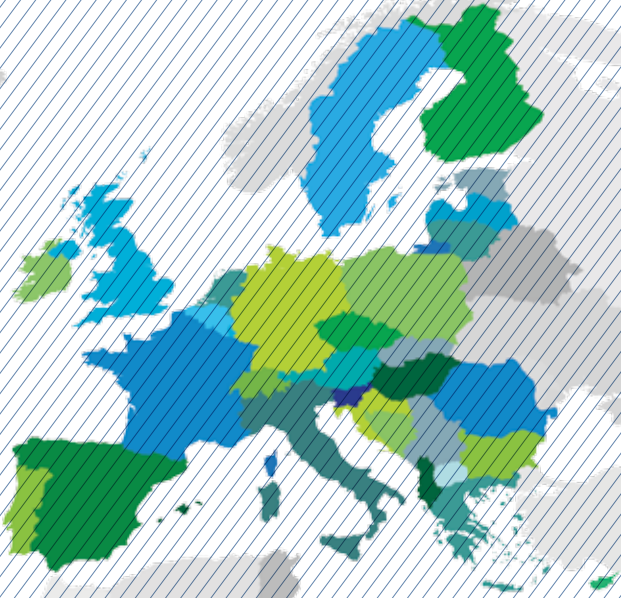

ÜÇE AVRUPA BİRLİĞİ FİİLİ OLARAK BÖLÜNMEKTEDİR

İstanbul Aydın Üniversitesi
Ortadoğu ve Kafkasya Araştırma
Merkezi (ORKAM) tarafından
düzenlenen “Avrupa Birliği
Çöküyor mu?” konulu panel yapıldı

ORKAM Müdürü Yrd. Doç. Dr. Sait Yılmaz tarafından idare edilen panele Türk-Alman Vakfı (TAVAK) Başkanı Faruk Şen, Kültür Üniversitesi'nden Dr. Can Baydarol ve Aujourd'hui la Turquie gazetesinden Mirelle Sadege katıldı. İAÜ Rektörü Prof. Dr. Yadiğâr İzmirli'nin de izlediği panelin açılış konuşması İAÜ Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı Prof.Dr. Firuz Demir tarafından yapıldı. Panelin bitiminde konuşmacılara plaketleri İİBF Dekanı Prof.Dr. Ömer Gürkan tarafından verildi. Panel esnasında konuşmacılar tarafından gündeme getirilen konulardan bazıları müteakip maddelerde özetlenmiştir.

● Dr. Can Baydarol'a göre gelinen aşamada AB'de para federalleşti ama yapı konfederal kaldı. Evin babası gerçekten çok kazandığı halde ailenin üyelerine para yetiemedi. Yunanistan AB'ye girdiğinden beri Maastricht kriterlerine uygulamak yerine rüşvet dağıttı ve mobil zeytin ağaçları ile tarım fonundan sürekli çok para aldı. Yunanistan'da üretim olmadığı için 360 milyar Euro hibe olarak gelmeden bir şey değişmeyecektir. Yapılan kurtarma planı ile %174 olan kamu borçlanması %120'e çekilebilecektir. Bu plana göre borçlarını ancak 46 yılda ödeyebilir. AB şu anda kontrol sistemleri ve ekonominin nasıl yönetilmesi gerektiğini tartışıyor. Tek para için federatif bir yapı gerekli idi bu 9 Aralık 2011 Zirvesi'nde anlaşıldı. İtalya'da da durum farklı değildir ama şansı üretim sektörünün olmasıdır. 1.9 trilyon dolar borcu var ve 250 milyar Euro bu yıl ödemek zorundadır. Kredi notu düştüğü için borç bulmakta da zorlanmaktadır. Fransa'nın %84 kamu borcu var. Son zirvede borçlanmayı AB Merkez Bankası üzerinden yaparak yükü biraz da Almanya'ya yıkmak istedi ama Almanya reddetti. İngiltere Başbakanı Cameron ise masadan kaçtı. En fazla Yunan devlet tahvilini (92 milyar Euro) elinde bulunduranlar Fransa ve Almanya idi ama kabak Fransa'nın ba-

“AB’de para federalleşti ama yapı konfederal kaldı. Evin babası gerçekten çok kazandığı halde ailenin üyelerine para yetiemedi”

şına patladı. Federal Ekonomi Hükümeti kurulması düşünüldü ama bunu da İngiltere, İrlanda ve Lüksemburg gibi ülkeler kendi yasalarına uygun olmadığı gerekçesi ile kabul etmek istemediler. Almanya, Avrupa Komisyonu onayı olmadan kimse bütçe yapamaz kuralını getirdi. Kamu borçlarının ödenmesi 20 yıla yayıldı. Bundan sonrası için üç senaryo var. Birinci AB’nin bitmesi ama çıkarlar ve ilişkiler öyle çok iç içe geçmiş bir yapı ki mümkün değil. İki paralı Euro başka bir yapı; Güneyin devalüe edilmiş Euro bölgesine karşı Kuzeyde güçlü Euro bölgesi oluşturmak. Üçüncü bir olasılık ise bazı ülkelerin milli paranın kullanıldığı ekonomiye dönmesidir. Genel dünya konjonktürü içinde artık büyük güçler kendi işsizlik ve enflasyonunu başka ülkelere satma peşindedir, bunun da vasıtası para’dır. Bu paradigma 11 Eylül 2011 ile başladı ve yansımaları daha uzun süre devam edecektir.

● Mirelle Sadege ise Sarkozy’nin 2001 yılında Ermenilere söz verdiği gibi Ermeni yasa tasarısını gündeme getirdiğini ama Türkiye’ye de özel elçisini göndererek “merak etmeyin, ölü doğacak” dediğini, Türkiye’nin bu yüzden o dönemde çok tepki göstermediğini söyledi. Ancak 2012 seçimleri öncesi Sarkozy, yeni tasarımı Sosyalistlerin kozu olmaktan çıkarmak için kendi gündeme aldı. Aslında Fransız kamuoyu bu tasarıya çok ilgi göstermedi. Fransız tarihçilerde itiraz etmeye başladı. Türkiye’nin yapması gereken soğukkanlılıkla gerçekçi bir strateji izlemektir. Yani bu tür tasarıların oylanması zamanı değil uzun vadeli bir strateji ile en azından 2 yıl sonra bu konunun daha ciddi bir şekilde gündeme gelmesine hazırlanılmalıdır. Fransa, Sarkozy ile en karanlık dönemlerinden birini yaşamaktadır. Fransa’da 500 bin oya sahip Ermeniler çok güçlü bir organize güce sahiptir. Türkiye aleyhine militan gibi çalışmaktadırlar. Sadece tanınma değil bunun arkasından tazminat talepleri de gelebilir.

“Avrupa Birliği 15 ülkeli iken bütçeye katkıları 100 milyar Euro idi, 27 ülke olduğunda ise 142 milyar Euro oldu yani yeni ülkeler çok fazla bir şey katmadı”

Küreselleşmenin bugün bu kadar yoğun olduğu bir dünyada Fransa'ya ekonomik yaptırımlar uygulamak çok etkili olmayacaktır. Ekonomik bağları da koparmak pek akıllıca değildir. Bu arada iki ülkenin de kamuoyları nezdinde imajı zarar görmektedir. Güney Kıbrıs Yönetimi'nin dönem başkanlığına Türkiye'nin protestosu ve AB ile bağları koparma açıklaması Avrupa'da aşırı bir tepki olarak görülmektedir. Türkiye'nin ortaya koyduğu zaten AB ile ilişkiler askıda olduğundan bir şey değişmeyecektir. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin dönem başkanı olması küçük bir ülke olduğundan AB içinde etkili değildir. Dönem başkanlığı Almanya ve Fransa gibi motor ülkeler söz konusu olduğunda önemli olabilir. Rum Kesimi'nin Türkiye'ye zarar verebilecek bir konumu yok. Ancak Türkiye'nin tehdidi AB içindeki imajına daha da zarar verebilir.

● Türk-Alman Vakfı Başkanı Faruk Şen ise Avrupa Birliği 15 ülkeli iken bütçeye katkıları 100 milyar Euro idi, 27 ülke olduğunda ise 142 milyar Euro oldu yani yeni ülkeler çok fazla bir şey katmadı dedi. Almanya, AB vasıtası ile kendine Doğu Avrupa'da Polonya'dan Bulgaristan'a Hinterland (Arka Bahçe) kurdu. AB üç boyutlu hale gelmektedir; Güçlü Euro'nun olduğu 10 ülke, Devalüe Edilen Euro ile 10 ülke ve Euro içinde olmayan yani kendi milli paraları ile iç dengelerini

korumaya çalışan 7 ülke. İngiltere artık merkezi kararlarda eskisi kadar söz sahibi olamayacaktır. Fransa'nın kararı Türkiye'ye karşı alınmış bir karar değildir. BM 1948 soykırım Sözleşmesi geriye dönük işlememektedir. Hâlbuki Fransa'nın 1961 Cezayir katliamı bu kapsamdadır. Türkiye, bu konuya çok fazla müdahil olmamalı zaten bu yasanın uygulanması da mümkün değildir. Ermenistan ile hava ulaşımı zaten açık, kara sınırımızı da açmalıyız. Türk halkı artık Avrupa Birliğinden önemli ölçüde soğumuştur. Yapılan anketlere göre artık Türk halkının %34'ü AB'ye olumlu bakıyor. Türkiye, AB'ye göre çok daha hızlı büyümektedir. Şu an üyelik defteri hem AB hem de Türkiye tarafından fiiline kapatılmıştır. AB 2014 Bütçesi'nde Türkiye'nin tam üyeliği ile ilgili herhangi bir para olmadığına göre üyelik en erken 2021'de söz konusu olabilir. Bu üyeliğin olmasında bütçenin %30'unu veren Almanya en önemli söz sahibidir. Artık AB hayalimiz yok, sadece Hırvatistan girebilir, Türkiye-Rusya-Ukrayna ayrı bir paket olarak düşünülmektedir. Gümrük Birliği'ne girerek elimizdeki en önemli kozu baştan verdik, çıkmak için artık çok geç çünkü çok iç içe girmiş ilişkiler vardır. Türkiye'nin Batılı olması için AB'ye girmesine gerek yok. AB ülkelerindeki örneğin azınlık hakları zaten hiç iyi durumda değildir. AB'nin cazibesi kalmadı, elinden gelse birkaç üyesini atacaktır. ◀

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ

I. ROBOT YARIŞMASI

Lise 11 ve 12. Sınıflar için 3 Mart Cumartesi günü yapılacak I. Robot Yarışması'nda Çizgi İzleyen Robot, Sumo Robot ve Serbest Kategori'den herhangi birisinde yarışın, dereceye girin **İstanbul Aydın Üniversitesi**'nde burslu okuma imkânı yakalayın.

Ayrıca yarışmaya kayıt olan ilk 40 kişi Texas Instruments Launchpad Kiti ile yapılacak **ücretsiz** MSP430 mikrodenetleyici eğitimine katılmaya hak kazanacaktır. Eğitime katılan herkese TI Launchpad hediye edilecektir.

ROBOTUNU GETİR,
YARIŞTIR
ÖDÜLLERİ KAZAN!

1-3 Mart
2012

PROGRAM

- 1. GÜN** (1 Mart 2012 Perşembe / Saat:09.00-16.00)
 - Launchpad ve MSP430
 - CodeComposer Studio Eğitimi
 - Teorik Başlangıç Eğitimi
- 2. GÜN** (2 Mart 2012 Cuma / Saat:09.00-16.00)
 - MSP430 Robotik Uygulamaları
- 3. GÜN** (3 Mart 2012 Cumartesi / Saat:09.00-16.00)
 - I. Robot Yarışması

Yer: İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Kampüsü Teknoloji Merkezi

Başvuru: <http://robot.aydin.edu.tr> **İletişim:** robot@aydin.edu.tr

www.aydin.edu.tr | 444 1 428 Dahili: 1100

Gıdadaki enerji

Gıdanın İçine Ticari Olarak Konan Enerji

Günümüzde gıda arzı, dünya çapında bir endüstri halini aldı ve gıda piyasası da küreselleşti. Gıda arzındaki ileri enerji teknolojileri, gıdanın mali olarak erişilebilir hale gelmesine yardımcı oluyor.

**BOYKO NİTZOV -
ATLANTİK KONSEYİ**

Gelişmekte olan ülkelerde ekilebilir nitelikteki arazileri satın alan uluslararası şirketlerin ve ülkelerin sayısı artıyor. BM de küçük çiftçileri zor duruma düşüren “toprak araklama”ya karşı yasal önlem almak istiyor. Dünya ekonomisinde söz sahibi olan ülkelerin gözü, büyük tarım arazilerinde. Mali açıdan güçlü, kalabalık nüfusa sahip, ancak su kaynakları veya tarım arazileri açısından yoksul olan ülkeler, fakir ve gelişmekte olan ülkelerde hızla toprağa yatırım yapıyor.

Bir tabağa yemek koymak ne kadar enerji alır? İşte bu soruya bu zamana dek verilmiş en iyi yanıt şu: gezegen üzerinde bir pound ağırlığında gıda üretmek, hasat etmek, işlemek, taşımak, muhafaza etmek, paketlemek ve hazırlamak için 100 gram petrole eşdeğer bir enerji tüketiliyor. Bu enerji ise, fabrikaların ve hayvanların kullandığı doğal enerji ve solar radyasyonu, gıda almak için dükkan dükkan gezerken kullanılan enerjiyi ve gıda atığını bertaraf etmek için harcanan enerjiyi içermiyor. Bir gıdanın yaşam döngüsü boyunca kullanılan enerji kütlesi, fosil yakıtlardan oluşur ve çoğu petrol kaynaklıdır. Gıdadaki enerji yoğunluğuna dair sözü edilen rakam, küresel düzeyde alınan bir ortalama karşılık geliyor. Mev-

ki, üretim biçimi, taşıma, dağıtım, beslenme ve diğer değişkenlere bağlı olarak farklı varyasyonlar mevcuttur. ABD’de gıdanın yaşam döngüsü içindeki toplam enerji kullanımı, yaklaşık 10,25 katrilyon BTU’dur; bu da 260 milyon ton petrole karşılık gelir. Yani, bir ulusun toplam birincil enerji tüketiminin yaklaşık %11’i ve bir ulusun tükettiği petrolün yaklaşık %30’u. ABD’de gıdaların enerji yoğunluğu, bir pound ağırlık başına yaklaşık 1,22 pound petroldür; bu da küresel ortalamanın hayli üzerindedir.

Enerjinin sadece yüzde yirmilik bir bölümü, gıda üretimi için kullanılır. Evlerdeki soğutma sistemleri ve gıda üretimi %30 ila %33’lük bir bölümünden, işleme ve taşıma ise yaklaşık %15’lik bir bölümünden sorumludur.

Çin ve Hindistan gibi kalabalık ülkelerdeki beslenme biçimleri, çok daha az hayvani ürün içerirken, enerji yoğunluğu daha yüksektir ve tahıllar, meyveler ve sebzeler daha fazla kullanıldığı için, bunlar daha az enerji gerektirir. Afrika’dakiler gibi geleneksel çiftlikler ve çok daha geniş arazilerin kullanıldığı çiftlikler, çok daha az enerji yoğun gıdalar üretirler. Birçok ülkede gıdanın pazarlara ulaşımında daha az mesafeler katedilirken, ABD ve diğer gelişmiş

uluslarla kıyaslandığında gıdalar üzerinde yapılan ön işlemler ve paketleme işlemleri de daha az bir oran teşkil eder. Dünya çapında kişi başına kullanılan gıda miktarı, ABD'dekinden biraz daha düşüktür: günlük kişi başına yaklaşık 3,7 pound. ABD'de ise bu oran 4,1 pound'a yükseliyor. Miktar, her zaman için gıda sepetindeki enerji içeriğini etkilemez. Gıdanın türü, katedilen mesafe, üretim biçimi ve diğer etmenlerin de büyük bir etkisi vardır.

ENERJİ, "MALİYET" DEĞİL, "ÜRETİM FAKTÖRÜ"DÜR

"Gıda milleri" de, enerji yoğunluğuna dair şaşırtıcı bir faktördür. "Gıda milleri", gıdanın üretildiği mevkiden tüketildiği mevkîye kadar ne kadar mesafe katettiğiyle ilgilidir; yani toplam enerji kullanımına dair bir bilgi vermez. ABD'de ise, işlenen gıda, ortalama 1300 mil kateder ve taze gıdalar, tüketilmeden önce 1500 millik bir mesafe katettikten sonra elimize ulaşır. Bununla birlikte, gıda türüne, üretim biçimine, taşımacılık biçimine bağlı olarak, yerkürenin diğer bir köşesinden gelen gıda, tarladan karayoluyla ulaştırılan gıda ürünlerinden daha az enerji gerektirebilir. 2006 yılında yapılmış bir araştırmaya göre, İngiltere'ye Yeni Zelanda'dan gelen bazı gıda ürünleri, İngiltere'de üretilenlerden daha az enerji

yoğun olabiliyor. Örneğin, gemiyle sevkiyatı hesaba kattığımızda bile, Yeni Zelanda'dan ithal edilen kuzu eti, İngiltere'deki kuzulardan %65 daha az enerji gerektiriyor; aynı şekilde elmalar (%40), soğanlar (%23-25) ve süt/süt ürünleri (%50) de.

Bu rakamlar, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, Amerikan hükümetinin ilgili birimleri ve Uluslararası Enerji Ajansı'nın akademik makalelerinden alınan bilgilerden derlenmiştir. Ancak, gıdadaki enerji yoğunluğuna dair bu tahminler, gerçek orandan %50 kadar bir sapma teşkil etse de, göz önünde bulundurulması icap eden bazı ciddi veriler de söz konusudur.

Gıdanın yaşam döngüsü içinde enerjinin gerçek rolünü değerlendirelim. Bu rolü incelemenin bir yolu; enerji ile ürün arasındaki "Granger nedenselliği"ni göz önünde bulunduraktır. Söz konusu nedensellik, üretimdeki artış sonucunda, kullanıma dönük daha fazla enerji üretilip üretilmediğini (veya tam tersi) değerlendirir. Birçok araştırmaya göre; daha fazla enerji kullanımı, üretimdeki artışa neden olur. Bu da şu anlama geliyor: enerji kullanımı, büyümenin motorlarından biridir.

Gıda tedarik döngüsü içinde bu durum pek şaşırtıcı değildir; keza öncelikle enerjisi harcamazsanız zaten ürün de olmaz. Ekono-

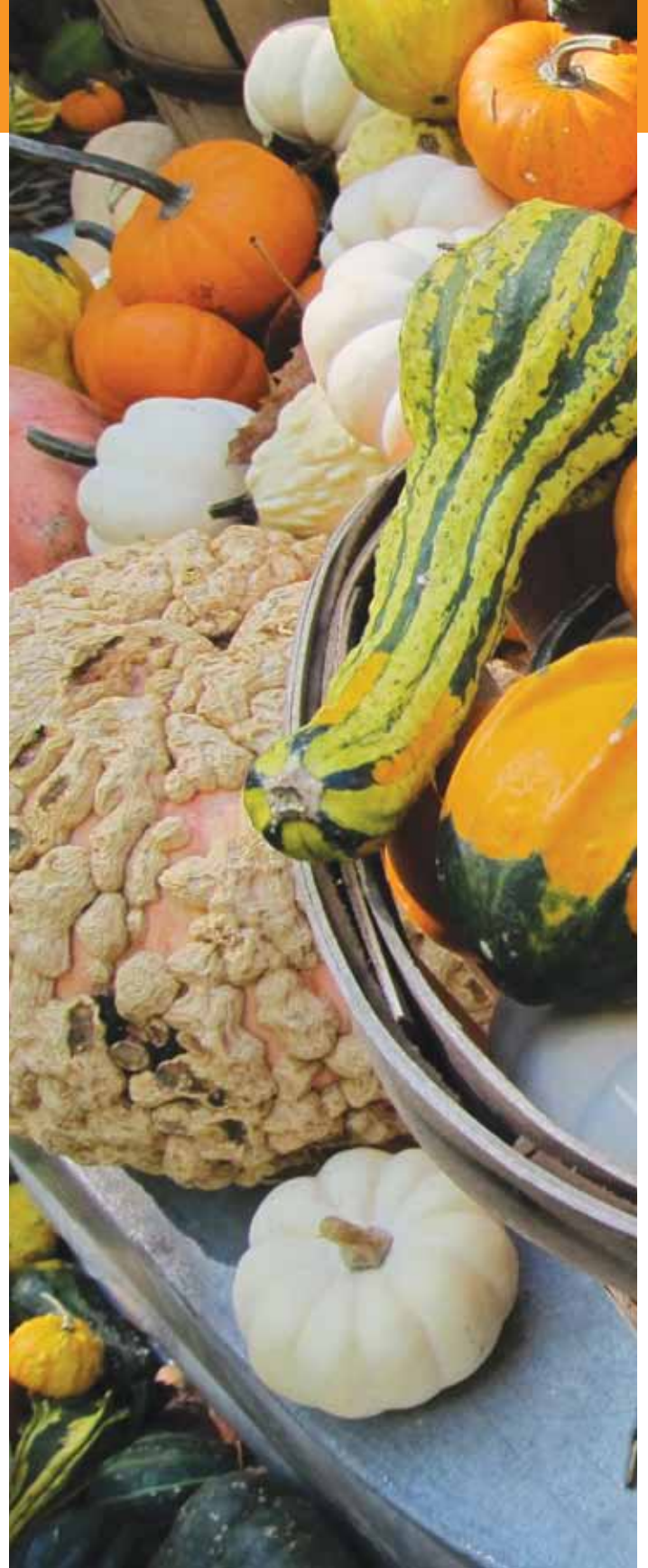
mide ise, enerji kütlesi, üretken şekilde kullanılır ve enerji etkinliği, azalan GSYİH enerji yoğunluğu rakamlarının da gösterdiği gibi, giderek artmaktadır. Gıda ve enerji söz konusu olduğunda farklı bir durumun söz konusu olması için çok fazla neden görünmüyor.

Bununla birlikte, gıda tedariki diğer ekonomik faaliyetlerle kıyaslandığında, enerji tasarrufu programlarının ve politikalarının doğurduğu etkileri çok daha titizlikle incelemek ve gerektiğinde üretimle ilgili olmayan çözümler tasarlanması gerekir. Enerji, işgücü ve arazinin yerini etkin bir şekilde doldurur; gıda tedarikinin küreselleşmesini sağlar. Günümüzde gıda tedarikinin en çarpıcı unsurlarından biri, işgücü ve arazide ne kadar enerji tasarrufunda bulunulduğudur. Avcı-toplayıcılar, zamanlarının neredeyse tümünü gıda aramakla geçirirler ve bir kişinin geçimini sağlamak için bir mil kare ve daha fazla araziye ihtiyaçları vardır. Neolitik çağda Meksika'daki tarım faaliyetlerine bakarsak, 4400 pound'luk mısır üretmek için 1150 saat uğraşp didinmek ve 166 Mcal enerji sarf etmek gerekiyordu. 1980 yılı itibariyle, Amerikalı bir çiftçi, aynı şeyi gerçekleştirmek için sadece 6,3 saat harcamaya başladı; yani %180'lik bir azalma söz konusu oldu. Enerji tüketimi ise, %19 oranında arttı. Bazı tahminlere göre, bugün bir kişinin geçimini sağlamak için 200 yarda kare ve daha azı gerekiyor. Kısacası; gıda tedariki söz konusu olduğunda, enerji, en büyük rolü üstleniyor ve işgücü ve arazinin yerini doldurup, geleneksel tarımın yapamayaçağını yapıp, sektörü güçlendiriyor. Potansiyel sonuçlarını değerlendirmeden önce, gıda tedarikinde sermaye kullanımını sınırlandırmanızı öneren her türlü tavsiyeye temkinli yaklaşın. Enerji de, gıda tedarikinin küreselleşmesinde kilit bir rol oynamaktadır. Dünya çapında çiftçiler, “küresel köy” kavramını memnuniyetle karşılamakta ve küresel rekabete olumlu bakmaktadır.

Gıda enerji yoğunluğu, yaşam döngüsü boyunca durum bazında değerlendirilmelidir. Gıda arzında enerji etkinliğinin artırılmasına yönelik mantıklı politikalar, yaşam döngüsünün özel unsurlarıyla tutarlı olmalıdır. Örneğin, enerji fiyatlarındaki bir artışın, doğrudan gübre ve gıda maliyetini etkilediğine dikkat çekilir. Ancak, şuna pek dikkat edilmez: Üretimle ilgili bir süreçte yönelik bir girdinin fiyatındaki artış, eğer maliyet oranındaki artış üretim oranındaki artışı aşarsa, ürünün birim maliyetini artırmaya hizmet eder sadece...

GIDADAKİ ENERJİ YOĞUNLUĞUNU AZALTMA ÇABASI

Gıda söz konusu olduğunda, bu durum, eğer gıdanın enerji döngüsü boyunca enerji etkinliği, enerji fiyatından daha yavaş artarsa söz konusu olur. Uzun vadede böyle bir durumun söz konusu olabileceğine dair ise fazla kanıt yoktur: aslında, gıdadaki enerji

yoğunluğu ABD’de 1970’li yılların sonundan beri azalıyor. Her ne kadar çok fazla enerji-yoğun olmasına karşın, Amerika orijinli gıdalar, küresel pazarda çok daha büyük bir rekabet gücüne sahiptir; çünkü görece olarak birim maliyetleri düşüktür.

Öte yandan, enerjinin, gıda tedarik zincirinde hangi amaçlarla ve nasıl kullanıldığı da önemlidir. Gıda üretimi, çok daha fazla miktarda gübre ve dizel yakıt gerektirir. Gübre, tarımsal üretimde kullanılan ticari enerjinin yaklaşık 545 ila %50’lik bir bölümünden sorumludur. Dizel yakıt ise, %20 ila %25’lik bir bölümü teşkil eder. Bununla birlikte, gıda üretimi, gıda yaşam döngüsü içinde enerjinin sadece %5’lik bölümünün tüketiminden sorumludur. Soğutma ve hazırlama, taşıma ve paketleme, hep birlikte, gıdanın enerji “içeriği”nin %60’ından fazlasını teşkil eder. Sonuç olarak, ev aletlerinde enerji etkinliğini güçlendirmeye yönelik olarak tasarlanmış programlar, gıda üretimindeki enerji kullanımını azaltmaya dönük çabalarla kıyaslandığında, gıdadaki enerji yoğunluğuyla daha maliyet-etkin şekilde mücadele eder. Öte yandan, arzu edilen etki, gıda tedarikini menşesinde etkilemeksizin sağlanabilir. Aynı şey, gıda konteynırlarının geri dönüşümünde, daha etkin paketlemede ve benzeri çabalarda da söz konusu olabilir. Gıda millerini azaltmaya çalışmak, bazen verimli sonuçlar da doğurmayabilir; keza daha fazla mil, gıdadaki enerji yoğunluğunun daha yüksek olması anlamına gelmez.

FOSİL YAKIT KULLANIMININ ETKİSİ

Enerji ve gıda arasındaki bu iç içe geçmişlik halinde en önemli dezavantaj, enerjinin kaynağıdır. Bugün enerjinin kaynağı büyük oranda fosil yakıtlardır ve dolayısıyla eğer bir sermaye olarak sorumsuzca kullanılırsa sonu olan bir kaynaktır. Yoğun tarım faaliyetlerinden kaynaklanan emisyonlar da bir endişe kaynağıdır. Bununla birlikte endüstriyel gıda arzının sona erdiğine dair söylentiler de abartılı kaçmaktadır. Tarımın son derece yoğun olduğu ülkelerde bile, sektördeki enerji kullanımı, toplam birincil enerji arzının %3,5 ila %5’ini aşmaz. Örneğin Fransa’da balıkçılık, tarım ve ormancılık sektörleri, 2008 yılı verilerine göre, ülkenin toplam birincil enerji arzının sadece %1,5’ünü kullanmaktadır. Bu sektörlerin toplam nihai enerji tüketimindeki payları ise, sadece %2,5’tur. Diğer gelişmiş ülkelerde, bu sektörlerin enerji kullanımı, kıyaslanabilir düzeylerde bulunmaktadır ve bu enerjinin tümü de gıda üretimi için kullanılmaz. Fosil yakıtların sadece %1,5’luk bölümü, gübrelerdeki nitrojenin temel kaynağı olan amonyakı üretmek için kullanılır. Amonyak üretiminde temel girdi olan doğal gaz ise, fazla miktarda vardır. Bununla birlikte, bu esnada, birincil gıda tedarikini etkilemeksizin, gıda yaşam döngüsündeki enerji verimliliğini iyileştirmeye dair devasa potansiyel göz önüne alınmaz. Benzer şekilde, büyük çaplı enerji tasarrufları, ancak uluslararası ticaret ve yatırımlarda girdileri, maliyetleri ve fiyatları çarpıtan engellerin kaldırılmasıyla ve gıdaların daha enerji yoğun hale getirilmesiyle sağlanabilir.

İklim değişikliği karşısında endişelenen kesimler ise, ormansızlaştırmanın (deforestation), bu süreçte ciddi bir suçlu olduğunu unutmamalıdır. Arazilerin genişletilmesi uğruna ağaçların kesilmesi, çok daha fazla emisyon ve çok daha az karbon yutağına (carbon sink) yol açıyor. Çiftlik teknolojisindeki ilerlemeler, enerji ve arazi kullanımını eş zamanlı olarak azaltabilir. ABD’de böyle bir durum gerçekleşmiş; çiftliklerdeki doğrudan ve dolaylı enerji kullanımı, 70lerin sonunda zirve noktasına ulaşmış, o tarihten sonra %25’in üzerinde bir azalmaya tanıklık etmiştir. Aynı şekilde, ABD’de gübre üretmek için kullanılan enerji de, aynı dönemde %30’un üzerinde bir azalış yaşamıştır. 1997 yılında, ABD’nin toplam arazi alanının %42,2’lik bölümü, tarım arazilerinden oluşmaktadır. 2007 yılı itibarıyla ise söz konusu oran, %40,8’e gerilemiştir. Serbest bırakılmış arazilerin büyük bir bölümü, kalkınma amaçlı kullanılmaya başlanmış; ancak kimileri de ormanlara dönüştürülmüştür. Bu esnada, birçok ürünün arazi çıktısı artmıştır. ABD, dünyanın en büyük hububat, tavuk eti, kırmızı et ve diğer gıda ürünlerinin ihracatçısı konumunda olmayı sürdürmektedir.

Sonuçlar ve Tavsiyeler

Tüm bu notlar, sadece enerji ile gıda arasındaki ilişkiye dair üstünkörü değerlendirmeler sunmaktadır. Gıda yaşam döngüsündeki enerji kullanımı, giderek daha karmaşık ve çeşitli bir hal almakta ve ürünün, uygulanan işlemin ve piyasanın biçimine göre özellikle edinmektedir. Tamamen küreselleşmiş bir hal alan gıda yaşam döngüsü, bir bilmeceye dönüştü. Ancak bazı noktalara özellikle değinmek gerekiyor:

- Gıda enerji yoğunluğu, sadece bir “maliyet” olarak değerlendirilmeyip, diğer üretim faktörlerine benzer şekilde üretken bir güç olarak enerji bağlamında göz önünde bulundurulmalıdır.

- Enerji ve gıda fiyatları arasındaki ilişki, dolambaçsız değildir. Daha fazla enerji yoğunluğu, mutlaka daha az etkin veya daha pahalı anlamına gelmez. Uzun vadede, diğer etmenler eşit tutulduğunda, gıda fiyatları, enerji fiyatlarındaki artışın sonucunda artacaktır. Ancak bu artışın temel sebebi de, gıdadaki enerji yoğunluğunun yaşam döngüsündeki iyileştirmelerin yeterince yapılmamasıdır. Söz konusu nedensellik, herhangi bir üretken girdinin (örneğin işgücü veya arazi) maliyeti ile bir ürünün birim maliyeti arasındaki ilişkiye benzer. Artan gıda talebi ve gıda türündeki değişimleri ile kalite tercihleri de, gıda fiyatlarındaki artışı, enerji fiyatlarındaki artıştan daha çok etkiler. Yatırım ve gıda ticaretinin önündeki engeller ise, enerji maliyetiyle kıyaslandığında, gıda fiyatındaki artışları çok daha fazla etkileyen etmenlerdir.

- Gıdaların yaşam döngüsü içindeki fosil enerjiye dair endişeler de haklı endişelerdir; ancak çoğu zaman ya abartılıdır, ya da temelleri sağlam değildir.

- Gıdadaki enerji yoğunluğunu azaltmaya dönük olarak önerilen birçok çözüm, gıda arzını ve maliyetini, tahmin edilenden farklı şekilde etkiler.

- Sadece gıdanın yaşam döngüsünün bazı kısımlarına yönelik politika ve ticaret çözümleri ise, gıda üretimini olumsuz etkiler; rekabeti düşürür ve tarım ile gıda arzında ticaret ve yatırım engelleri yaratır.

Günümüzde gıda arzı, dünya çapında bir endüstri halini aldı ve gıda piyasası da küreselleşti. Enerji, hem endüstrinin şekillendirilmesi hem de ücra noktalardaki piyasaların üreticinin erişimine açılması anlamında kilit önem arz etmektedir. Gıda arzındaki ileri enerji teknolojileri, gıdanın çok daha fazla miktarda ve mali olarak erişilebilir hale gelmesine yardımcı olan etmenlerden biridir. Öte yandan, gıdalardaki enerji yoğunluğunu azaltmaya dönük politikalar, genellikle ulusal sınırlara bağımlıdır; gıda yaşam döngüsüyle kendisini sınırlandırır ve gıda üretimini olumsuz etkileme potansiyeline sahiptir. Artık, yeryüzündeki her insanın günlük beslenme biçimini etkileyen bir meseleye daha tutarlı bir pencereden bakmanın vakti geldi.

Dr. Boyko Nitzov, Atlantik Konseyi bünyesindeki Dinu Patriciu Avrasya Enerji Merkezi'nin programlar direktörüdür. Kendisi, daha önce Brüksel'de Enerji Şartı Sekreteryası'nda kıdemli yatırım uzmanı olarak görev almaktaydı. Dr. Nitzov, Uluslararası Enerji İktisadi Derneği üyesi olup, enerji sektöründeki birçok önemli dergide makaleleri yayımlanmaktadır. <

Kaynak: http://www.acus.org/files/publication_pdfs/403/081611_ACUS_EnergyFood.PDF

58 İstanbul Aydın Üniversitesi
danışman işadamları
ile buluşarak, sektör
ve eğitim gücünü devleştirdi

**İstanbul Aydın Üniversitesi
Rektörü Sayın Prof. Dr. Yadiğâr İZMİRLİ
konuşmasında; sektörün seçkin
isimlerine, toplantıya katılımlarından
dolayı teşekkür etti.**

Türkiye’de bir ilk olan İstanbul Aydın Üniversitesi Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu, Sektör Danışma Kurulları Toplantısı çeşitli sektörlerden 58 danışman iş adamının katılımları ile yapıldı.

Toplantı sabah kahvaltısı eşliğinde gerçekleştirildi. Kahvaltı başlamadan önce açılış konuşmasını İAÜ Rektör Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Mustafa ÇIKRIKÇI yaptı. Konuşmasında Sanayi Üniversite işbirliğinin önemini vurguladı. İstanbul Aydın Üniversitesi’nin sektör konusunda hassas olduğunu, sanayinin ara eleman ihtiyacının karşılanması, kaliteli ara eleman yetiştirilmesi hususunda sektörün ihtiyacı doğrultusunda bilgi alışverişi yapılarak iyi eğitim verilmesinin önemi üzerinde durdu. Bu toplantıya katılan sektör danışmanlarının isimlerinin YÖK’e sunulduğunu bunun bir ilk olduğunu ifade etti.

İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Yadiğâr İZMİRLİ konuşmasında; sektörün seçkin isimlerine, toplantıya katılımlarından dolayı teşekkür etti. Üniversitemizin sektör danışmanlarından beklentilerini ve işbirliği önerilerine ve projelerine açık olduklarını ifade ettiler.

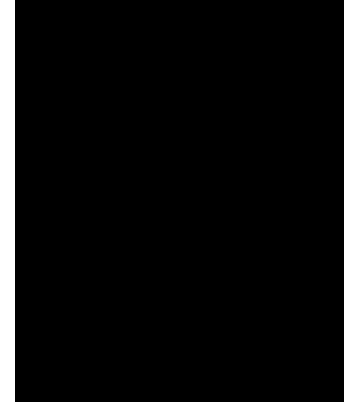
İstanbul Aydın Üniversitesi Genel Sekreter Sayın Fahmi BÜYÜKBAYRAM; kısa bir konuşma yaparak sektör danışmanlarının çok değerli görüşlerini paylaşmak istediklerini ifade ederek, bazı sektör danışmalarının görüşlerini aldı.

Salih BEKAROĞLU - İstanbul Halk Ekmek Genel Mü-

dürü; 1994 yılından 2004’e kadar Halk Ekmekte Yönetici olarak çalıştım, 2007’de kadar bazı sektörlerde yöneticilik yaptım ve 2007’de Ağaç Peyzaj A.Ş.’nin Genel Müdürlüğünü yaptım. Üniversiteler ile sanayi işbirliğinin çok zayıf, bu bağın şiddetle güçlendirilmesi gerekmektedir. Aynı zamanda Unlu mamuller içinde geçerlidir. Böyle bir toplantıya ihtiyaç olduğunu ve düzenlendiği için İstanbul Aydın Üniversite şükranlarımı sunuyorum.

Kadir GÜMÜŞ – İstanbul Ticaret Odası 5 Nolu Çiçekçilik ve Bahçe Kültürleri Meslek Komitesi Başkanı; bu toplantıya katılma fırsatı bulduğum için çok mutluyum. Bölümden mezun olan öğrenciler teorik bilgi ile donatılıyorlar. Derslerin çoğunun teoriğe yönelik olduğu için mezun olan ara elemanlar maalesef sektörde tutunamıyorlar. İşe girdiği yerde uygulamaya yönelik eğitim veriliyor. Buda zaman kaybı ve para demektir. Ayrıca öğrencilerin Arapça, İtalyanca, Rusça, Çince, İngilizce gibi dilleri bilmesi zengin dil eğitimlerinin de uluslararası sektörde fuarlarda çok fayda sağlayacağını ve dış dünyaya açılımlarına katkı sağlayacaktır.

Ayfer GÜLSOY – İstanbul Ticaret Odası 23 Nolu Meslek Komitesi Başkanı; Bu tür bir toplantının yapılmasından çok mutlu oldum. Toplantıyı düzenleyenlere teşekkür ederim. Eğitim dolaylı veya dolaysızda olsa belli ölçüde katkımız oluyor. Çocuklarımız için, ülkemiz için sanayi üniversite işbirliği çok önemli. Takım çalışması yapmak isteriz. İnşallah tekrar bir araya

geliriz. Bundan mutlu olacağımı şimdiden belirtmek isterim.

Uğur BARAN – İstanbul Ticaret Odası 36 Nolu Sağlık Hizmetleri Meslek Komitesi Başkanı; Davetiniz için teşekkür ederim. Çok ciddi bilgi alışverişi yapıldı. 100 bin hekim açığı olan ülkemizde daha önem arz eden Yardımcı Sağlık personelinde de çok ciddi açık vardır. Bu konuda Afrika Ülkelerinin gerisindeyiz. Üniversiteniz bünyesinde Sağlık Meslek yüksekokulu kurulmasına hararetle destek veririm. Tıp Fakültesi yerine Sağlık Meslek yüksekokulu kurduğunuz takdirde her şeyiyle yanınızda olacağım. Toplantı için çok teşekkür ederim.

Doğan ERBERK – Dünya Ambalaj Örgütü Başkan

Yardımcısı; bu toplantıya basın ve yayın teknolojileri program başkanı Öğr. Gör. Özgül YAMAN'ın davetlisi olarak katıldım. Üniversitenin anlamlı ve işbirliği amaçlı toplantısına katılmaktan mutluyum. Ambalaj ve Ambalaj geri dönüşüm çalışmaları dünya geleceği için çok önemlidir. Üniversite ve sektör projelerinde Ambalaj Sanayiciler Derneği olarak tüm bölümlere destek vermek için hazırız.

İpet MUTLU – Elit Gençler Koleji Genel Müdür Yardımcısı; Sayın Öğr. Gör. Nurperi SAYIN ile uzun yıllardır beraber çalıştık, İstanbul Aydın Üniversitesi bizlere öğrenci göndermektedir ve mezunlarınızı çok başarılı buluyorum bu

İAÜ
Farklı sektörlerin
temsilcilerini bir araya
getirdi.

nedenle de işe alırken İstanbul Aydın Üniversitesi mezunlarından yana tercihimizi kullanıyoruz. Zihinsel engelliler için bir program açılması uygun olabilir, bu alanda yetişecek elemanlara büyük ihtiyaç vardır.

Cihat MERDAL – Merdal Bebe; İlk defa böyle bir toplantıya şahidim. Hazırlayanlara teşekkür ederim. KASEV bünyesinde Ayakkabıcılık Sektörüne hitap eden bir Meslek Lisesi bulunmaktadır. Donanımlı ara elemana şiddetle ihtiyaç vardır ve ayakkabının insan vücudu için her şeyden önce sağlık açısından çok önemlidir. Her zaman desteğe, işbirliğine açığız. Sayın Program Başkanı Öğr. Gör. Cengiz KASTAN'la uzun yıllardır tanışmaktayız.

H. İbrahim GÜL – FİL A FİL: 41 yıllık terziyim. El emeği ile yapılan her şeye ihtiyaç var. Piyasada camiamızda çırak kalmadı. Bu konuda eleman yetiştirecek, terzi yetiştirecek programlara ihtiyaç var. Yurtdışından gelen firmalar ehliyetli terzilerimizi, ara elemanlarımızı büyük maslarla yurtdışına götürmektedirler. Terzilik mesleği ölmek üzeredir. Firmalarımızda terziye ve stajyere ihtiyacımız vardır. Terziler derneği ve bakanlık bu konuyu ele almamaktadır. Elimiz kolumuz bağlı kalmaktadır. Yurtdışına meslek sahipleri kaçıyorlar. Bu toplantıların ve işbirliğinin devamını diliyorum. Teşekkür ederim.

Şahaser MÜFTÜOĞLU – İnanır Grup; Deneyimli Güzellik uzmanlarına ihtiyacımız var. Öğr. Gör. Leyla CESARET ile bu konuda çok iyi projelerimiz var bunları hayata geçirmeyi planlıyoruz. Bu tür toplantıların çok yararlı olduğunu

görüyoruz. Firma olarak sektörün ihtiyacı olan malzemelerin ithalat ve ihracatını yapıyoruz. Davetiniz için teşekkür ederim.

Kerem ERAĞAN – KEY Stüdyoları Genel Müdürü ve Sahibi; İlk defa böyle bir çalışmada bulunuyorum. Başlattığınız bu sinerjik çalışma için sizleri kutluyorum. Sektör ile eğitim arasında köprü kurabilmek için elimizden geleni yapabiliriz. Bu konuda imkânlarınızı ayrıntılı görmek isterim.

Necla ÇELİK – TOYOTA Derindere İnsan Kaynakları Müdürü; Bu toplantının çok yararlı olduğunu düşünüyorum. Bilgi alışverişinde bulduk. Otomotiv Sektörünün Uzman elemanlar açığı çok fazla, Kaporta boya konusunda bu açık çok büyüktür. Çalışacak eleman bulamıyoruz. Öğrencilerin kaporta ve boya konusunda mutlaka becerilerinin geliştirilmesi ve yetenekli birer uzman olarak otomotiv sektörüne kazandırılması sağlanmalıdır.

Ömer ÖZTÜRK – IDS Bilişim LTD. ŞTİ. Genel Müdürü; Bizim Sektörümüzün asıl ihtiyacı Bilgisayar Mühendisi değildir, Meslek Yüksekokulu mezunlarıdır. Bu konuda uzmanlaşmış elemanlara ihtiyacımız var. Her türlü destek vermeye hazırız. İşbirliğine hazırız. Davetinizden mutlu olduk. Teşekkür ederiz.

Kaan KANIK – FORD Musluoğlu; Davetiniz için teşekkür ederim. Üniversite/Sanayii işbirliğine bu tür toplantıların faydası büyük olacaktır. Sektörümüzde maalesef işi bilen iş yapacak eleman bulamıyoruz. Eleman açığımız çok, Yetişmiş ara elemana ihtiyacımız var. ◀

Şeb-i Arûs

Gel, Ne Olursan Ol Yine Gel!

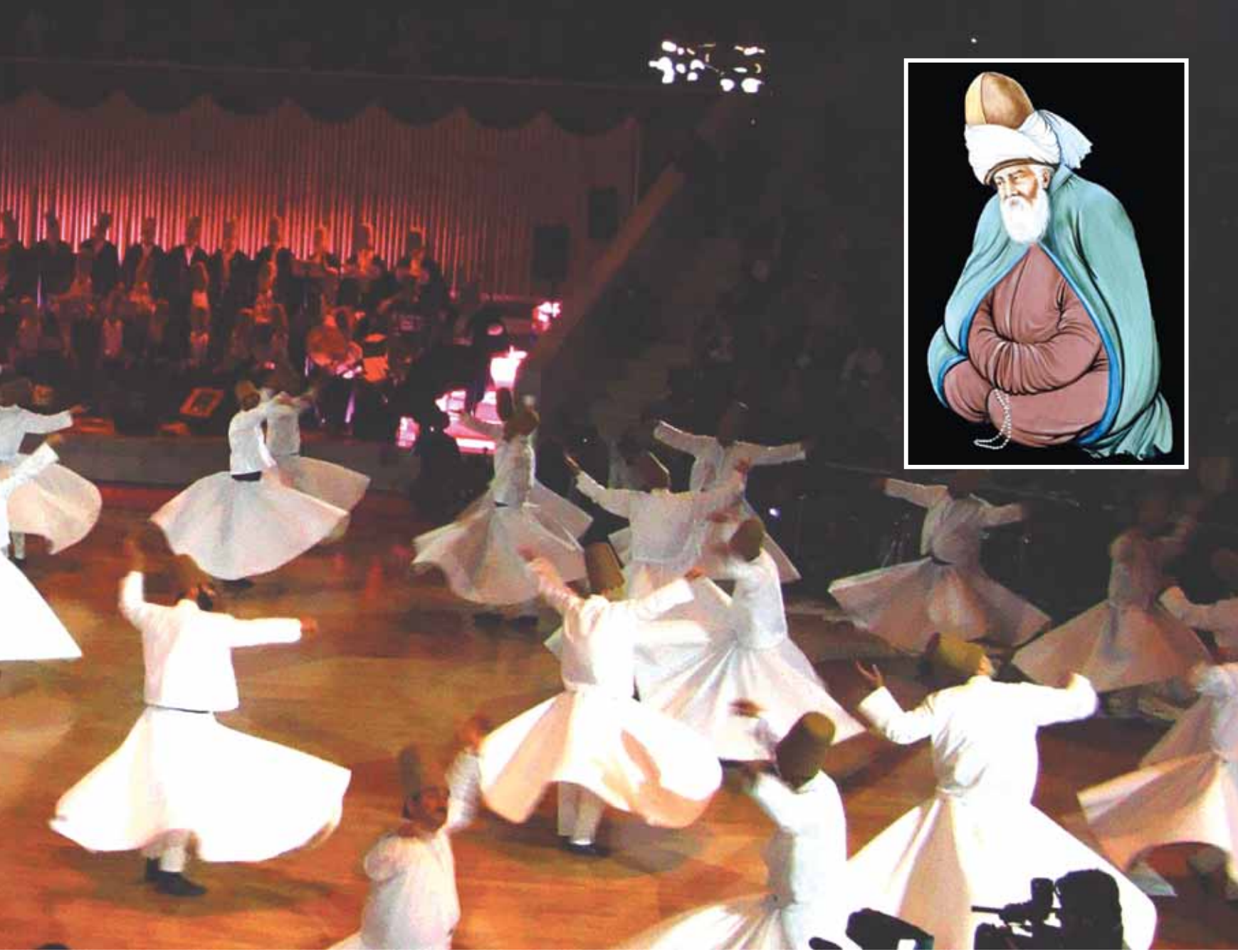

Mevlâna bugün Afganistan sınırları içerisinde yer alan Horasan yöresinin Belh şehrinde 30 Eylül 1207 yılında doğmuştur. Mevlâna'nın babası Belh şehrinin ileri gelenlerinden olup sağlığında "Bilginlerin Sultanı" unvanını almış olan Hüseyin Hatibi oğlu Bahaeddin Veled'dir. Annesi ise Belh Emiri Rükneddin'in kızı Mümine Hatun'dur. Sultânü'l-Ulemâ Bahaeddin Veled, bazı siyasi olaylar ve yaklaşmakta olan Moğol istilası nedeniyle 1212 veya 1213 yıllarında aile fertleri ile Belh'ten ayrılmak zorunda kalmıştır. Sultânü'l-Ulemâ'nın ilk durağı Nişâbur olmuştur burada tanınmış Mutasavvıf Ferîdüddin Attar ile de karşılaşmıştır. Mevlâna burada küçük yaşına rağmen Ferîdüddin Attar'ın ilgisini çekmiş ve takdirlerini kazanmıştır.

Sultânü'l-Ulemâ Nişâbur'dan Bağdat'a ve daha sonra Kûfe yolu ile Kâbe'ye hareket etti. Hac farizasını yerine getirdikten sonra dönüşte Şam'a uğradı. Şam'dan sonra Malatya, Erzincan, Sivas,

Kayseri, Niğde yolu ile Lârende'ye (Karaman) geldi. Karaman'da Subaşı Emir Musa'nın yaptırdıkları medreseye yerleşti.

1222 yılında Karaman'a gelen Sultânü'l-Ulemâ ve ailesi burada 7 yıl kaldı. Mevlâna Şerefeddin Lala'nın kızı Gevher Hatun ile 1225 yılında Karaman'da evlendi. Bu evlilikten Mevlâna'nın Sultan Veled ve Alâeddin Çelebi adında iki oğlu oldu. Yıllar sonra Gevher Hatun' u kaybeden Mevlâna bir çocuklu dul olan Kerra Hatun ile ikinci evliliğini yaptı. Mevlâna'nın bu evlilikten de Muzaffereddin ve Emir Alim Çelebi adında iki oğlu ve Melike Hatun adlı bir kızı dünyaya geldi. Bu yıllarda Anadolu'nun büyük bir kısmı Selçuklu Devletinin egemenliği altında idi. Bu devletin başşehri ise Konya idi. Konya sanat eserleri ile donatılmış, ilim adamları ve sanatkârlarla dolup taşmıştı. Kısaca Selçuklu Devleti en parlak devrini yaşıyordu ve devletin hükümdarı Alâeddin Keykubad idi. Alâeddin Keykubad, Sultânü'l-Ulemâ Bahaeddin Veled'i Karaman'dan

Konya'ya davet etti ve Konya'ya yerleşmesini istedi.

Bahaeddin Veled, sultanın davetini kabul etti ve 3 Mayıs 1228 yılında ailesi ve dostları ile Konya'ya geldi. Sultan Alâeddin onu muhteşem bir törenle karşıladı ve ona ikametgâh olarak Altunapa (İplikçi) Medresesi'ni tahsis etti.

Sultânü'l-Ulemâ, 12 Ocak 1273 yılında Konya'da vefat etti. Mezar yeri olarak Selçuklu Sarayı'nın Gül Bahçesi seçildi. (Günümüzde müze olarak kullanılan Mevlâna Dergâhı'na bugünkü yerine defnedildi). Sultânü'l-Ulemâ ölünce talebeleri ve müritleri bu defa Mevlâna'nın çevresinde toplandılar. Mevlâna'yı babasının tek varisi olarak gördüler. Gerçekten de Mevlâna büyük bir ilim ve din bilgini olmuştu ve İplikçi Medresesi'nde vaazlar veriyordu. Medrese kendisini dinlemeye gelenlerle dolup taşıyordu.

Mevlâna 15 Kasım 1244 yılında Şems-i Tebrizî ile karşılaştı. Mevlâna Şems'te "mutlak kemâlin varlığını" cemalinde de "Tanrı

nurlarını" görmüştü. Ancak beraberlikleri uzun sürmedi. Şems aniden öldü. Mevlâna Şems'in ölümünden sonra uzun yıllar inzivaya çekildi. Daha sonraki yıllarda Selâhaddin Zerkubi ve Hüsameddin Çelebi, Şems-i Tebrizî'nin yerini doldurmaya çalıştılar.

Yaşamını "Hamdım, piştim, yandım" sözleri ile özetleyen Mevlâna 17 Aralık 1273 pazar günü Hakk'ın rahmetine kavuştu. Mevlâna'nın cenaze namazını vasiyeti üzerine Sadrettin Konevi kıldıracaktı. Ancak Sadreddin Konevi çok sevdiği Mevlâna'yı kaybetmeye dayanamayıp cenazede bayıldı. Bunun üzerine Mevlâna'nın cenaze namazını Kadı Siraceddin kıldırdı.

Mevlâna ölüm gününü yeniden doğuş günü olarak kabul ediyordu. O öldüğü zaman sevdiğine, yani Allah'ına kavuşacaktı. Onun için Mevlâna ölüm gününe düğün günü veya gelin gecesini manasına gelen "Şeb-i Arûs" diyordu ve dostlarına ölümünün ardından ah-ah, vah-vah edip ağlamayın diyerek vasiyet ediyordu. ◀

'DÜNYA ÜZERİNDE KONTEYNER TAŞIMACILIĞI VE EKONOMİYE ETKİSİ' Adlı Seminer BİLLOK Kulübü Tarafından Düzenlendi

İstanbul Aydın Üniversitesi, Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu, Lojistik Programı öğrencilerinin kurduğu Billok Kulübü'nün düzenlediği 'Dünya Üzerinde Konteyner Taşımacılığı ve Ekonomiye Etkisi' konulu seminer 05.01.2012 tarihinde 11:00-13:00 saatleri arasında D blok mavi konferans salonunda gerçekleşti. Seminere konuşmacı olarak DAMCO Global Logistics Genel Müdürü AYSUN PARLAYAN BABACAN ve MAERSKLINE Pazarlama Müdürü METİN SAMİ EVREN Konteyner Taşımacılığı konusunda söyleşi yaptılar ve öğrencilerin sorularını yanıtladılar. Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu

Müdürü Prof.Dr. Candan VARLIK, Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Lojistik Bölüm Başkanı Öğr.Gör.Murat Kuşçuoğlu, akademisyenler ve öğrencilerinde bulunduğu seminerde lojistik sektörünün önemi, gelişim süreci, sektörünün öğrencilerden beklentileri konularında öğrencilere bilgi verilmiştir.

Konferansın ana teması olan 'Konteyner Taşımacılığı' nın kilit noktası olan demiryolu, havayolu, karayolu ve denizyolunu bütünleşmesi olarak tanımlanan çoklu taşımacılık sistemi, 'kombine taşımacılık' son yıllarda gelişmeye başlamıştır. Bunun nedenleri arasında dünyada kapıdan kapıya taşımacılığın önem ka-

yüklerinin etkin, verimli, güvenilir ve hızlı olarak elleçlenmesini sağlayacak şekilde geliştirilmesi, modernleştirilmesi, kapasitelerinin artırılması, transit taşımacılık trafiğinin geçiş koridoru olma özelliğini kazanması, konteyner taşımacılığımızın ve filomuzun desteklenmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla gerek yerel gerekse merkezi yönetimlerin destekleri ve yatırımları ile gelecekte konteyner taşımacılığında Türkiye’de önemli bir paya sahip olabilir.

Bu konuda bilgi ve tecrübe paylaşımını arttıracığı düşünceyle konuşmacılar; konteyner taşımacılığının tarihsel gelişimini, Türkiye’deki güncel durumu, sorunları ve çözüm önerileri konularında bilgiler verdiler. DAMCO Global Logistics Genel Müdürü AYSUN PARLAYAN BABACAN lojistik sektörünün gelişiminden ve ülkemizin sektörel analizinden bahsetti. Ayrıca lojistik programı öğrencilerine gelecekteki iş hayatlarına ilişkin önerilerde bulundu ve gereklilikleri açıkladı. Bunun yanında diğer konuşmacı olan MAERSKLINE Pazarlama Müdürü METİN SAMİ EVREN şu anda sundukları konteyner hizmetlerinden bahsetti. Global ekonomi içerisinde konteyner taşımacılığının çok önemli olduğunun altını çizdi. Son olarak; seminer, iki konuşmacının söz aldığı oturumun ardından katılan öğrencilere sertifikalarının dağıtılması ile sona erdi. ◀

zanması gösterilebilir. Önümüzdeki dönemde kombine taşımacılığın öneminin daha da artırılması beklenmektedir. Bu nedenle, ülkemizin limanlarını ve diğer ulaşım altyapılarını geliştirmesi ulaştırma sektörünün ve konteyner taşımacılığının dünya ve bölge pazarından alacağı payın artırılması için gereklidir. Konteyner taşımacılığı günümüzde bir çığır açmış olup öncelikle limanlarda elleçlenen yükler büyümüş; üretim de dolayısıyla artmıştır. Klasik taşımacılığın limana bağımlı olan sınırları konteynerle birlikte alıcı ve satıcının depolarına kadar uzanmış ve dolayısıyla da konteyner taşımacılığında limanlar yükün geçiş noktaları durumuna gelmiştir. Türkiye, üç tarafı denizlerle çevrili olması ve jeopolitik konumu sayesinde Orta Doğu, Asya, Avrupa ve Akdeniz ticaret yolları arasında bir köprü durumundadır. Türkiye sahip olduğu stratejik ve coğrafik konumu nedeniyle büyük bir avantaja sahip olmasına rağmen taşımacılık ve lojistik sektöründe sahip olduğu bu avantajı limanların bağlantı yollarındaki eksiklikler, limanların teknolojik gelişmelere ayak uyduramaması, karayolu, demiryolu gibi diğer taşımacılık modlarının yetersizliği, üstyapı ve altyapı yatırımları gereksinimi nedeniyle kullanamamaktadır. Limanlarımızın gelişen teknolojiye paralel olarak taşıma şekillerine ayak uydurarak ülke ekonomisine daha fazla katkı sağlaması için limanlarımızın Türkiye’nin ithalat ve ihracat

Ebeveyn ve Çocuk İlişkileri

ÖĞR. GÖR. NURPERİ SAYIN

İnsan yaşamının çeşitli dönemlerinde kurulan ilişkiler, olumlu ya da olumsuz etkileri ile iz bırakabilmektedir. Okul öncesi dönemin özellikleri dikkate alındığında konunun hassasiyeti tartışılmaz olmaktadır. Montessori 'ye göre çocuk "emici zihin" diye adlandırdığı bir yetiye sahip olarak dünyaya gelir. Davranış, inanç, gelenek-görenek, kültür ve duyguların emilip benimsenmesi 0-6 yaş emici zihin döneminde gerçekleşir. Piaget zihin gelişimi kuramında; 0-2 yaş duyu-motor, 3-6 yaş işlem öncesi, 7-11 yaş somut işlemler, 12 yaş ve üzeri soyut işlemler olarak dönemlere ayırmaktadır. Bu da çocukların gelişimlerini destekleyecek yetişkin tutum ve davranışlarının nasıl olması konusunda yetişkinin, dönemlere göre çocuğun gelişim özelliklerini bilmesi doğrusunu ortaya koymaktadır.

Milyarlarca sinir hücresine (nöron) sahip dünyaya geliriz. Nöron sayısının fazlalığı zekâ ile bağlantılı değildir. Ancak nöronlar alınan uyarıyı iletebilme özelliğine sahiptir. Nöronlar üç kısma ayrılır gövde, dendrit ve akson. Doğumdan sonra ilk altı ay alınan duyuşal iletilerle seyrek ve az gelişmiş olan dendrit ağları aktif hale gelerek dallanır. Dendritler komşu nöronların aksonlarından gelen iletileri alır. Alınan iletiler aksonlarla sinaps denilen boşluklara

gönderilir. Nöronlar duyu yolu ile aldığı her uyarana tepki verirken dendritler yolu ile bağlantılar kurar ve geliştirir. Çocuk, aile ve çevre etkileşimi sonucu öğrenmeyi sağlar. Her etkileşim çocuk için uyarandır. Artan her uyarın dendritlerin dallanmasını hızlandırır. Aksi halde sinaps'ler çoğalamaz ve nöronların çoğu ölür. Sinaps'lerin oluşabilmesi için çocuğun uyarana ihtiyacı vardır. Etkin öğrenme ortamları yaratacak ve bu etkileşimi sağlayacak yetişkinler zekâ gelişimi yanında diğer gelişimlerini de olumlu ya da olumsuz etkileyecektir. Bir başka deyişle nöronları yaşatmak için hazırlanan öğrenme ortamları yetişkin- çocuk etkileşimi ile anlam kazanacaktır.

Bedenen ve ruhen sağlıklı çocuklar yetiştirmek tüm anne babaların en büyük isteği. Çocuğun kişiliği, kendisine model aldığı yetişkinlerle kurduğu ilişkiler sonucu ortaya koyduğu düşünce, davranış ve duygular bütünlüğüdür. Ebeveynler çocuklarına duydukları sevgiyle yaptıkları hataların bir kısmını yok edeceklerdir. Ancak çocuğun eğitiminde sevgi her zaman tek başına yeterli olamamaktadır. Çocuklar söylenenlerden çok davranışlardan etkilenirler. Bu nedenle ebeveynler rol model olduklarını asla unutmamalıdır. Çocuğun bireysel özelliklerini dikkate alarak, içinde bulunduğu kültür, yaş ve gelişim özelliklerine uygun olumlu iletişim kurmaları oldukça önem taşımaktadır.

Hayatta
tek karşı-

lıksız verdiğimiz çocuklarımız için sözü edilen konularda kendimizi eğitmek hiç zor olmasa gerek.

Ebeveynler Hangi Davranışlardan Kaçınmalıdır?

Aşırı ödül ve cezadan, rüşvet vermekten, pazarlık yapmaktan, dolaylı ve karmaşık mesaj vermekten, söylevlerden, kararsız, tutarsız ve ilgisiz davranışlardan kaçınmalıdır.

Burada hangi tutumları sergileyen aile modeline sahip olduğumuzu kendimize sormamız doğru olacaktır.

Koruyucu, kollayıcı mı?, Baskıcı ve otoriter mi?, Dengesiz ve kararsız mı?, İlgisiz ve kayıtsız mı?, Gevşek tutum mu?, Demokratik mi?

Tartışmasız, çocuk için doğru aile modeli "Demokratik Tutum Sergileyen Aile"dir. Demokratik tutumda sevgi, güven, hoşgörü, kabullenme, koruma gibi birçok olumlu duygu yer almaktadır. Çocukların temel ruhsal gereksinimleri Sevgi+Disiplin+Özgürlüktür. Çocuğun yapmak istedikleri ile yapabilecekleri arasında denge kurulabilmesi ve sağlıklı bir kişilik geliştirmesinde bu üçlü yeterli sevgi, yeterli disiplin, yeterli özgürlük şeklinde süreklilik göstermelidir.

Demokratik aile içinde; her birey yaş ve konumuna uygun kendi kararlarını alabiliyorsa, uyku saatleri krize dönüşmüyorsa, başarı ve başarısızlıklar, sevinçler ve üzüntüler paylaşıyorsa, öğretmeninden ve arkadaşlarından şikâyet gelmiyorsa, sorumluluklar isteyerek yerine getiriliyorsa, genellikle sakin ve yumuşak ses tonu ile konuşuluyorsa, aile üyeleri espri yapabiliyor ve birlikte gülebiliyorsa siz demokratik, hoşgörülü ve güven verici bir aile tutumu sergilediğinizi düşünebilirsiniz.

Unutmayınız ki "Aynı dili konuşanlar değil, aynı duyguları paylaşanlar anlaşabilir." Mevlana <

İAÜ

TARİH GÜNLERİ'nin ÜÇÜNCÜSÜ YAPILDI

Konuk: Prof. İlknur Güntürkün KALIPÇI

Atatürk İlkeleri İnkılâp Tarihi Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından düzenlenen Tarih Günleri'nin üçüncüsü 13 Aralık Salı günü gerçekleşti. 28 yıllık Atatürk araştırmacısı Prof. İlknur Güntürkün Kalıpçı, "asker ve devlet adamı" yerine "İçimizden Biri Atatürk"ü anlattı. Yansımalarını renkli sunum tekniğiyle paylaşan Kalıpçı, ölümden sonra da bu kadar uzun yaşayabilen tek liderin Atatürk olduğunu vurguladı.

Devlet Adamlarının da Hayranlık Duyduğu Bir Lider ATATÜRK...

Kalıpçı, Atatürk'ün, savaştığı ve çektiği liderlerin ve komutanların olduğu kadar kendisinden sonraki devlet adamlarının da hayranlık duyduğu bir lider olduğunu vurguladı. Ölümünün 100. yılında UNESCO tarafından eşsizliği oybirliğiyle kabul edilmiş tek lider olduğunun ilan edildiğini belirtti.

“Memleketimin İşlerini Bitiremedim”

Araştırmalarında çözemediği tek şeyin “Atatürk’ün nasıl yetiştiği” olduğunu söyleyen Kalıpçı, elini attığı her alanda başarıya imza atmış bir liderle karşılaştığını söyledi. Kalıpçı, savaş bitince sivil giyinip liderliğe devam eden Atatürk’ün elini atıp ilerletmeye çalışmadığı bir alan bulmakta zorlandığını da ekledi. “Toprakları kurtardım, işim buraya kadar” demeyen Atatürk’ün, hiç dış gezi yapmamasını “memleketimin işlerini bitiremedim” diyerek açıkladığını belirtti.

Bilinen alanlardaki çalışmalarının yanı sıra asrın lideri olarak dünyanın çevrecilikten bahsetmeye başlamasından 30 yıl önce bir ağacı kurtarmak için Yalova’daki köşkü taşıttırıldığını, 1933’te çevre günü kutlamaları yaptığını anlattı. Ankara’da, arkeolojik kazılarda arkeologları hayrete düşürecek kadar sağlam öngörülerde bulunmasını, Çanakkale’den sonra ilk kez, yol genişletmek için bir iğde ağacının kesilmesi yüzünden ağladığını

belirtti. İlk resim sergisini Atatürk’ün açtığını; sinemada senaristlik, oyunculuk yaptığını, kültür antropologu sıfatı taşıdığını vurguladı.

Kalıpçı, Atatürk’ün ilgilenip uzmanlaşmadığı bir alan bulmaktan vazgeçip onun gizli sırrı olarak ulaştığı cümleyi de paylaştı: “Çocukluğumda ben çok fakirdim. Eğer çocukluğumda elime geçen iki kuruştan birini kitaplara vermeseydim bugün yaptığım işlerin hiçbirini yapamazdım.” Atatürk’ün okuma tutkusunun, savaşırken de devam ettiğini, çadıra dinlenmeye geldiğinde bile kitapları elinden bırakmadığını belirtti. Cephelerdeyken bile savaş sonrası düzenlemeleri için ihtiyaç duyulacak düzenlemele-re yönelik çalışmaları sürdürdüğünü anlattı.

Prof. İlknur Güntürkün Kalıpçı, programın başından sonuna kadar heyecanı ve enerjisini hiç kaybetmeden “İçimizden Biri Atatürk”ü anlatıp dünyanın en özel ülkesine sahip çıkmamız gerektiğini, artık Atatürk’ü anmayı bırakıp anlamaya başlayarak gerçekleştirebileceğimizi bir kez daha hatırlattı. (Öğr. Gör. Selcen KORKMAZCAN) ◀

TÜRKİYE'NİN NATO'YA GİRİŞ SÜRECİ

DR. MEHMET HAKAN ÖZÇELİK

1947 yılının Eylül ayında Kanada Hariciye vekili olan Louis S. St. Laurent Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda milletlerin, bir birlik içinde daha fazla bir güvenlik aramak istemelerinin mümkün olabileceğini belirtmesiyle, Belçika, Fransa, Lüksemburg, Hollanda ve İngiltere 4 Mart 1948'de karşılıklı Yardım Anlaşması metnini müzakere etmek için Brüksel'de toplandılar. Karşılıklı müzakerelerden sonra 17 Mart 1948'de "Brüksel Antlaşması" imzalandı. Bu anlaşmayla Avrupa'da ortak savunma yolunda ilk adım atılmış oluyor, "Batı Avrupa Birliği"nin çekirdeği oluşturuluyordu.

28 Nisan 1948'de Kanada Dışişleri Bakanı St. Laurent Kanada Avam Kamarasında, Brüksel Antlaşması'nı içine alan ve ondan

daha geniş kapsamlı, tek bir Atlantik ittifakının kurulması gerektiği fikrini ileri sürdü. 6 Temmuz 1948 tarihinde A.B.D. Kanada ve Batı Avrupa Birliği devletlerinin büyükelçileri arasında Kuzey Atlantik bölgesinin savunulması hakkında müzakereler başladı.

4 Nisan 1949 tarihinde 12 devlet temsilcisi Kuzey Atlantik Antlaşması'nı imzalayarak kısa adı NATO (North Atlantic Treaty Organization) olan Kuzey Atlantik İttifakı'nı kurdu.

A. TÜRKİYE'NİN YENİ DÜNYA DÜZENİNDE YER ALMA ÇABALARI

Türkiye'nin NATO'ya girme fikri İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra başlayan denge politikasının devamı olan Batı Bloku'na

bağlanma çabalarının sonucunda doğmuştu.

Rus tehlikesine karşı Osmanlı Devleti 1878'e kadar İngiltere'yi yanına alarak karşı koymuştur. İngiltere, Osmanlı Devleti'nin yıkılacağı öngörüsüyle Rus tehlikesine karşı Osmanlı Devleti yerine diğer devletlerin kurulması yoluna gidince, Osmanlı Devleti İngiltere yerine Almanya ile ittifak içine girdi. Ancak bu ittifak Osmanlı Devleti'nin parçalanmasına engel olamadı. Milli Mücadele döneminde Rusların yerine İngiltere tehlikesi ortaya çıkınca da bu kez Türkiye yanına Sovyet Rusya'yı aldı. Bu defa da Akdeniz'de İtalya tehlikesi ortaya çıkınca Türkiye, Sovyet Rusya ile ilişkisini muhafaza etmeye özen gösterdi. Fakat 1939'da Rus Emperyalizminden, bu emperyalizmin kendisine yönelen tehdit ve tehlikelerden korunmanın en iyi yolu, Sovyet Rusya'dan daha güçlü olan A.B.D.'nin yanında yer almaktı.

Türkiye'nin A.B.D. öncülüğünde kurulan NATO'ya girme sebeplerini şu başlıklar altında toplayabiliriz:

1. 1945 yılında Sovyet istek ve tehditlerinin hala devam etmesi,
2. Atatürk tarafından başlatılan ve Türk devlet adamlarınca hassasiyetle devamı sağlanan çağdaşlaşma hareketinin sonucu olarak Batı'ya yönelik dış politika yürütülmek istenmesi,
3. NATO'nun dışında kalması durumunda ekonomik yardımın kesilmesi endişesi,
4. Kamuoyu tarafından artık NATO'ya girmenin gerekli olduğu kanısı.

4 NİSAN 1949'DA 12 DEVLET TEMSİLCİSİ KUZEY ATLANTİK ANTLAŞMASI'NI İMZALAYARAK KISA ADI NATO OLAN KUZEY ATLANTİK İTTİFAKI'NI KURDU.

B. TÜRKİYE'NİN AKDENİZ SAVUNMA PAKTI KURULMASI TEKLİFİ

Yeni kurulan NATO'ya sınırlandırılmış coğrafi alan münasebetiyle girmeyi başaramayan Türk Hükümeti ülkenin savunmasını güçlendirmek için başka yola yöneldi ve Türkiye, Yunanistan, İtalya, Fransa ve İngiltere'nin katılacağı Akdeniz Savunma Pakti'nin kurulması fikrini ortaya attı. Bu süreçte Batı Avrupa devletleri, II. Dünya Savaşı sonunda Sovyetler Birliği'ne karşı güvenliklerini Kuzey Atlantik Pakti ile garanti altına alırken, siyasal alanda yitirdiklerini tekrar elde edebilmek için 5 Mayıs 1949 tarihinde, Brüksel Antlaşması'na imza atan beş ülkenin aralarına beş Avrupa devletini alıp (Danimarka, İrlanda, İsveç, İtalya, Norveç) Avrupa Konseyi'ni kurmasıyla gerçekleşti. NATO'nun ve Avrupa Konseyi'nin dışında bırakılmak Türkiye'de tepkileri biraz daha arttırdı.

Ancak Türk Hükümeti'nin ve kamuoyunun üzüntüleri fazla uzun sürmedi. 8 Ağustos 1949 tarihinde Türkiye'nin yanı sıra Yunanistan ve İzlanda da teşkilata davet edildi.

Avrupa Konseyine girdikten sonra, Türk yöneticiler Türkiye'yi Batı dünyasının ayrılmaz bir parçası olarak görmeye başlamış ve bu

ortam NATO'ya girme hususunda kendilerine cesaret vermiştir.

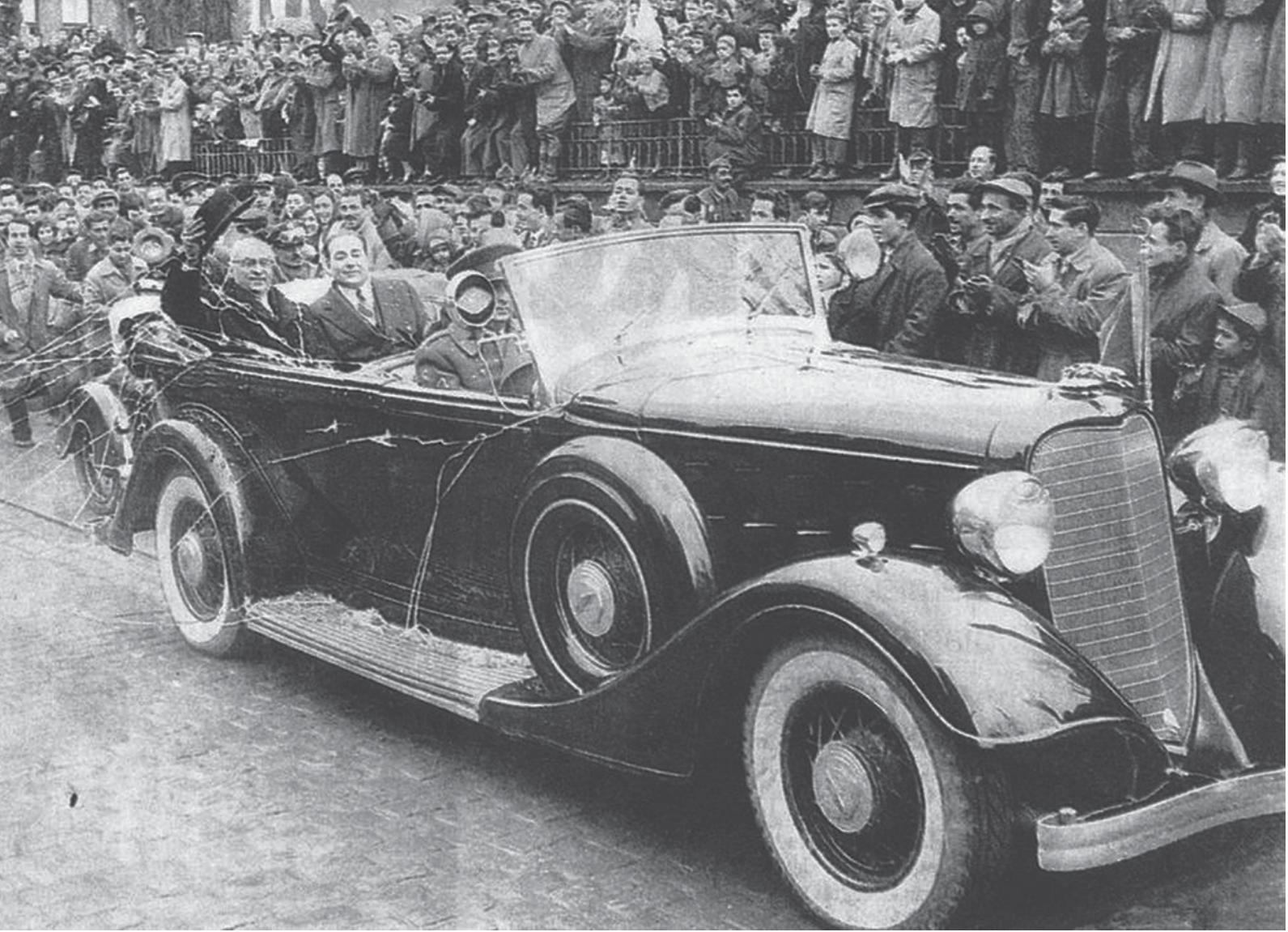
C. TÜRKİYE'NİN NATO'YA GİRMEK İÇİN İLK MÜRACAATI

NATO'ya alınmayan Türkiye, Batılı devletlerin dikkatini, NATO'yu kurarak boş bıraktıkları Doğu Akdeniz bölgesine çekmek istedi. Bu amaçla İtalya ile 24 Mart 1950 tarihinde bir dostluk antlaşması yaptı. Dışişleri Bakanı Necmettin Sadak'ın A.B.D. İngiltere, Fransa ve Türkiye'nin bulunduğu bir Akdeniz Pakti kurulması gereğini bir kere daha belirtmiştir. Ancak Türkiye'nin üzerinde sık sık durduğu Akdeniz Pakti'nin hayata geçmesi İngiltere tarafından engellendi.

Akdeniz Pakti'nin gerçekleşmeyeceğini anlayan Türk Hükümetinin tek çıkar yolu kalıyordu: NATO'ya girmek. C.H.P 11 Mayıs 1950 tarihinde Türkiye'nin NATO'ya katılması için ilk resmi müracaatı yapmıştır.

Türk Hükümeti NATO'ya katılmak için yapmış olduğu bu ilk resmi müracaatında şu gerekçeleri ortaya koymuştu:

1. Arap devletleri ile İsrail arasındaki anlaşmazlık sebebiyle Doğu Akdeniz Savunma Pakti kurulamaz,

14 MAYIS 1950'DE YAPILAN SEÇİMLERDE DEMOKRAT PARTİ, C.H.P.'NİN 27 YILLIK İKTİDARINA SON VEREREK HÜKÜMET OLMUŞTUR.

2. Arap Birliği içinde de anlaşmazlıklar olduğundan sözü geçen pakta bir blok olarak giremezler,

3. Mısır'ın İngiltere ile aynı savunma paktı'na gireceği düşünülemez.

Ancak sadece İtalya'nın destek verdiği Türkiye'nin müracaatı konusunda toplantıda bir karara varılamamıştır.

D. DEMOKRAT PARTİ'NİN İKTİDARA GELİŞİ VE ÖNE ÇIKAN DIŞ POLİTİKASI: NATO ÜYELİĞİ

Türkiye'nin 11 Mayıs 1950 tarihinde NATO'ya ilk müracaatından üç gün sonra 14 Mayıs 1950'de yapılan seçimlerde Demokrat Parti, C.H.P.'nin 27 yıllık iktidarına son vererek hükümet olmuştur. D.P.'nin genel olarak dış

politika anlayışı ve özellikle A.B.D. ile ilişkilere bakışı, esas olarak C.H.P.'nin dış politika anlayışı ile bir fark göstermemiştir.

Bu arada Kore Savaşı'nın patlak vermesi ve B.M. Güvenlik Konseyi'nin bu isteği, D.P. hükümeti için üzerinde önemle durduğu NATO'ya üyelik kampanyasına daha büyük hızla devam ettirilmesi için önemli bir fırsat yarattı. D.P.'nin NATO'ya üyelik konusu bağlamındaki düşüncesine göre Kore Savaşı'na askeri bir kuvvet gönderip NATO'ya üye devletlerden bile gelmeyen güçlü ve kararlı bir destek, Türkiye'nin NATO'ya girme yolundaki engellerini ortadan kaldıracak en azından dirençlerini zayıflatacaktı. 25 Temmuz 1950 tarihinde Bakanlar Kurulu, Celal Bayar başkanlığında toplandığında gündemdeki bir konuda, B.M. Genel Sekreterliği'nin Kore Savaşı'na silahlı yardım hakkında 15 Temmuz tarihli telgrafına

verilecek cevaptı. Görüşme sonunda B.M. Genel Sekreterliğine şu cevabı telgraf çekildi:

“B.M. Paktı’ndan doğan taahhütlerine ve Güvenlik Konseyi’nin kararlarına uymayı vacibe bilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Kore hakkında yardım talebini içeren 15 Temmuz tarihli telgrafınızı bu zihniyet içinde ve dikkatlice tetkik etmiştir.

Cumhuriyet hükümeti bu inceleme sonucunda bu kararları dünyanın şimdiki şartları içinde genel barış hizmetinde etkili ve fiili şekilde uygulamaya koymadaki gerek ve önemin bilinci içinde Kore’de hizmet etmek üzere 4500 mevcutlu silahlı bir Türk savaş birliğini B.M. emrine vermeyi karar altına almıştır.”

Türkiye Cumhuriyeti, Bakanlar Kurulu’nun almış olduğu bu kararlar A.B.D.’den sonra Kore’ye silahlı kuvvet gönderen ikinci devlet oluyordu. Ahmet Emin Yalman’ın Başbakan Menderes’le yaptığı bir görüşmede Başbakan’ın Kore’ye asker göndermekle Türkiye’nin Batı devletle-

ri nezdinde itibarını yükseltmek için çok iyi bir fırsat yakaladığını ve Türkiye’nin NATO’ya girmesinde köprü vazifesi göreceğini belirtmesi aynı zamanda Amerikalı Senatör Coin’in “Türkiye’nin Kore Harbi’ne fiili surette yardımı Atlantik Paktı’na girmesini sağlayacaktır.” şeklindeki beyanı iki fikri bir noktada buluşturuyordu. Nitekim 1 Ağustos 1950’de Türkiye, Yunanistan’la birlikte NATO’ya alınması için ikinci resmi müracaatını yaptı. Eylül 1950 tarihinde toplanan NATO Bakanlar Konseyi her iki ülkenin de başvurusunu kabul etmemiştir. NATO tarafından teklifi reddedilen Türkiye A.B.D.’ye bir kez daha 1951 yılı Şubat ayı sonunda ittifak teklifinde bulundu. Ancak A.B.D. bu teklifi ittifakın Sovyetler Birliği’ne karşı yapılmadığı, çok sınırlı bir uygulama alanı kapsadığı ve Yunanistan’ı içine almadığı için reddetti.

Aslında ittifak teklifinin yapıldığı sıralarda, Amerikan politikası, Türkiye ve Yunanistan’ın NATO’ya alınması yönünde değişmeye başlamıştı. Ancak A.B.D. diğer bazı NATO üyelerinin muhalefeti yüzünden bu konu üzerine hâlâ gereği gibi duramıyordu.

E. A.B.D.’NİN POLİTİKASINI DEĞİŞTİRMESİ VE TÜRKİYE’NİN NATO’YA GİRİŞİ

A.B.D. 1949 yılından itibaren Sovyetler Birliği’ne karşı almış olduğu güvenlik tedbirlerini gün geçtikçe hızlandırmış ve genişletmek durumunda kalmıştır. Almak zorunda olduğu tedbirlerden birisinin de, Türkiye’nin NATO’ya üye olması, olduğu kanısına varmıştır. A.B.D.’yi bu yönde politika izlemeye iten nedenler şu şekilde sıralanabilir:

1. Sovyetler Birliği’nin atom bombasına sahip olması,
2. Çin - Sovyet ittifakı,

3. Kore Savaşı,
4. Yugoslavya'nın durumu,
5. A.B.D.'nin hava üslerine ihtiyacı,
6. Yunanistan'ın durumu,
7. Türkiye'nin Ortadoğu'daki durumu.

Ayrıca Amerikan Kongresi'nin ve kamuoyunun Türkiye hakkındaki tutumu olumlu bir şekil almıştı. Türkiye'nin B.M. kararının açıklanmasıyla Kore Savaşı'na kuvvet göndermesi ve bu kuvvetin savaşta gösterdiği yüksek ruh ve mükemmel işbirliği, neticesinde A.B.D.'nin muhtemel saldırı alanını genişleterek Avrupa üzerindeki askeri ve siyasal baskıyı hafifletmeyi amaçlamıştı. Sonuç olarak A.B.D., Türkiye ve Yunanistan'ı NATO'ya tam üye olarak almayı kendi stratejik çıkarları açısından uygun görmüştür.

A.B.D. yukarıda bahsedilen nedenlerden ötürü 15 Mayıs 1951 tarihinde Türkiye ile Yunanistan'ın NATO'ya tam üye olarak alınmalarını diğer NATO üyelerine resmen teklif etti.

A.B.D.'nin bu teklifine NATO'nun diğer üyelerinin çoğu itiraz etti. Norveç, Belçika, Hollanda, Danimarka gibi küçük devletler, NATO'nun sorumluluk alanının genişlemesiyle kendilerinin hiçbir ilgisinin bulunmadığı Akdeniz bölgesinde savaşa girmekten korkmuşlardı. Bu ülkelerin duydukları bir diğer endişe ise Türkiye ve Yunanistan'ın NATO'ya girmesiyle A.B.D.'nin kendilerine yaptığı askeri yardımın azalacağı düşüncesiydi. Yine aynı ülkelerin düşüncesine göre Kuzey Atlantik Antlaşması yalnızca bir savunma ittifakı olmayıp aynı zamanda aynı kültür ve

NATO BAKANLAR KONSEYİ, 16-20 EYLÜL 1951'DE OTTOWA'DA TOPLANTI SONRASI TÜRKİYE VE YUNANİSTAN'IN NATO'YA TAM ÜYE SIFATIYLA ÇAĞRILMASINA OY BİRLİĞİYLE KARAR VERİLMİŞTİR

uygarlığa sahip ülkelerin birleşmesi için yapılan antlaşmaydı. Ve onlara göre Türkiye ve Yunanistan bu kültür ve uygarlığın dışındaydılar. A.B.D. bu iddialara karşı Türkiye ve Yunanistan'ın halen Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'nın (OECD) ve Avrupa Konseyi'nin üyesi olduklarını belirtmişti. A.B.D.'nin bu kararlı tutumu karşısında bu devletlerin muhalefeti uzun sürmemiştir.

Fransa cephesinde ise A.B.D.'nin bu teklifi hayretle karşılanmış, İtalya Türkiye'nin işgali veya tarafsızlığıyla kendi bölgesinin tehdit altına gireceğini değerlendirdiğinden bir an önce Türkiye'nin NATO'ya dahil edilmesini istemiştir. NATO'ya üye devletler arasında en şiddetli muhalefet İngiliz hükümetinden gelmiştir. Çünkü İngilizler Türkiye ile Avrupa'da değil Ortadoğu'da bir savunma paketi içinde olmak istiyordu.

NATO Bakanlar Konseyi, 16-20 Eylül 1951 tarihinde Ottawa'da Türkiye ve Yunanistan'ın üyelik konusunun da

60 Yıldır Barış ve Güvenlik için Birlikte

görüüleceği bir toplantı yapmıştır. 6 gün süren ve 20 Eylül 1951’de yapılan 7 nci ve son toplantıda Türkiye ve Yunanistan’ın NATO’ya tam üye sıfatıyla çağrılmasına oy birliğiyle karar verilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti’nin NATO’ya iltihakına dair davet hükümete geldikten sonra kanun tasarısı Meclise sevk edildi ve Dışişleri Komisyonu’na incelenip oybirliği ile onaylandıktan sonra T.B.M.M.’ye sunuldu.

Böylece II. Dünya Savaşından sonra Batı Blok’unda yer alma çabası içinde olan Türkiye’nin NATO’ya üyeliği, Kuzey Atlantik Antlaşması ve 22 Ekim 1951 tarihli protokol, 5886 sayılı kanun olarak 18 Şubat 1952’de kabul edilmiş ve 19 Şubat 1952 tarihinde Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

SONUÇ

Türkiye’nin dış politikasına yön veren en önemli unsur “denge” politikası olmuştur. Cumhuriyet’in ilk on yılında tehlikenin batıdan gelmesi sebebiyle denge Sovyetler Birliği’ne yakınlaşmakla sağlandı. Ancak Atatürk’ün başlattığı köklü çağdaşlaşma hareketlerinden sonra kurulan yeni devlet düzeni Türkiye’yi yapı itibarıyla Avrupa’ya yaklaştırdı. Bu suretle dış politika- da Avrupa’yla ilişkiler kurulup, geliştirilmeye çalışıldı.

Türkiye’nin Avrupa’ya yaklaşmaya başladığı yıllarda İtalya’nın Doğu Akdeniz’de yarattığı tehditler, Türkiye’nin Batıyla olan ilişkisini hızlandırdı. Türkiye’nin Batı ülkeleri ile ilişkilerini geliştirmesi, Sovyetler Birliği tarafından olumsuz karşılanmış olup bu durumu Sovyet-Türk dostluğunun soğuması için sebep gösterdi. Montreux Konferansı’nda açıkça kendini gösteren soğukluk, 1939 yılında Saraçoğlu’nun Moskova ziyareti esnasında ortaya konan Sovyet istekleri üzerine daha da artıp, Türkiye’nin büyük endişeler duymasına yol açtı. II. Dünya Savaşı sonunda Türkiye, Batılıların istekleri doğrultusunda önce Almanya ile diplomatik ilişkilerini kesip ardından bu ülkeye karşı savaş ilan etti. Bu gelişmeler sonunda Türkiye Birleşmiş Milletler Teşkilatı’na alındı ve Türkiye Batılı devletlerle işbirliğini geliştirmeye yöneldi.

Sovyetler Birliği’nin Boğazlar ve bazı Doğu illeri üzerinde taleplerde bulunması Türkiye’nin “Denge Politikası”nı ivedi uygula-

ma zarureti ortaya çıkardı. Bu defa yine dengeyi Batılı devletlerle sağlayacaktı. Türkiye, Sovyet istekleri karşısında “toprak bütünlüğünü ve güvenliğini” sağlamak için önce yıllardır desteğini aldığı İngiltere’yi, bunun yanında savaş sonrası ortaya çıkan iki süper güçten biri olan A.B.D.’yi yanına almak istedi.

Yunanistan iç savaşı, Sovyetlerin İran’daki kuvvetini çekmemesi ve Doğu Avrupa’da yaşanan olaylar, A.B.D.’nin İngiltere’ye katılarak Türkiye’ye destek olmasını sağladı. A.B.D.’nin destek kararı almasıyla Truman Doktrini ve Marshall Planı ile Türkiye askeri ve ekonomik yardımlara kavuştu. Batı Avrupa ülkelerinin de Sovyet tehditleri karşısında güvenliklerini bir ittifakla sağlamlaş-

tırmadıkça, her an için Sovyetlerle baş başa kalma korkusu vardı. Bu sebeple öncelikle kendi aralarında Avrupa savunması için örgütlendiler ve 1948’de Brüksel’de karşılıklı yardım anlaşması imzaladılar. Ardından da A.B.D.’nin katılımıyla 1949 yılında NATO kuruldu.

Sovyetler Birliği’nin 1945 yılından beridir istek ve tehditlerinin devam etmesi, NATO’nun dışında kalınması durumunda ekonomik yardımın kesilmesi endişesi, Türk hükümetlerinin çağdaşlaşma hareketi’nin sonucu olarak Batı’ya yönelik dış politika yürütmek istemesi ve kamuoyunun artık NATO’ya girmenin gerekli olduğu yönünde tavrı ve baskısı, Türkiye’nin NATO’ya girme konusundaki faaliyetlerini arttırmasına neden oldu. Türkiye, C.H.P. ve D.P. hükümetleri döneminde iki kez NATO’ya üye olmak için resmen başvurmasına rağmen Batılı devletler çeşitli nedenlerden dolayı Türkiye’nin NATO’ya üyeliğine olumsuz baktı.

Artık hiç çıkmayacağı düşünülen savaş Kore’de patlak verdi. Türkiye’nin B.M.’nin çağrısına uyarak A.B.D.’den sonra ikinci ülke olarak Kore’ye askeri kuvvet göndermesi ve bu kuvvetlerin Kore’de gösterdiği üstün başarılar A.B.D.’nin Türkiye’ye karşı bakış açısını değiştirdi. Kore Savaşı, o zamana kadar çıkması beklenmeyen “Bölge Savaşları”nın hiç de ihtimal dışında olmadığını gösterdi. Bu durum NATO ülkelerini özellikle de A.B.D.’yi Sovyetler Birliği’ne karşı daha etkin tedbirler almaya zorladı. Bu zaruret, Batı ülkelerinin savunması için önemli bir stratejik bölgede bulunan Türkiye’nin 1952 yılında NATO’ya alınmasını sağladı. ◀

Medeniyetler Krizi ve Çıkış Yolları

Bu yıl üçüncüsü düzenlenen ve İstanbul Aydın Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Merkezi Başkanı Z. Banu Dalaman koordinatörlüğünde hazırlanan Siyaset Akademisi-3'ün altıncı haftasında konu başlığı "MEDENİYETLER KRİZİ VE ÇIKIŞ YOLLARI" olan dersin üçüncü ve son konuğu olarak CHP Kocaeli Milletvekili, TBMM Parlamentolar Arası Birlik Türk Grubu Üyesi Sn. Prof. Dr. Hurşit GÜNEŞ katıldı. Sn. Prof. Dr. Hurşit GÜNEŞ' in konu hakkındaki önemli düşünce ve deneyimlerini paylaştığı konuşmasından önemli noktalar şöyle özetlenebilir:

"Medeniyetle ilgili insanlık tarihinin kendisini oluşturan en önemli değerlerinden biri aslında demokrasidir. Çünkü toplumların bir arada yaşamalarında, özgürce yaşamalarında, mutlu bir biçimde yaşamalarında en temel araç demokrasidir. Çünkü toplumun bireylerini özgür bıraktığınız zaman onların her biri birbirlerinden farklı hale gelir. Eğer onların özgürlüğünü kısıtlarsanız hepsini bir kurala ve nizamla bağlarsanız hepsi eşit hale geliyor. Tabii ben burada sosyo-ekonomik yaşam düzeyinden bahsetmiyorum. O adaletle ilgili bir konu. Benim burada bahsettiğim insanların duygu ve düşünceleriyle ilgili. Hepsini eşit hale getirmek istemiyorsanız özgür bıraktığınızda farklılaşacaksa bu farklılaşmanın bir arada nasıl yaşayacağını belirleyen rejim demokrasidir. Eğer demokrasi varsa demokrasinin de en birinci kuralı hoşgördür. Çünkü karşınızdakinin farklılığını tanıyacaksınız ve aynı zamanda da anlayacaksınız. Şimdi demokrasi sadece hoşgörülle oluşmuyor ama temeli hoşgördür.

Demokrasinin bir başka tarafı rekabet. Demokraside farklı düşünceler rekabet edecek ve kendini ifade edecek. Ve bunu normal, doğru olarak algılayacaksınız. Doğru dediğim zaman katılmanız gerekmiyor. Katılmayabilirsiniz ama ona saygı göstereceksiniz. Saygının varlığını sürdürmesini siz sağlayacaksınız.

Yani o sizden farklı olanın yenilmesi yok edilmesi yoktur. Tam aksine onun sürdürülmesi vardır ama siz daha sesli daha güçlü bir şekilde kendinizi ifade etmek isteyebilirsiniz. Demokrasinin en temel ögesi o farklılıklarının yaşatılmasıdır. Zaten farklılık olacak ki çokluk arasından bir seçim yapılacak, seçilen yönetecek, kendisi egemen olacak ve öbürünün de varlığını sürdürmesini sağlayacak. Demokrasinin bir başka tarafı bu farklılıkların sadece meşru olması değil bir hukuk zemini çerçevesinde herkesin her görüşün eşit fırsata sahip olmasıdır. Aynı zamanda demokrasi demek sizin gibi düşünmeyenlerin sizin egemenliğinize son verme mücadelesinin meşru sayılmasıdır.

Ben iktidardayım diyelim ve sosyal demokrasiyi savunuyorum ve uyguluyorum. Ama aynı zamanda benim gibi düşünmeyenler var ve benim gibi düşünmeyenler beni devirmeye çalışacak ve ben o beni devirmeye çalışanlara engel olmayacağım. İşte demokrasi bu demek. Onun benim devirmemi engellemeye çalıştığı an demokrasi ortadan kalkar. Örneği sosyal demokrasiden verdim. Örneği Ak Parti'den verseydim onun ismi ileri demokrasi olurdu. İleri demokrasi de demokratik bir iktidarı devirmeye çalıştığınız takdirde içeri tıklılırsınız. Şimdi bugün ki iktidardan kurtulmak isteyen sürü sepet insan var. Onların hepsinin içeri tıklılması gerekiyor. Çünkü darbe planı içindeler. Şimdi bakın dikkat edin darbe yaptılar değil, darbe planı yapıyorlar. Peki bunu darbe planı olarak ne diye düşünüyorsunuz? Belki de darbeci marbeci değiliz. Belki de sadece miting yapacağız on kişi. Belki de ben bugün İstanbul Aydın Üniversitesi'nde bu iktidardan kurtulmalı diyeceğim. Beni atamayacak çünkü ben milletvekiliyim. Milletvekilleri atılmaz içeri. Ama gazeteçiye atılır. Onun dokunulmazlığı yoktur. Temel fark budur. Hadi askeri anladıkta gazeteci darbe nasıl yapıyor? İşte bu noktada Türkiye'nin temel sorunu demokrasidir. Demokrasi de bir

“Demokrasinin bir başka tarafı rekabet. Demokraside farklı düşünceler rekabet edecek ve kendini ifade edecek. Ve bunu normal, doğru olarak algılayacaksınız.”

İktidarın oy alıp iktidara gelmesi demokrasi değildir. Sadece o iktidarın demokratik bir yöntemle iktidara geldiğini gösterir. Başka siyasi partilerde de bir eksiklik görüyorum onu da söyleyeyim. Bir demokratik hoşgörü eksikliği var. Yani kendisi gibi düşünmeyenlere muazzam bir tepki duyuyorlar. Biz bu toplumda farklı görüşlere anlayış ve hoşgörüyle yaklaşmalıyız.

Başörtüsüne karşı olan olabilir, başörtüsünden yana olan olabilir ki olacaktır bundan daha doğal bir şey olamaz. Bir arada yaşamanın rejimini buluyoruz. İşte bunun adı demokrasi. Türkiye’de demokrasinin ilerlemesi için bireylerin anlayışlarının ve telakkilerinin değişmesi gerekiyor. Türkiye yeni bir anayasa yapacak ve daha demokratik bir Türkiye elde edileceği düşünülüyor. Acaba Türkiye’de anayasadan dolayı mı demokrasi sorunu var yoksa insanların davranış ve anlayışlarından dolayı mı bir demokrasi sorunu var? Yani 1924 Anayasası uygulanırken ya da 1935’te daha demokratik bir Türkiye’mi vardı. 12 Eylül ürünü bir anayasa var şimdi ve bu yüzden Türkiye daha mı az demokrat? İşte bunlar kendi içinde yaşanan çelişkiler.

Bir diğer önemli bir konu ise iktidara gelinceye kadar ki dış borcun iki katını Ak Parti’nin yaratmış olmasıdır. Türkiye ihrac

ettiğinin neredeyse iki katı kadar ithal ediyor. Bu önemli bir sorun ve giderek de bu açık büyüyor. Bu açığın temel etmenlerinden bir tanesi de enerji tüketimimiz. Ne yazık ki enerji tüketimimizde Ak Parti iktidara geldiğinden beri bir iyileşme yok. Türkiye’de enerjide dışa bağımlılık oranı % 5 oranında arttı.

Cumhuriyet Halk Partisi’nin iktidara gelmemesi ve pasif kalması konusuna gelince bireysel olarak şunu söyleyebilirim ki sosyal demokrasinin Türkiye’de yaşadığı bir paradoks var. Biz Bağcılarda oy almayı Kadıköy’den alıyoruz. Oysa biz emekten yana olan, gelir dağılımında daha az varlıklı olandan, daha yoksul olandan yana olan ve politikalarını öyle şekillendiren bir partiyiz. Mesela işsizliği çözeceğimizi söylüyoruz ama işsiz bize oy vermiyor. Ak Parti benim işsizliği çözmeye gibi bir derdim yok diyor ama işsiz gidip ona oy veriyor. İşte bu çok ilginç. Bunun nedenini de biz CHP olarak çözmek zorundayız. Ve biz işsiz oyuna talip olmalıyız. Ben Gaziosmanpaşa’dan oy alabilmek için Kadıköy’den 5 oy feda etmeye hazırım”. Konuşmasının ardından katılımcıların sorularını da yanıtladıktan sonra Sn. Hurşit GÜNEŞ’e konuşmasından dolayı İstanbul Aydın Üniversitesi tarafından teşekkür plaketi takdim edildi. ◀

Buram Buram İstanbul; BEYOĞLU

Tarihi yarımaadanın ve Haliç'in karşısında gelişen bölgedir. Eskiden beri Yunanca'da "karşı yaka", "öte" anlamına gelen "Pera" adıyla anılmıştır. Daha sonra Türkler tarafından kullanılan "Beyoğlu" adının, bir beyin oğlunun bölgedeki konağından kaynaklandığı ileri sürülür. 1925 yılından sonra Pera ismi yerini artık yavaş yavaş Beyoğlu'na bırakmaya başlamıştır. Beyoğlu, 16. yy'ın ilk yarısında, içinde tek tük yapıların yer aldığı, bağlık bahçelik bir alandı. Ayrıca o zamanlar yerleşim alanı olmadığı için Peran Bağları'da deniliyordu. Beyoğlu adını almasının bir kaç hikayesi vardır. Bunlar; Fatih Sultan Mehmet döneminde, Pontus Prensi Aleksios Komnenos'un İslamiyeti kabul ederek bu bölgeye yerleşmesinden, diğer bir varsayıma göre de Kanuni Sultan Süleyman döneminin Venedik elçisi Andrea Gritti'nin oğlu Luigi Gritti'nin Taksim dolaylarında bir konakta oturmasından kaynaklanmaktadır. Türkler'in "Bey oğlu" diye andıkları bu adam, elçinin bir Rum kadınla evlenmesinden dünyaya gelmiştir. Diğer bir varsayım ise Kanuni Sultan Süleyman döneminde burada oturan Venedik elçisine yazışmalarda "Beyoğlu" diye hitap edildiği için bu semt de Beyoğlu adını almıştır. Bir başka kaynağa göre de Fatih Sultan Mehmet 1453 Yılında İstanbul'u alınca Anadolu'nun muhtelif yerlerinden getirdiği halkı İstanbul'un çeşitli yerlerine yerleştirdi.1461 yılında Trabzon'daki Rum Pontos Devleti alınca son imparatoru David Komnenos ve sülalesi İstanbul'a getirildi. Bunlardan Kalayanis Komnenos'un oğlu Aleksios Müslüman olunca Tünel civarına yerleştirildi. Bundan sonra bu yöre beyin oturduğu yer anlamında olan BEYOĞLU olarak anılmaya başlandı.

O zamanlar sadece Beyoğlu'nun adı değil İstiklal Caddesi'nin de adı farklıydı. "Grand Rue de Pera" diye bilinirdi. 18. yüzyılın sonunda İstanbul'a gelen Dallaway, Beyoğlu'nu Galata'nın yazlığı olarak tanımlıyor, yolların düzensiz olduğunu belirtiyor ve bu bölgede Fransız, İngiliz, Hollanda, Venedik, Rusya, İsveç, İspanya, Prusya ve Napolili diplomatların kişilik malikanelerinin bulunduğunu yazmıştır. Beyoğlu, genel olarak 19. yüzyılda gelişmiştir. Bu gelişmenin nedeni, bu döneme Osmanlı dış ticaretinin daha önceki dönemlerde görülmemiş boyutlarda büyümesi ve ulaşımın gelişmiş olmasıdır. 19. yy'ın ilk yarısında zenginlerin Paris modasını taklit ederek yaşadıkları bir yer olmuştur. 1913'de ilk elektrikli tramvayın Beyoğlu'nu Şişli'ye bağlaması Galatasaray-Taksim arasını, Tünel-Galatasaray arasına göre daha merkezi bir duruma getirmiş, Beyoğlu'nun en kolay ulaşılabilir ve gözde yeri yapmıştır. Beyoğlu, ilk önceleri bir diplomasi merkezi olarak gelişmiş, fakat daha sonraları yabancı ticaretinin, ekonomik kontrolünün artması ve burada yoğunlaşması sonucu İstanbul'un ticaret merkezi durumuna dönüşmüştür. Ticaretin yanı sıra eğlence, kültür kuruluşlarının da burada yer alması ve konumu, bütün İstanbul'un odak noktası olmasını sağlamıştır. Beyoğlu tarihte bir çok pasaja ev sahipliği yapmıştır. bunlar; Afrika Pasajı, Anadolu Pasajı, Atlas Pasajı, Avrupa Pasajı, Aznavur Pasajı, Çiçek Pasajı, Rumeli Pasajı, Emek Pasajı, Beyoğlu Pasajı, Halep Pasajı, Hacopulo Pasajı, El-Hamra Pasajı, Suriye Pasajı. Çiçek Pasajı diğer adı Cite de Pera, 1870 yılında büyük Beyoğlu yangınında yok olan Naum Tiyatrosu'nun yerine 1876 yılında kurulan tarihi bir pasajdır. Maison Parret ve Vallaur'y'nin pastanesi, Nakumara'nın Japon mağazası, Dulas'ın Natürel çiçekçisi, Schumacher'in hamur işleriyle ünlü fırını, Yorgo'nun meyhanesi, Keserciyan'ın terzihanesi, Acemyan'ın tütüncü dükkanı, Hristo'nun kafesi pasajın ilk 30 yılı içerisinde faaliyete geçen önemli dükkanlarından birkaçı olarak sayılabilir. Binanın mülkiyeti, 1908 yılında Sadrazam Küçük Sait Paşa'ya geçti. Mütareke yıllarında birçok çiçek dükkanı açıldı, o güne kadar daha çok Hristaki Pasajı olarak anılan yer Çiçek Pasajı olarak anılmaya başlandı. Pasajların yanı sıra birçok tarihi yapıları sahiptir Beyoğlu. Kiliselerde bu yapılardan biridir. St. Antuan Katolik Kilisesi gibi. 1230'da rahipler, kurucuları Assisili Aziz Fransua adına, Galata civarında inşa edilmiştir. İstanbul doğumlu İtalyan Mimar Giulio Mongeri tarafından İtalyan Neogotik üslubunda inşa edilmiştir. ◀

İstanbul Aydın Üniversitesi, Tarih Günleri'nin Dördüncüsü Yapıldı

Konuk: Yrd. Doç. Dr. Sevtap Demirci

Tarih Günleri'nin dördüncüsü 28 Aralık 2011 tarihinde gerçekleşti. Atatürk İlkeleri İnkılap Tarihi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin konuğu Yrd. Doç. Dr. Sevtap Demirci, Lozan Barış Antlaşması'nın bilinmeyen yönlerini anlattı. 3 yıl boyunca İngiliz Arşivleri'nde yaptığı çalışmaların sonucunda elde ettiği diplomatik görüşmeler, pazarlıklar, kapalı kapılar arkasında yapılan konuşmalarla ilgili bilgileri paylaştı.

Sevtap Demirci, konuşmasına Lozan Barış Antlaşması'nın neden önemli olduğunu açıklayan birkaç saptamayla başladı: Türk tarihinde dönüm noktası olan Lozan'ın Türkiye'nin uluslararası alanda milli bir devlet olarak tanınmasını getirmesi, 150-200 yıldır gündemi işgal eden Şark meselesini çözmesi, Osmanlı Devleti'nin bitişi, Türkiye Cumhuriyeti'nin doğuşunu simgelemesi, Sevr haritasının yırtılıp Misak-ı Milli haritasının getirilmesi, batı ve Türkiye'nin eşit duruma gelmesi, Türkiye'nin savaşına son noktayı koyup dış ilişkilere istikrar getirmesinin önemi üzerinde durdu.

Demirci, Lozan'ın zafer olduğunun anlaşılması için Sevr ve Lozan haritasına bakılmasının yeterli olduğunu söyledi. Lozan'a Mondros'u imzalayan yenik Osmanlı değil, Milli Mücadele'yi kazanıp Mudanya'yı imzalayan yeni bir devlet olarak Misak-ı Milli için gidildiğini ifade etti. İsmet Paşa'nın eşitlik konusundaki hassasiyetini koruduğunu, eşitlik temelinde hazırlanan Lozan'da Birinci Dünya Savaşı sonunda imzalanıp daha sonra çöpe giden barış antlaşmalarında olan savaş tazminatı ve kısıtlayıcı hükümler olmadığını, sahada kazandığımız askeri zaferlere diplomatik zafer eklendiğini belirtti.

Konferansın başından sonuna kadar İngiltere ile mücadelenin sürdüğünü söyleyen Demirci, İngiltere'nin hedefinin Musul, Boğazlar ve Türk-Sovyet yakınlığını bozmak olduğunu vurguladı. Türkiye'nin iki hassas konusunun Misak-ı Milli sınırları içinde Ermeni devleti kurulması ve kapitülasyonlar olduğu, bunlar konuşulacak olursa masaya yumruk vurularak dönüleceği, savaşın devam edeceğinin kararlaştırılmış durumda olduğunu hatırlattı. Konular tartışılırken basının salona alındığını, gazete manşetlerinin "Türkler barışa yanaşmıyor" şeklinde atıldığını belirtti. İngiltere, Musul ve boğazlar konusunda diretince, boğazlarda kimseyi üzmeyecek şekilde uluslararası komisyon kabul edildi. Musul konusunda uzlaşma sağlanamadı ki, Demirci'ye göre görüşmeler bilindiğinin aksine ekonomik gerekçelerle değil, Musul yüzünden kesildi.

Demirci, konferansa ara verildiği sırada TBMM'de Lozan konusunda gizli oturumlar yapılırken konuşulan konuların 15 dakika sonra İngiltere'nin masasında olduğunu, en çok tartışılan konunun Musul olduğunu, mecliste de delegasyonda da sızıntı olduğunu belirtti. Gizli oturumlardaki tartışmaları da şu şekilde sıraladı: "Musul kaybedilirse ilerde Türkiye'nin başına Türk-Kürt problemi doğuracak, Kürt sorunu çıkaracak, emperyalist güçler bu coğrafyada otonom Kürt devleti kurmak isteyecek, bu ayrımla İslam alemini de bölmek isteyecekler ..." Öğrencilerin yönelttiği sorulara da yanıt veren Sevtap Demirci, Türkiye için bir diplomasi zafiri olarak nitelendirdiği Lozan'ın her zamankinden daha çok sahip çıkılması gereken bir belge olduğunu söyledi. (Öğr. Gör. Selcen KORKMAZCAN) ◀

Topkapı Sarayı Harem Dairesi Çinileri

Topkapı Sarayının inşaatına 1465 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından başlanmış ve 1478 yılında tamamlanmıştır. Saray 18. yüzyıl dek pek çok onarımlar ve ek yapılara sahne olmuştur.

DR. FATMA SEDES

Topkapı Sarayı Harem Dairesinde Haremağaları Camii: Küçük bir mescit şeklindeki yapının duvarları iç bölümde 17. yüzyıl sıratlı tekniği ile üretilmiş çinilerle bezelidir. Kubbe yönünden girilen kapının üstünde, üç adet büyük rozet içinde ortada, koyu mavi fon üzerine beyaz renkte sülüs yazı ile ALLAH ve Dört Halifenin ismi, solda Türk Mavisî zemin üzerine “YA RAHMAN”, sağ yönde “Hasan–Hüseyin” yazılıdır. Rozetlerin çevresi mavi fon üzerine, ortasında beyaz arabesklerle, bordürlerinde ise beyaz üzerine koyu mavi haç tasarımı halinde düzenlenmiş şakayık çiçeği ve yapraklarla süslenmiştir. Alt kat hizasındaki panoların üst kısmı koyu mavi üzerine beyaz sülüsle yazılmış ayetlerle bezenmiştir. Alttaki panolarda dilim dilim, sivri kemerli yüzeysel nişlerin içini, vazodan fıskıran şakayık, geniş yapraklar ve bahar dallarının olduğu motifler kaplamaktadır. Bir kısmı ortada, üst üste dizilen üç adet madalyon ve içi mavi fon üzerine beyaz arabeski tek büyük madalyonla vurgulanmaktadır. Niş köşeleri Türk Mavisî fon üzerine içi kırmızı- beyaz arabesk motifleri, dış bordürleri ise, koyu mavi veya mavi üzerine beyaz ve kırmızı karanfiller, geniş yapraklar ve çiçeklerle bezenmiştir.

Girişin sağında mavi renkte bahar dalları ile çevrelenen vazonun etrafını selvi ve sümbül motifleri kuşatmaktadır. Girişin sol yanında ve araba kapısı yönünde beyaz üzerine mavi, kırmızı, su yeşili içi çiçek motifli yıldız veya elipse yakın rozetlarla süslü panolar görülmektedir. Odayı alt seviyelerde beyaz üstüne mavi

toplar ve Çin bulutlarıyla bezeli panolar kuşatır(ÖNEY, Gönül).

Topkapı Sarayı Haremi Şehzadeler Mektebi: Haremağaları Taşlığının üzerinde ve iki katlı olan yapı içinde duvarlar, Rokoko üslubunda motiflerin yanı sıra 17. yüzyıl sıratlı çinileriyle bezenmiştir. Kızlarağası dairesi olan birinci katta, girişin sağ tarafındaki panoda, dilimli kemerli yüzeysel niş içinde, beyaz zemin üzerine vazodan çıkan gül, karanfil, sümbül, şakayık çiçekleri iki yanda uzanan bahar dallarıyla buluşmaktadır. Köşelerde mavi yüzey üzerinde beyaz arabesk motifler bulunmaktadır. Panonun çevresi koyu mavi, yüzey ise beyaz ve kırmızılı karanfiller, dallarla süslenmiştir. Panonun sağ yönünde mavi üç kabara ve çin bulutu motifler sıralanır.

Girişte, sağ tarafta yer alan Kızlarağası Dairesi'nin duvarları beyaz üzerine lacivert, Türk mavisî ve Arap motifleri bulunan dilimli rozetler yer almaktadır. Bir üst katta Şehzadeler Mektebi salonunun duvarlarının alt bölümünde bulunan yüzeyler, 18. Yüzyıl sanatı örneklerinden olan ahşap ve çinilerle kaplanmıştır. Girişin sağ yönünde içi renkli çiçek rozetli Türk mavisî çerçevesi beyaz altıgen formda çiniler levhalar kullanılmıştır. Girişin karşı yönünde üzerinde kâbe resmi bulunan bir panoyer almaktadır. Odayı ilk kat yüksekliğinden itibaren koyu mavi fon üzerine beyaz sülüs harflerle yazılmış bir ayet kuşağı çevrelemektedir. Salona bitişik küçük odada çinilerle bezenmiş güzel bir ocak yer almaktadır. Arabesk motifli vazolar ve iri yaprakların arasında

şakayık çiçekleri işlenmiştir. Diğer duvarlar sıvalı durumdadır.

Topkapı Sarayı Haremi Nöbet Mahalli: Harem giriş kapısının bulunduğu bu yerde duvarlar 17. yüzyıldan sıraltı tekniğinde çinilerle süslüdür. Burada büyük panoda beyaz zemin üzerine yeşil, mavi renklerle selvi motifler, ağaçların köklerinden sümbül motifleri. İki yanda, beyaz zemin üzerine çok renkli bir vazodan çıkan gül, şakayık ve karanfillerle karışan bahar dallarıyla süslü birer pano görülür. Panoların koyu mavi bordürleri beyaz karanfil çiçekleri ve dişli geniş yapraklarla çevrelenmiştir.

Topkapı Sarayı Haremi Altın Yol: Haremdeki en güzel çini panolarla süslü olan bu koridorda 16. yüzyıl sıraltı çini tekniğinin en muhteşem örnekleri bir aradadır. 1575 tarihli üç pano saray hamamı için hazırlanmış, sonradan buraya konmuştur. Sivri kemerli yüzeyel nişler içinde, soldan birinci panonun orta bölümünde koyu mavi yukarı doğru uzanan beyaz, kırmızı, yeşil renklerle yana açılmış kıvrık büyük yapraklardan bahar ağacı ve kenarlarda lâleler, karanfiller çok ahenkli bir etki yaratmaktadır. Beyaz, kırmızı beyaz Çin bulutlu bordürler ve tepede lâcivert kartuşlar içinde beyaz talikle kitabe devrinin en kaliteli örneklerindedir.

İkinci panoda, niş içinde beyaz zemin üzerine kırmızı, mavi, yeşil renklerle iri kıvrık yapraklar, şakayıklar, çiçek rozetler serpiştirilmiş, merkezde büyük bir lâcivert madalyon içinde beyaz sümbül, karanfil, lâle demeti yerleştirilmiştir. Lâcivert üzerine beyaz, kırmızı stilize yaprak ve çiçeklerle kuşatılan panonun tepesinde iki beyaz kartuş içinde lâcivert talik kitabe yer alır. Bu panodaki kompozisyon birincisi yanında daha sönük kalır.

Üçüncü panoda sivri kemerli beyaz niş içine kırmızı, yeşil, mavi, renklerle iri kıvrık yapraklar, şakayık ve çiçek rozetler serpiştirilmiştir. Lâcivert kenar bordüründe beyazlı kırmızılı şakayıklar sıralanır. Tepede iki beyaz kartuş içinde lâcivert talik kitabe görülür.

Topkapı Sarayı Haremi Sultan İbrahim Dairesi: Altın yolun ortasında merdivenle çıkılınca sağda yer alan Sultan İbrahim dairesinin duvarları 16.-17. yüzyıl sıraltı çinilerle kaplıdır. Girişin karşısında çeşitli çiçek kompozisyonları ile bezeli büyük bir çinili ocak bulunur. Ocağın iki yanında duvar alt kısımları beyaz üzerine çok renkli şakayık, palmet ve yapraklarla süslenmiştir. Üst kısım tavana kadar beyaz üzerine çiçek ve palmetlerin meydana getirdiği bir sarmaşıkla desenlendirilmiştir. Girişin sağında büyük eyvan kemerinin içi beyaz üzerine mavi ve firuze çiçekler, stilize palmet ve dallarla işlenmiştir. Sultan İbrahim odasının yanında yer alan eski silâh deposunun

duvarları mavi, türkuaz çiçekli sarmaşıklarla bezenmiştir.

Topkapı Sarayı Haremi Ocaklı Sofa: Valde Sultan Taşlığına açılan bu odada kapı ve dolapların aralarına 17. yüzyıl sıraltı tekniği, firuze renkte yapraklar, çiçek rozetalar ve şakayıklar işlenmiştir. Çevre bordürlerinde karanfiller ve yapraklar dizilmiştir. Sağ yanda lüle motifli çiniler bulunmaktadır. Pencere iç yüzeyleri beyaz zemin üzerine sıraltı tekniği çiçekli sarmaşıklarla donatılmıştır. Ocağın her iki yanındaki duvarlar beyaz fon üzerine renkli, çiçekli helezoni dallarla bezenmiştir.

Topkapı Sarayı Haremi Çeşmeli Sofa: Bu sofa, IV. Sultan Mehmet tarafından yaptırılmıştır. Oda 1666 tarihli çeşmesinden ötürü bu isimle anılmıştır. Duvarlar 17. yüzyıl ilk yarısı tekniğini yansıtan sıraltı çinilerle kaplanmıştır. Çeşmenin iki yanında sathi nişler içinde beyaz üzerine kırmızı, mavi, yeşil, koyu mavi renklerle vazodan yukarı uzanan çeşitli çiçekler, bahar dalları, sarmaşıklar oluşturularak yükselmektedir. Koyu mavi kenar bordürleri beyaz, kırmızı karanfiller ve içi çiçekli yapraklarla süslenmiştir. Çeşmeli sofradan III. Murat dairesine girişin solunda beyaz fon üzerine eşkenar dörtgen oluşturan mavi Çin bulutları ve helezonlar şeklinde dallar, şakayık çiçekleri ve lüleler işlenmiştir. Gönül ÖNEY'e göre bunlar 18. yüzyıl Tekfur Sarayı çinileridir. Süpürgelik hizasında vazodan çıkan karanfilli çiniler kullanılmıştır. Diğer panolarda çi-

çek rozetli, bahar çiçekli ve şakayıklı sarmaşıklar bulunmaktadır.

Topkapı Sarayı Haremi III. Murat Dairesine Geçiş Sofası: Sofada kapı ve dolapların araları 16. yüzyılın sıraltı çinileriyle bezenmiştir. Giriş kapısının karşısında panolar yer almaktadır. Yuvarlak kemerli yüzeysel nişler içinde mavi çiçekli bahar dallarıyla çevrelenmiş büyük mavi renkli madalyonlar görülür. Madalyonların altında lüle, karanfil ve sümbüller, içinde ise şakayık çiçekleri ve yapraklar bulunmaktadır. Nişlerin çevresi nadir mermer taklidi çinilerle bezenmiştir. Niş köşelerini mavi zemin üzerine bahar dalları doldurur. Birinci kat panolarının üst kısmı mavi üzerine beyaz sülüs tekniği ayet bordürü ile süslenir. Yazı aralarında çiçek ve yapraklar yer alır. İkinci kat seviyesindeki panolarda beyaz zemin üzerine yeşil, kırmızı yaprak ve madalyonlarla süslü panolar bulunmaktadır.

Topkapı Sarayı Haremi III Murat Dairesi: Kapı üzerindeki kitabesine göre 1578 yılında yaptırılmış olan bu yapıt kubbe başlangıcına kadar 16. yüzyıl sıraltı İznik çinileriyle bezenmiştir. Duvarlar beyaz zemin üzerine çeşitli renklerde Çin bulutları, şakayık, narçiçeği ve kıvrık yapraklarla süslenmiştir. Çevre bordürlerinde kırmızı fon üzerine beyaz arabesk motiflerle değerli bir işçilik vurgulanmıştır. Ocağın iki yanında simetrik olarak üst üste ikişer pano, şaheser dekoru ile gözleri celb etmektedir. Ortada dilimli, büyük kırmızı rozetin içinde beyaz arabesk motifli kompozisyon görülür. Kenarlarda koyu mavi fon üzerine serpmeye bahar dalları ve yapraklar dizilidir. Ocaklı Odayı birinci kat hizasına kadar koyu mavi zemin üzerine beyaz süslü ayet bordürü çevrelemektedir. Harflerin aralarına çiçekler ve yapraklar yerleştirilmiştir.

III. Murat Odasından I. Ahmet Köşkü'ne bağlanan koridorun duvarları 17. yüzyıl başlarına tarihlenen kaliteli çinilerle bezelidir. Beyaz zemin üzerine farklı renklerde gül, lüle, sümbül, yaprak ve bahar çiçekleriyle kaplanmıştır.

Topkapı Sarayı Harem Dairesi I. Ahmet (Kütüphanesi)

Köşkü: Bu yapının içi 17. yüzyıl başından çinilerle kaplıdır. Beyaz üzerine koyu ve açık maviyle işlenmiş çiçek ve dallarla desenlendirilmiş panolar, yine beyaz üzerine kırmızı, mavi, yeşil, lacivert ve firuze renkli karanfil, lüle, sümbül, dağınık çiçek, şakayık ve yapraklarla, vazodan çıkan sarmaşıklarla bezenmiş çiniler kullanılmıştır. Kapının yanındaki dolapta 1608 tarihli kitabe bulunmaktadır. Duvarların üst bölümünde kubbeye kadar olan yüzeylerde yeşil rengin belirgin olduğu fark edilmektedir. Kubbeye geçişteki köşe üçgenlerinin içinde, yeşil zemin üzerine beyaz süslü tekniği ile Kuran'dan ayetler işlenmiştir. Köşelerde, ÖMER, ALİ ve OSMAN yazılı üç rozetle çevrenirler, pantantifler ve üst ışıklar koyu ve açık mavi üzerine beyaz süslü ayet yazılı bordürlerle çevrenmektedir.

Topkapı Sarayı Haremi Veliâhd Dairesi: Altın Yolun sol tarafında Cariyeler havuzunun yanında bulunan Veliâhd Odası'nın

içi ve dışı 16.-17. yüzyıl sıraltı tekniği çinileriyle kaplıdır. Dış mekânda kapının iki yanında, alt ve üst kat pencerelerinin orta bölümünde beyaz fon üzerine çok renkli, dağınık çiçek ve yapraklarla bezeli panolar bulunmaktadır. İçeride, ilk odada çiniler kalem işleriyle tamamlanmıştır. Çini yüzeyler kırmızı, mavi, yeşil, renklerle ve lüle, şakayık ve yaprak motifleri ile kaplıdır. İkinci odada duvar üst kısımlarında yüzeysel nişler içinde değerli çini panolar yer alır. Bu panolar vazodan fıskıran, çiçekli sarmaşıklar, palmetler ve rozetler, iç içe üç vazodan çıkan şakayık, lüle, sümbül, gül, bahar çiçekleri ve yapraklarla bezelidir. Çiçek buketleriyle bezeli panoda çini kabara görülmektedir. Bu panolarla alttaki panolar arasında koyu mavi fon üzerine beyaz süslü tekniği yazıyla ayetler odayı çevrelemektedir. Hat kuşağının arasına yapraklar yerleştirilmiştir. Bordürün altında kalan çinilerde beyaz zemin üzerine çeşitli sıraltı renkleriyle serpmeye çiçek ve yapraklar işlenmiştir,

Topkapı Sarayı Harem Valde Sultan Taşlığı: Valide Sultan Dairesindeki büyük taşlıkta, revakların altında, duvarlar 17. yüzyıl sıratlı tekniği çinilerle süslenmiştir. Beyaz fon üzerine çeşitli çiçek, sarmaşıklar, bahar dalları ve rozetler yerleştirilmiştir. Büyük panonun ortasında dilimli rozetlerin içi arabesk motifler ve çiçeklerle canlandırılmıştır. Avluya girişte, Altın Yol tarafında altıgen çiniler kullanılmıştır. Panoların arasında eşkenar dörtgenler oluşturan Çin bulutları içinde çintemani motifle bezenmiş bordürler bulunmaktadır.

Topkapı Sarayı Harem Valde Sultan Dairesi: Valide Sultan Dairesine giden yol, sarı rengin

belirgin olduğu 18. yüzyıl İtalyan menşeli çinilerle kaplanmıştır. Bu Daire'de ilk bölüm Valide Sultan günlük oturma odasıdır. Burada mavi - beyaz renkte Viyana'dan getirilmiş çiniler bulunmaktadır. Valide Sultan Yemek Odasında 17. yüzyıl sıratlı tekniği ile yapılmış çinilerle kaplı çinili bir ocak yer almaktadır. Girişin sol yanı ve karşı duvar altıgen çinilerle kaplanmıştır. Duvar yüzeylerinde çintemani motifli ve Çin bulutu, sarmaşık ve yapraklarla süslü panolar dizilidir. Valide Sultan Yatak Odasında bulunan panolar 17. yüzyılın en gelişmiş örnekleridir. Vazodan çıkan karanfil, şakayık, bahar dalları ve yaprakların üzerinde içi beyaz, kırmızı, turkuaz şakayıklarla süslü koyu mavi bölümlü rozet, üst kısmında daha küçük içi arabesk motifli rozetta bulunur. Yatağın başucuna gelen kısımda iç içe üç vazodan yükselen lüle, sümbül, gül, şakayık ve karanfillerin ortasında firuze üstüne beyaz bahar çiçekleriyle süslü büyük dilimli gül bezek görülmektedir. Diğer çinilerde çiçek rozetli ve şakayıklı, yapraklı desenler işlenmiştir(ÖNEY,Gönül).

Girişin sağında kalan İbadet Odası'nın duvarlarında benzer çinili dekor arasında KÂBE ve MEDİNE betimli iki çini pano dikkat çekmektedir. İbadet Odası'ndan Sultan İbrahim Dairesine giden geçitin duvarları, göz alıcı, düz yeşil çinilerle kaplanmıştır.

Valide Sultan Odası'ndan dar bir geçitle ikinci kata, Kösem Sultan Dairesi'ne ulaşılmaktadır. Bu mekânda tavanlar da dâhil

olmak üzere 17. yüzyıl sıratlı tekniği çinilerle bezenmiştir. Beyaz zemin üzerine çeşitli sıratlı renkleriyle şakayık ve yapraklar işlenmiştir. Valde Sultan odasından çıkan dehlizin solunda, bir kapıyla . İçinde 17. yüzyıl çinileriyle kaplı ocak bulunan odaya geçilir. Ocağın karşısına gelen kapıdan Cariyeler Taşlığına çıkılır. Taşlığın sağında ikişer katlı cariyeler odalarından alttakiler yine çiçekli benzer sıratlı tekniği ile yapılmış çinilerle kaplıdır.

Bu gün hâlâ büyük beğeni toplayan çini eserleri yerinde incelediğimizde, büyük bir bölümünün yerinde ancak bakımsız durumda olduklarını gözlemledik. Bilgisine başvurduğumuz yetkililer, Harem Dairesi Rölöve'sinin İstanbul Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğüne hazırlatıldığını ancak Koruma Kurullarının yavaş işleyişi nedeniyle, hala beklediğini ifade ettiler. (Prof. Dr. Gönül ÖNEY, Türk Çini Sanatı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1976. Dr. Fatma SEDES, Topkapı Sarayı Rölöve Raporu, İstanbul, 2009) <

BOOZAAA

ÖĞR.GÖR. İBRAHİM YOĞURTÇU

Şimdi eskisi kadar duyulmuyor sesleri... Talep mi azaldı, yoksa mahalle mahalle dolaşp “boza-aaa...” Diye bağırın seyyar satıcılar işi büyütüp küçük birer köşe dükkân mı açtılar kendilerine. Ama değil. Boza geleneksel içeceklerimizden olan çay kadar yaygınlaşamadı bir türlü, özellikle kış aylarında bu kadar faydalı olan bir içeceğin daha ulaşılabilir yerlerde satılması gerekmez miydi? Elinizdeki tek seçenek hazır üretilmiş şişede satılan bozalardan alıp evde tüketmek. O da her yerde satılmıyor. Ağızda bıraktığı ekşimsi tattan mıdır nedir?, boza faydalı içmek lazım diyoruz ama bir türlü alışamıyoruz bu tarihi içeceğimize. Oysa çok yıllar evvel İstanbul da oturan Ermenilerden duyulmuş boza ismi, kendi aralarında üretip kullanırlarmış. Arnavutluk’tan İstanbul’a göç eden Hacı Sadık Bey, Vefa semtine yerleşmiş ve boza imalatına merak sarmış. Saray aristokrasisinin de damağına yerleşen kendine has bir boza üretmeyi başarmış Hacı Sadık. Bu tarihten itibaren bir marka haline gelen Vefa Bozası, günümüzde de boza denince ilk akla gelen marka olmuş. Bir aile şirketi olan vefa da bozaya verilen tadın mimari Hacı Sadık Efendi olmuş, bu geleneğin devam etmesi için çocuklarına bu tılsımlı sırrı öğretmiş.

Şimdi vefa bozasına gittiğiniz zaman, tarif sorarsanız genel ve geçer bir cevap alırsınız. Tarif ustanın el ayarında ve yıllardan beri devam eden miktar, kıvam dengesinde yatıyor. Biraz koyu ama akışkan bir sıvı olan boza genellikle Ekim Nisan ayları arasında tüketiliyor. Bu zaman aralığında vefa bozacısına giderseniz tezgâhın üzerine dizili onlarca boza dolu bardağın sırada bekleyen müşteriler tarafından tüketildiğini yerine yenilerinin hemen konulduğunu görürsünüz. Tarihi bir yapı olan vefa bozacısında Atatürk’ün 1937 yılında boza içtiği bardak korunuyor. Bozanın farklı yerlerde farklı kıvamlarda yapıldığını burada öğrendik. Orta Asya da 900 lü yıllarda boza üretilmiş, oradan Kafkasya’ya Balkanlara kadar yayılmış.

Duvar kenarındaki küçük masa boşalınca bozanın tadına bakmak için oturduk. Üzerine tarçın ilave edilmiş bardaklar gelince, bu besleyici içeceğin tadına baktık. Ekşimsi içmesi çok da kolay olmayan ama tadı güzel bir sıvı. Biraz mayalı hamur tadı kalıyor damağımda, ama bardak boşalıyor. Madem besleyici iki bardak içmek gerek diye düşünüp, kafaya dikiyorum ikinci bardağı. Ekşimsi hamur tadını bir kere daha damaklarımda hissedip, bir şişe de yedeğime alıyorum... ◀

Kültür Farklılıkları

SEÇİL DAYI

Dünya genelinde uluslararası diyalogların temelinde kültür ilişkileri önemli bir yer tutmaktadır. Ulusların birbirlerini yakından tanımaları arzusu çerçevesinde bakıldığında, zengin halk kültürü değerlerimizin belirlenmiş kültür politikaları doğrultusunda uluslararası alanda ülkemizin tanıtımında kullanılması kadar başka ülkelerin kültürlerini tanıyıp, öğrenmekte önemlidir. Ülkelerle ilgili aklınızı kurcalayan Nerede, neden, nasıl, niçin... İle başlayan cevapsız sorular ışığında birazdan sizi ufak bir uluslararası kültür turuna çıkartıyoruz... Böylece aramızdaki bir kaç merak-

lı okuyucu bu soruların cevabını bulma şansını yakalayacak!

Bütün ülkeler artan seyahat olanaklarını değerlendirmek ve turist çekebilmek için kendilerini tanıtmak amacıyla kullandıkları reklam araçlarında halk kültürü öğelerini sık sık kullanmaktadırlar. Turiste özellikle halk kültürünün bir parçası olan mutfak ürünleri sunulmaktadır. Her toplumun kendine özgü, alışkanlık yapan bir mutfak kültürü vardır başka ülkelere gidince aynı tadı arayıp bulamayacaklarını düşündükleri... Mutfak kültürü, halk oyunları, şenlikler ve eğlenceler, el sanatları, giyim ku-

şam, müzik, mevsimlik törenler: Hıdrellez ve Nevruz, yaylacılık, seyirlik oyunlar, cirit, yağlı güreş, inanç merkezleri, Karagöz ve Hacivat, âşıklık geleneği ve âşık atışmaları, deve güreşi, horoz dövüşü, halk mimarisi, ritüel ve dinsel içerikli törenler, alternatif tıp vb. genellikle Türkiye'yi tanıtmak için uluslararası ilişkilerde kullanılır. Tüm Dünya'da tek ortak dil ve kültür varlığı olan müzik ve dans çiftinden örnekler; Yunanlıların Sirtaki dansı, Türklerin oryantal dansı, İspanyolların Flamenko, Pase Doble dansları, Arjantinlilerin Tangosu, Küba'nın Salsası, Almanya ve Avusturya'da Valsi, Amerika'nın Charleston, Rock'n Roll, Break Dance, Dominiklerin Merengue, Bachatası ile hayatınızın ritmini evrenselleştirebilirsiniz.

Türkiye çok zengin bir mutfığa sahiptir. Anadolu'nun sahiplik yaptığı birçok uygarlığın yemek kültürleri de Türk mutfağını beslemiştir. Yiyecek ve içecek kaynaklarının bolluğu ve çeşitliliği, ülke turizminin ayrılmaz bir parçası olarak görülen Türk mutfağının zenginliğinin başlıca sebeplerinden biridir. Aynı zamanda tarih boyunca çok çeşitli milletlerle iç içe yaşamış, yiyecek ve içecek kültürü alışverişinde bulunmuş olmamız da ülkemizin mutfağını zenginleştiren bir başka etkidir. Özellikle Selçuklu ve Osmanlı sarayları, Türk mutfağının zenginleşmesinde ve sofrada düzeninde önemli rol oynamıştır. Türkiye'nin çeşitli yörelerinde yüzlerce çeşit yemek yapılmakta, tüm bölgelerde ve illerde beslenme kültürü ile yemek çeşit ve pişirme teknikleri de büyük farklılıklar göstermektedir. Her yörenin kendine özgü tanınmış kebablarının yanı sıra, hamur işleri ve sulu yemekleri de çok yaygındır.

Birleşik Arap Emirlikleri'nin Müslüman kökenli olmasından ötürü yemek kültürü bizimkine her ne kadar yakın gibi görünse de daha farklıdır. Örneğin Suudi Arabistan'ın yöresel yemeği `kepse` dir ve Buhari, Biryani, Magdut gibi çeşitlere ayrılır. Türk kahvesi onlarda mirra olarak bilinir ve daha yoğun bir tadı vardır. Türkiye'nin güney ve güneydoğu kesimlerinde de arap yemek kültürünün yansımaları görülür.

Avrupa, Amerika, Kanada, Rusya gibi ülkelerde ise coğrafi konumlarından dolayı ülkemizde olduğu gibi taze meyve, sebze

elde edemedikleri için "fast food" olarak adlandırılan dondurulmuş, hazır gıdalar hamburger, pizza, fish and chips, hot dog gibi yiyecekler ağırlıklı olarak tüketilmektedir. Asya, Afrika, Avustralya, Brezilya taraflarında yemek kültürü farklı olmakla birlikte et ve sebze baharatın yoğun olarak kullanıldığı görülür. Çin, Kore ve Tayland taraflarında pilav en önemli besindir hemen her öğünde türk kültüründeki ekmeğe yeme alışkanlığı gibi onlarda da pilav tüketilmektedir. Brezilya bilindiği gibi kahve üretiminde 1. sıradadır Vietnam ve Kolombiya onu takip eder. Bir gün dünya turuna çıkıp da kahve molası vermek isterseniz tavsiye edilir.

Genellikle Turistler ülkesine dönerken hediyelik alışverişini halk el sanatlarından yapmaktadır. Bu da ekonomik kazancı arttırmak amacıyla medyanın halk kültürü ürünlerini kullanmasını gerektirmektedir. Türkiye'de Osmanlı devrinden kalmış nargile çeşitleri, nazar boncuğu, el dokuması halılar, kilimler genellikle turistlerin ilgisini çekenken Hindistan'da rengarenk el işi kıyafetler, örtüler, Avrupa ülkelerinde birbirinden güzel tablolar, saatler, müzik aletleri, bardaklar, Amerika'da ve İngiltere'de baskılı t-shirtler, sapkalar, posterler, farklı dizaynlarda üretilmiş şemsiyeler hediyelik eşya raflarını süsler. Çin'de bibloların, elektronik eşyaların uygun fiyatlı olması da ilgi çeken diğer bir unsurdur.

Hıristiyan kökenli bayramlardan biri olduğu için birçok Müslüman ülkesinde hoş karşılanmayıp kutlamaları yasaklanmış olsa da sevgililer günü Türkiye de dâhil olmak üzere Dünya'da kutlanmaktadır. 14 Şubat, 1800 yılında Amerikalı Esther Howland'ın ilk Sevgililer Günü kartını yollamasından bu yana çok sayıda insanın kutladığı toplumsal bir olay olmuştur. Çiftler, Sevgililer Günü'nün özel olması için çaba gösterirler. Kimileri çikolatalar, çiçeklerle sürpriz yaparken, kimileri baş başa güzel bir akşam yemeği yiyip kutlarlar. Sevgililer gününe özel kartlar hazırlanır.

Yabancı kültürlerle ilgi duyan insanların Uluslar arası kültürel farklılıkları kavraması, dünyaya bakış açısını değiştirip, uluslararası ilişkilerin kuvvetlenmesini sağlayarak dünyada barış ve sevginin yayılmasında önemli rol oynar. ◀

Âşık VEYSEL

Aşıklık geleneğinin önde gelen isimlerinden Veysel Şatıroğlu, Sivas İli Şarkışla İlçesinin Sivrialan Köyünde 1894 yılında doğmuştur. Veysellere buldukları yörede “Şatıroğlu” demişlerdir. Babası “Karaca” lakaplı, Ahmet adında bir çiftçi, Annesi Gülizar Hatundur.

1901 yılında Sivas’ta çiçek salgını yaygınlaşmış ve Veysel de yedi yaşına girdiği sıralarda bu hastalığa yakalanmıştır. Âşık Veysel o günü şöyle anlatmaktadır: “Çiçeğe yatmadan evvel anam güzel bir entari dikmişti. Onu giyerek beni çok seven Muhsine kadına göstermeye gitmiştim. Beni sevdi. O gün çamurlu bir gündü, eve dönerken ayağım kayarak düştüm. Bir daha kalkamadım. Çiçeğe yakalanmışım... Çiçek zorlu geldi. Sol gözümde çiçek

beyi çıktı. Sağ gözümde de, solun zorundan olacak, perde indi. O gün bu gündür dünya başıma zindan.”

Veysel’in bu durumu; anne babasını, Elif isimli kız kardeşini ve Ali isimli ağabeyisini derinden etkilemiştir. Sivas’ın Emlek yöresi olarak adlandırılan yöresi, aşığı/ozanı bol olan bir diyar olduğu için ve Veysel’in babası da şiire meraklı olduğu için, dertlerini birazcık da olsa unutmaya amacıyla Veysel’in eline bir saz vermiştir. Veysel’e Halk ozanlarından şiirler okuyup, ezberleterek, onu teselli etmeye çalışmıştır. Veysel, Divriği’nin köylerinden Çamışlılı Ali Ağa’dan (Âşık Ala) ilk saz derslerini almış ve kendini iyice saza vermiştir. Çamışlılı Ali Ağa; Pir Sultan Abdal, Dertli, Karaoğlan, Rüşsati gibi usta ozanları

Veysel’e sevdirmiş, karanlık dünyasını bu ozanların eserleriyle aydınlatmıştır.

Âşık Veysel’in hayatını etkileyen önemli değişikliklerden birisi de seferberlik olmuştur. Ağabeyi Ali ve Veysel’in bütün arkadaşları cephede savaşmış, kendisi bundan mahrum kalınca, arkadaşlık acısı, sefalet onu çok derinden etkilemiştir. Âşık Veysel o günleri şöyle anlatmaktadır: “Eve girerim, yüzüm asık: anam babam halimi bilmez. Ben onlara derdimi, dokunmasın diye, açmam. Onlar benim kafa tuttuğumu zannederler, bense derdimi dökmekten çekinirim, öyle ki, sazdan bile farır gibi oldum.” Veysel vatanseverliğinin, vatana olan borcunu ödeme duygusunun ağırlığı ile sonradan bu duygularını şöyle dizeleş-tirmiştir:

“Ne yazık ki bana olmadı kısmet
Düşmanı denize dökerken millet
Felek kırdı kolumu, vermedi nöbet
Kılıç vurmak için düşman başına.
Bugünler müyesser olsaydı bana
Minnet etmez idim bir kaşık kana
Mukadder harici gelmez meydana
Neler geldi bu Veysel’in başına.”

1919 yılında, 25 yaşındayken Veysel’in anne ve babası onu Esmâ adında bir kızla evlendirmişti. Ailesinin vefatıyla bağ bostan işlerini Ağabeyi Ali’yle birlikte yürüten Veysel, köy odalarındaki âşık fasıllarından geri kalmamıştır. Bu sırada eşinin kendisini terk etmesiyle yıkılan Veysel 1921 yılında hayatını Gülizar Hanımla birleştirmiştir. Veysel’in bu evliliğinden altı çocuğu olmuştur.

1933 yılında, Ahmet Kutsi Tecer ve arkadaşlarının kurmuş oldukları “Halk Şairlerini Koruma Derneği”nde üç gün süren Halk Şairleri Bayramı yapılmıştır. Cumhuriyet’in onuncu yıl dönümüne rastlayan bu bayrama “Türkiye’nin İhyası Hazreti Gazi” Şiiriyle Veysel de katılmıştır. Ahmet Kutsi Tecer’in ilgisi ile Veysel’in şiirleri aydınlığa kavuşmuş Veysel; şairliğinin gelişmesinde Tecer’in büyük yardımlarını görmüştür. Âşık Veysel 1933 yılından sonra yurdun çeşitli şehirlerini, kasabalarını, köylerini dolaşarak, şiirlerinde birlik ve beraberliği dile getirmiştir. Arifiye, Hasanoğlan, Çifteler, Kastamonu, Yıldızeli, Akpınar Köy Enstitüleri’nde bir süre saz öğretmenliği de yapan Âşık Veysel bu yıllarda hasret şiirlerinin birikimini oluşturmuştur.

1952 yılında İstanbul’da büyük bir jübilesi yapılan Âşık Veysel’e 1965 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi, “Anadilimize ve Milli Birliğimize yaptığı hizmetlerden dolayı” özel bir kanunla vatani hizmet tertibinden aylık bağlamıştır.

Âşık Veysel 21 Mart 1973 tarihinde vefat etmiştir. Şiirleri, Değişler (1944), Sazımdan Sesler (1950), Dostlar Beni Hatırlasın (1970) isimli kitaplarında toplanmıştır. Ölümünden sonra Bütün Şiirleri (1984) adıyla eserleri tekrar yayınlanmıştır. ◀

Flâmenko

Flâmenko, Güney İspanya'nın Endülüs bölgesine özgü ama bu bölgeyle sınırlı kalmamış, bir müzik ve dans türüdür. Güney İspanya'nın kendi folklorik müziğiyle Çingenelerin yaratmış oldukları müziğin kaynaşmasıyla ortaya çıkmıştır. Flâmenko, coğrafik olarak evine çok bağlı da olsa, tüm Endülüs folk müzik ve dansları Flâmenko değildir ve tüm Flâmenko sanatçıları da Endülüslü değildir.

Bu toprakların tarihi: Cadiz (Kadiz) Avrupa'nın en eski yerleşimi olarak bilinmektedir. M.Ö. 1100'de Fenikeliler "Cadiz" dedikleri Kadiz şehrini kurdular. Burada günümüz İspanya'sında halen canlandırılan danslara benzer dans tavrıları ilk kez Fenikeliler tarafından sergilendi. M.Ö. 550'de Eski Yunanlılar Güney İspanya'yı kontrolleri altına aldılar.

İspanya M.Ö. 201 - M.S. 206'ya kadar Roma İmparatorluğu'nun bir parçası olmuştur. 711 senesinde ise Mağribiler(Faslılar) olarak bilinen Araplar, Suriyeliler ve Berberiler, Cebelitarık Boğazı'ndan İspanya'yı işgal ettiler. Yaklaşık yedi yüz sene burada hâkimiyet kurdular. Arap kültürü İspanya'yı çok büyük boyutlarda etkiledi. Müslümanlar buraya, şiir, şarkı ve müzikal enstrümanları da getirdiler. Ayrıca, İspanyol müziğine duygusallık ve duyarlılık kazandırdılar. İspanyol müziği ve Flâmenko'da önem kazanan çoğu şarkının Zambra, Zorongo, Zarabanda ve Fandango gibi Arapça isimleri vardır. Aslında "Zambra" terimi o zamanki müzisyenlere ya da bunların çaldıkları toplantılara verilen isimdir. Günümüzde halen Kanada'daki Çingeneler festivallerine "Zambra" demektedirler...

1492'de İspanya tekrar Hıristiyan hâkimiyetine girdi. Günümüzdeki kayıtlara göre 1447 senesinde Çingeneler İspanya'da görülmeye başladılar. Aynı dönem içinde kuzeyden göç ederek Barselona'ya, sonraki yüzyıllar içerisinde ise İspanya'ya yayıldılar. 8.-9. yüzyılda Hindistan'dan göç etmeye başlayan bu esmer tenli insanlar usta işçileriydi ve kendi müzik ve dans kültürlerine sahiptiler. Çingenelerin getirdikleri kültürle, Endülüs kültürünün kaynaşması Flâmenko'yu biçimlendirmeye başlamıştır. Flâmenko sadece Güney İspanya'ya(Andalucia) aittir. Dünyanın öbür yerlerindeki Çingenelerin kültürlerinde Flâmenko'yu çağrıştıran öğeler yoktur. (İspanyol Flamenkosu'nu temel alarak kendi özgün müziklerini geliştiren Güney Fransa Çingeneleri hariç).

18. yüzyıla gelindiğinde Endülüs müziğini etkileyen iki unsur görüyoruz: 1700'lerden beri İspanyolların Afrika'yı yoğun bir şekilde keşfetmeye başlamaları ve Sevilla şehrinin İspanyol yarımadasının en büyük köle marketi haline gelmesi. (Bugün halen Andalucia'da yaşayan ve kökenleri o günlere dayanan zenci aileler vardır ve zenci müziğinin Endülüs müziği

Flâmenko'da Şarkı (Cante)

Flâmenko'da öncelikli ve vazgeçilmez olan şarkıcıdır. Flâmenko şarkıcısı, en azından "cante"nin birkaç tarzında uzman olmalı ve ilgili olduğu tarzın ise birçok ritmini, geleneksel ezgilerini ve çeşitli şiirlerini bilmek durumundadır. Klasik geleneklerde iyi vokal tekniği olarak bilinen, kendine özgü, ayırt edilebilen bir sese sahip olmalıdır. Ayrıca sesini batıdan çok doğu tekniğine yakın bir tarzda kullanabilmelidir. Flâmenko şarkıcıları, parmaklarını masaya vurarak, alkış yaparak, ayaklarıyla -yaşlıysa bastonuyla- yere vurup ritim tutarak, kendi sağlayacağı ritmik eşlikle geleneğe bağlı fakat kendi ruhunu ve anın getirdiği hisleri de katarak kendi solosunu yaratır. Kadın ve erkek şarkıcılar tipik olarak aynı mutlak ses aralığında, birbirine yakın seslerde söylerler. Teknik olarak erkekler yüksek Tenor, kadınlar da Alto aralığında söyler.

Flâmenko'da Gitar (Toque)

Şarkıcıya bir gitarıcı eşlik eder. Gürültülü bir eğlence ortamında iki ya da daha fazla gitarıcının da olduğu görülür. Gitarıcı tabii ki icra edilen şarkı formunun ritmini iyi bilmeli ve şarkının geleneksel melodilerine aşina olmalıdır. Şarkıcıyı desteklemek için cümlelerin sonuna kısa dekorasyonlar ya da cevaplar ekleyebilir. Letralar arasında "faseta" denen melodik çeşitlemeler (geleneksel ya da kendi keşfettiği) çalabilir. Şarkı ile birlikte dansta varsa o zaman gitarıcının dansçıyı da desteklemek gibi bir görevi vardır. Bu durumda dansın ritimlerine uygun üslupları da bilmek zorundadır. Böyle bir ortamda gitarıcı sololarda yapabildiğinden değil öncelikle dansa ve şarkıya getirebildiğinin en iyisinden dolayı ödüllendirilir. Genel olarak Flamenko gitarı daha çok atakla ve daha agresif çalınır.

üzerinde mutlaka ki bir etkisi olmuştur). İkinci olarak da İspanyolların Amerika'nın keşfinde oynadıkları roldür. Güney Amerika'da oluşan Latin Amerika müziği, 19. yüzyılda geri gelen İspanyollarla Endülüs'e taşındı ve bu bölgenin müziğinde daha belirgin bir hal aldı. 1700'lerde gitar 6 telli oldu. 1800 senesinde ise kaynaklara göre, Çingenerin yaptığı 24 çeşit dans vardı. Bunların çoğu bugün yok olmuştur ve Fandangos ve Sevillianas gibi Çingene tarzı taşımayan danslar dışında hiçbiri bugünkü bilinen Çingene dansında belirli bir şekilde yer almamaktadır. O dönemki gezginlerin söylediklerine göreyse, dansçılar ayaklarını dans ederken kullanmaz, sadece kalça, vücudun üst kısmı ve kollarını hareket ettirirlermiş.

1840'lı yıllardan itibaren Flâmenko'nun altın çağı başladı ve Flâmenko dansının doğasını etkileyen değişiklikler yaşandı. Şarkıya ve dansa daha çok önem verilmeye başlandı. Bilinen ilk "Cafe Cante" yani Flâmenko gece kulübü 1842 yılında Sevilla'da açıldı. "Cafe Cantante" olarak bilinen bu dönem, bugünkü Flâmenko'nun başlangıcıdır. 1910 senesi Flâmenko'nun altın çağının ve Cafe Cantantane'lerin sonu olarak bilinir. 1921'den sonra yavaş yavaş klasik bale figürleri Flâmenko dansına girmeye başladı. Yavaş yavaş kadınlar pantolon giyip ayaklarını kullanmaya başladılar. Böylece Flâmenko yeni bir tarz kazanmış oldu. 1936'da başlayan iç savaş, birçok sanatçının ülkeyi terk etmesine neden oldu. Ancak bu durum Flâmenko'nun dünyaya açılmasını da sağladı.

1940'ların sonunda Flâmenko'nun onlarca sene evvel başlayan tiyatro ve opera serüveni önemini yitirmeye başladı ve 1950'lerde de son buldu.

Flâmenko, 1960'lardan itibaren Rönesans'ını yaşamaya başladı.

İspanya'da eski şarkıların çoğunu gelecek nesillere aktarmak için kayıtlar yapıldı. Entelektüel "Africanos"lar ise Flâmenko'nun tarihini araştıran ve türlerini analiz eden kitaplar yazmaya başladılar. 1958'de Jerez de la Frontera'da kurulan "Catedra de Flamencologia", Flâmenko'yu korumayı ve bu konuda çalışmalar yapmayı amaçladı.

Müzikal bağlamda zor bir Flâmenko gitaristi olan Victor Monje "Serranito", ürkütücü his veren yeni bir teknik ve çok karmaşık bir müzik yarattı. 1960'ların sonunda Paco de Lucia'nın ilk albümü çıktığında, Flâmenko gitarının devrimi gerçek anlamda başlamış oldu. O dönemde çıkarttığı "Rumba" albümüyle de İspanya'daki ulusal ilgiyi Flâmenko'nun üzerine çekmeyi başardı. Paco de Lucia'nın da beraber çalıştığı "cante"lerin (şarkı) genç dehası Camaron de la Isla, en az O'nun kadar önemliydi. Camaron 1970'lerin en etkili şarkıcısıydı; kendine has, ızdırap ve acı ile haykıran güçlü Arap nameleriyle dolu bir tarzı vardı. Paco ve Camaron bir düzinenin üzerinde albüm çıkardılar ve Flâmenko severler için dünyada "yıldız" olarak tabir edilen kişilerden daha fazlası oldular.

1970'lerde, festival olgusu ortaya çıktı. Festivaller(fiesta) normalde gece 11 civarında başlar ve tan ağarana kadar sürerdi. Flâmenko'daki samimiyet ve doğaçlama, yerini ustalığa ve ticarete bıraktı. Sanatçı içini saran isteği dindirmek için değil, sırası geldiği için dans etmeye başladı... 80'lerde ise sanatın her alanında teknik gelişmeler yaşandı. Bu da beraberinde ticari patlamayı getirdi. Son yirmi yıl içerisinde gitar teknikleri ve müzikal anlamda bilgiyi geliştirme oldukça iyi yollar aldı. Günümüzdeyse Flâmenko esnek yapıyla gelişmelere açıktır, bir bakıma kontrol dışındadır. ◀

Flâmenko'da Dans (Baile)

Dans, Cante gibi temelde solo, ara sıra da önceden hazırlanmadan yapılan bir düettir. Ama bir grup dansı değildir. Bu önceden hazırlanılmaması "Puro Flâmenko"nun özelliğindedir. Cante ile aynı ritimde, ruhen ve biçimsel olarak eşleştirilebilir olmalıdır. Ancak Flâmenko dansını ve tekniğini karakterize eden şeyler bunlardan çok fazlasıdır. Performans Flamenkosu'nun daha özenli ve tanımlanmış bir tekniği vardır. Oldukça gelişmiş bir üst gövde, kol tekniğiyle karmaşık ve ses çıkartılarak yapılan ayak hareketlerinin birleşiminden oluşur. Bu yönleriyle de öteki etnik danslardan ayrılır. Amerikan Tap dansında, Clog dansında (Tahta ayakkabıyla yapılır), İrlanda dansında ve bazı Meksika halk danslarında da sesli ayak vuruşları vardır. Ancak üst gövde, daha çok "sürüklenir". Üst gövdenin kullanıldığı doğu danslarında ise ayak hareketleri bu kadar karmaşık değildir. Temel Flâmenko duruşları, diğer danslardaki görünüşlere birkaç nedenden ötürü zıttır: Üst gövde ve baş, dik ve yüksek. Omuzlar aşağıda ve geride, bacaklar hafifçe bükülü asla kilikli değil, kol eklemleri vurgulu (Parmaklar, bilekler, dirsekler) gizli değil, nadiren yumuşak, örneğin kollar kalkarken omuzun üzerine çıkana kadar dirsekler daha yukarıdadır. Torso'nun gücü, yükselme derecesi ve kollar ayak aktif hale geldiğinde asla sönmemeli ve ölmemelidir. Yoksa dans çizgi filmlerdeki öfkeli ayak vuruşları klişesine benzer. Kadınlar için, kostümün kendisi dansın bir bölümünü oluşturur. Kendine özgü tam etek, onu kontrol etmesini bilen bir dansçının üzerinde kendi dansını yapabilir.

Salva Dor Dalí

Salvador Dalí 11 Mayıs 1904 tarihinde , İspanya'nın Katalonya bölgesinde Figueres kentinde, Felipa Domenech Ferrer ve Salvador Dalí i Cusi çiftinin ikinci çocuğu olarak dünyaya geldi. Çiftin ilk çocuğu 1901 yılında doğdu fakat sindirim yolu iltihabından dolayı 1903 yılında hayatını kaybetti. Onun ismi olan Salvador ise ikinci çocuğa geçti. Küçük yaşta çocuklarının ölümünü kabullenemeyen Dalí çifti, küçük Dalí'nin yanında sık sık ağabeyinden bahsediyor, resmini yatak odalarının duvarında tutuyor ve Dalí ile birlikte düzenli olarak Salvador'un mezarını ziyaret ediyorlardı. Bu durumdan dolayı Dalí, küçük yaşta kendi kimliği konusunda karışıklıklar yaşadı. Sonradan, hiç tanımadığı ağabeyi hakkında "iki su damlası gibi birbirimize benziyorduk, fakat yansımalarımız farklıydı... O, herhalde benim fazla mutluluk olarak tasarlanmış ilk versiyonumdu" diye yazacaktı.

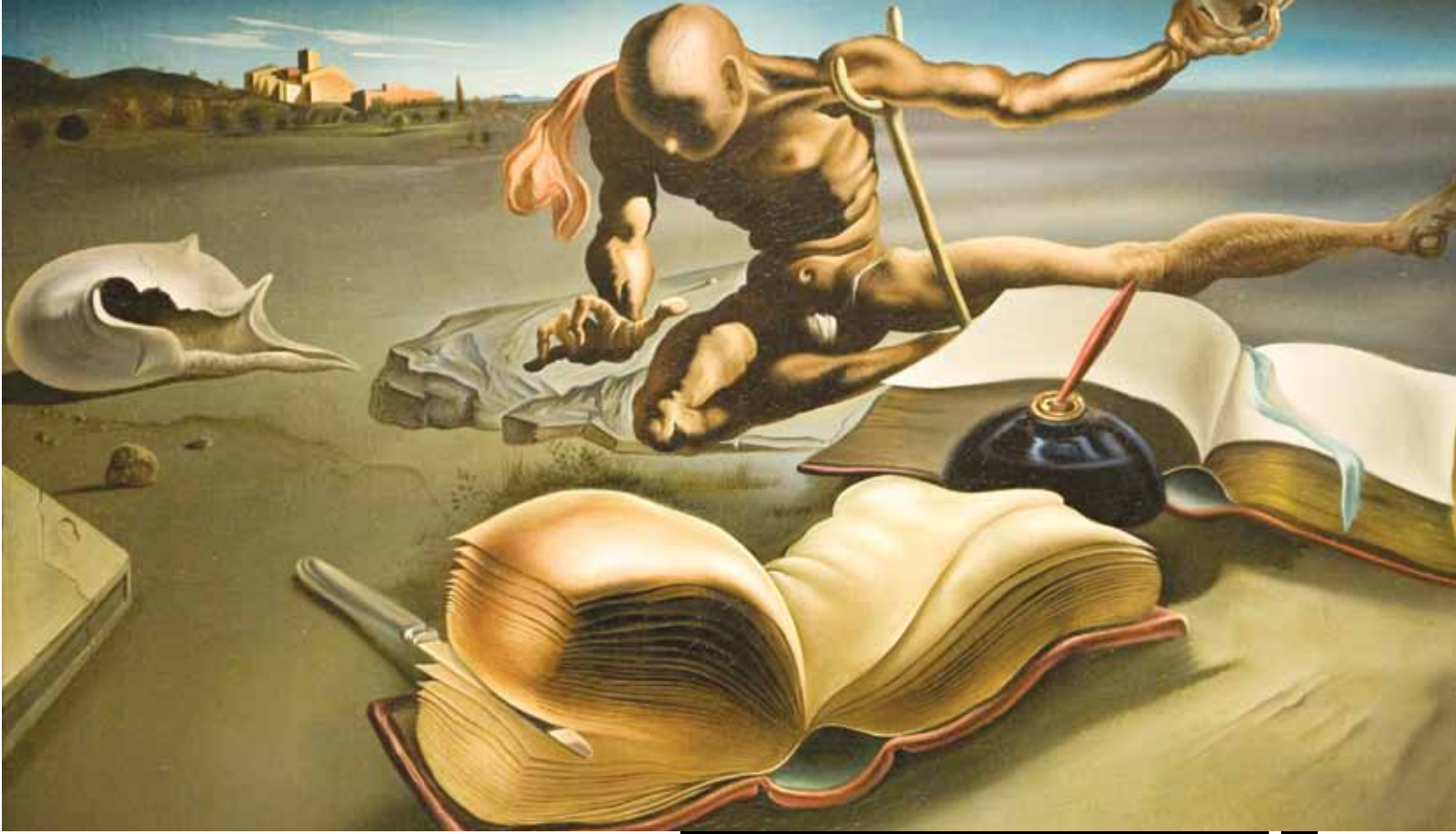
Dalı'nın babası sert ve otoriter karakterli iken annesi tam tersine sevecen ve anlayışlıydı ve oğlunun resim konusundaki çabalarına destek veriyordu. Dalí üç yaşında iken kardeşi Ana Maria dünyaya geldi. Fakat Dalí evin tek erkek çocuğu olduğundan dolayı annesi, kız kardeşi, teyzesi, anneannesi ve bakıcısından sürekli ilgi gördü. Buda Dalí'nin küçük yaştan itibaren şımarık, kaprisli bir karakter olmasına sebep oldu. 1914 yılında annesini desteği ile özel bir resim okuluna yazılan Dalí,1919'da Figueres Belediye Tiyatrosu'nda ilk sergisini açtı. Şubat 1921 'de ise meme kanserinden dolayı çok sevdiği annesini kaybetti. Annesinin ölümü hakkında "hayatımda aldığım en büyük darbeydi. Ona tapardım. Ruhumun kaçınılmaz kusrurlarını görünmez kılabilmesine hep güvendiğim bir varlığın kaybını kabullenemiyordum." diye yazacaktı. Dalí'nin babası, karısının ölümünden kısa bir süre sonra baldızı ile evlendi.

1922'de Madrid'e taşınan ve Buca'da anaokuluna yazılan Dalí, ilk eserlerinde Kübizm ve Dadaizm etkileri gösterdi. Fransa ve İsviçre kökenli bu yeni akımlar, o sıralar Madrid'de pek yaygın değildi ve Dalí'nin eserleri kısa sürede ilgi çekmeye başladı. Dalí, Madrid'de geçirdiği yıllarda, kendisi gibi avangart sanata meraklı olan film yapımcısı Luis Buñuel ve şair Federico García Lorca ile yakın arkadaş oldu. Dalí 1923 tarihinde disiplinsizlik yüzünden okuldan geçici olarak uzaklaştırıldı. Aynı yıl içerisinde Girona'da anarşist gösterilerine katıldığı için tutuklandı ve bir süre gözaltında tutuldu. 1925'te okula geri dönen Dalí Barcelona 'da ilk kişisel sergisini açtı. Resimler eleştirmenler tarafından ilgi ve şaşkınlıkla karşılandı. Dalí 1926 'da Paris'e gitti ve büyük saygı duyduğu Pablo Picasso ile tanıştı. Sonraki birkaç yıl boyunca Dalí'nin eserlerinde Picasso etkisi ağır bastı. Paris gezisinden döndükten sonra okuldan tamamen atılan Dalí, çok geçmeden askere alındı. Ekim 1927'de askerlik hizmetini bitiren Dalí Mart 1928'de sanat eleştirmenleri Lluís Montanya ve Sebastia Gasch ile beraber ,sanatta modernizmi ve fütürizmi savunan "Sanat Karşıtı Katalan Manifesto"yu yazdı.

1929'da arkadaşı Luis Bunuel ile beraber çektikleri Bir Endülüs Köpeği adlı avangart kısa film, sürrealist sanat çevrelerinde ikiliye büyük şöhet kazandı. Aynı yıl ikinci kez Paris'e giden Dalí, burada ressam Joan Miró aracılığıyla sürrealist akımın öncüleri André Breton ve Paul Éluard ile tanıştı. Éluard'ın karısı Gala tanıştıkları andan itibaren Dalí'nin ilgisini çekti, ve 1929 yazında Dalí ile Gala arasında, sonradan evliliğe dönüşecek olan tutkulu bir ilişki başladı. 1931'de en meşhur eseri olan Belleğin Azmi'ni yaptı. Yumuşak Saatler ya da Eriyen Saatler olarak da bilinen eserde, geniş bir kumsal manzarası önünde eriyen cep saatleri resmedilmiştir. Eser, katı ve değişmez zaman kavramına karşı bir protesto olarak yorumlanır. Dalí sonradan bu resmin ilhamını, sıcak Ağustos güneşi altında erimekte olan bir Camembert peynirinden aldığını yazacaktı. Dalí ve Gala 1934'te devlet nikâhı ile evlendiler. Aynı yıl New York'ta bir sergi açan Dalí, ABD'de büyük sansasyon yarattı ve üne kavuştu.

1937'de Hollywood'a giden Dalí zamanın meşhur komedyenleri olan Marx kardeşler ile tanıştı ve onlar için bir film senaryosu yazdı. 1938 yazında ise Londra'da, hayranı olduğu Sigmund Freud ile tanıştı ve ünlü psikoloğun birkaç portresini yaptı. Tüm sürrealistler gibi Dalí de bilinçaltının dışavurumuyla ilgileniyor ve Freud'un bilinçaltı konusundaki yazılarını ilgiyle takip ediyordu. 1940'ta Dalí ve Gala, tüm Avrupa'yı etkisi altına almaya başlayan II. Dünya Savaşı'ndan kaçarak ABD'ye yerleştiler. Burada dokuz yıl kalacaklardı. 1942 yılında Dalí, Salvador Dalí'nin Gizli Hayatı isimli otobiyografisini yayımladı. 1945-46 yıllarında, Walt Disney ile beraber Destino, Alfred Hitchcock ile beraber Spellbound filmlerinin yapımında çalıştı. 1947'de sürrealist bir Picasso portresi yaptı. 1949'da Karısı ile birlikte Avrupa'ya dönen Dalí memleketi Katalonya'ya yerleşti. Hayatının sonuna kadar burada kalacaktı. Faşist Franco rejimiyle yönetilen İspanya'ya yerleşmesi, bir kez daha sol görüşlü sanatçı ve aydınların tepkisini çekti

Dalí 1951'de Katolisizm'in ve modern bilimin bazı kavramlarını sentezlediği Mistik Manifesto'yu yayımladı. II. Dünya Savaşı sonrası eserlerinde, Katolik temalar ve DNA, hiperküp ve atomik çözünme gibi modern bilim kavramları öne çıkacaktı. Hiroşima'da patlayan atom bombasının gücünden çok etkilenmiş olan Dalí, hayatının bu dönemine "nükleer mistisizm" adını veriyordu. Yine bu dönemde Dalí, tuvale boya sıçratma, hologramlar, optik yanılgılar ve stereoskopi gibi pek çok değişik teknikle denemeler yaptı. 1960'da Figueres belediye başkanı, yıllar önce Dalí'nin ilk sergisine ev sahipliği yapmış ve iç savaşta zarar görmüş olan Belediye Tiyatrosu'nu "Dalí Tiyatrosu ve Müzesi" adıyla restore etmeye karar verdi. Dalí, 1974'e kadar müzenin inşaatı ve dekorasyonuyla bizzat ilgilendi ve bu projeye çok emek ve zaman harcadı. Müze 1974'te açıldıysa da, Dalí 1980'lerin ortasına kadar ufak eklemeler ve değişiklikler yapmaya devam etti. 10 Haziran 1982'de Dalí'nin çok sevdiği karısı, menajeri, modeli ve ilham perisi Gala hayatını kaybetti. Gala'nın ölümünden sonra yaşama isteğini kaybeden Dalí, karısının öldüğü ve gömüldüğü Púbol Kalesi'ne yerleşti ve münzevi bir hayat sürmeye başladı. Temmuz 1982'de İspanya Kralı Juan Carlos, Dalí'yi Púbol Markisi ilan etti. Dalí ise bu jسته karşılık olarak, krala Avrupa'nın Başu adlı çizimini hediye etti. 1983'te Púbol Kalesi'nde yaptığı Serçenin Kuyruğu adlı tablo, Dalí'nin son eseri olacaktı. Ağustos 1984'te Dalí, kaledeki yatak odasında bilinmeyen bir sebepten çıkan yangında bacağından yaralandı. Bu olaydan kısa süre sonra Figueres'e döndü ve Salvador Dalí Tiyatro ve Müzesi'nde yaşamaya başladı. Dalí, 23 Ocak 1989'da kalp yetmezliğinden öldü ve Figueres'te kendi adını taşıyan müzenin mahzenine gömüldü. ◀

Eserleri

Dalí hayatı boyunca, 1500'den fazla resim ve onlarca heykelin yanı sıra, çeşitli taş baskı eserler, kitap illüstrasyonları, tiyatro dekorları ve kostümleri üretmişti. Ayrıca, Man Ray, Brassai, Cecil Beaton ve Bugün Dalí'nin eserlerinin büyük çoğunluğu, Figueres'deki Dalí Tiyatro ve Müzesi'nde bulunur. Florida'dan St. Petersburg kentindeki Salvador Dalí Müzesi, Madrid'deki Reina Sofia Müzesi ve Los Angeles'taki Salvador Dalí Galerisi de sanatçının yüzlerce eserini barındırır. Dalí'nin 1965'te New York'taki Rikers Island Hapishanesi'ne bağışladığı çarmlı gerilmiş İsa resmi, 1981'e kadar hapishanenin yemekhanesinde asılı durduktan sonra buradan alınarak hapishanenin lobisine asıldı. 2003'te ise kimliği belirsiz kişilerce lobiden çalındı. 20. yüzyılın en önemli sanatçılarından, sürrealizmin yani gerçeküstücülük akımının temsilcisi Salvador Dalí'nin başlıca esin kaynağı düşler, korkular ve hayaller ile Dalí, resim sanatının akışına yön veren eserleriyle İstanbul'da da sergilenmiştir. Dalí'nin kapsamlı bir retrospektifi niteliğini taşıyan "İstanbul'da Bir Sürrealist Salvador Dalí" adlı sergisinde, İspanyol sanatçının yağlı boya tabloları, çizimleri ve grafiklerinin yanı sıra el yazmaları, defterleri, mektupları ve fotoğrafları gibi 380 parça eseri sergilendi.

Seans

komedi, dram, macera...

FETİH 1453

Yönetmen: Faruk Aksoy. **Oyuncular:** Devrim Evin, İbrahim Çelikkol, Dilek Serbest. **Senaryo:** Atilla Engin, İrfan Saruhan. **Süre:** 160 dk. **Yapım:** Aksoy Film **Gösterim Tarihi:** 17 Şubat 2012

Özet: “İstanbul mutlaka fethedilecektir. Onu fetheden komutan ne güzel komutandır. Onu fetheden asker ne güzel askerdir” der Hz. Muhammed. 1453'te Bizans'ın güçlü savunmasına rağmen, Osmanlı İmparatorluğu'nun 7. padişahı Sultan 2. Mehmet (Devrim Evin) bu kehaneti gerçekleştiren hükümdar olacaktır. Aydın Arakon'un yönettiği 1951 tarihli “İstanbul'un Fethi” gibi örnekler verilmiş olsa da modern teknolojinin kullanıldığı çağdaş ve gösterişli bir fetih filmine ihtiyacı vardı sinemamızın. Bu açığı kapatan kişi Faruk Aksoy oldu.

MUPPETS

Yönetmen: James Bobin. **Oyuncular:** Jason Segel, Amy Adams, Chris Cooper. **Senaryo:** Jason Segel, Nicholas Stoller. **Süre:** 103 dk. **Yapım:** ABD (2011). **Dağıtım:** UIP.

Özet: Gary ve kızarkadaşı Mary, petrolcü Tex Richman'ın Kukla Tiyatrosu'nu yerle bir etme planını keşfettilerinde tiyatroyu kurtarmak için gereken 10 milyon doları toplamak amacıyla kuklaları yeniden biraraya getirmesi için Kermit'e yardım etmeye karar verirler. Jim Henson'ın 1950'lerin ortalarında yarattığı kuklalar, 1976'da başlayan televizyon şovlarıyla hayatımıza girmişti. 80'lerde ülkemizde de yayınlanan The Muppet Show, Kurbağa Kermit, Miss Piggy ve balkondan olanları izleyip herkesi eleştiren ihtiyar Waldorf ve Statler'dan dillere pelesenk olan jenerik müziğine kadar birkaç kuşağı hayli etkilemişti.

HAYALET SÜRÜCÜ 2:

Yönetmen: Mark Neveldine, Brian Taylor. **Oyuncular:** Nicolas Cage, Ciarán Hinds, Fergus Riordan. **Senaryo:** Scott M. Gimple, Seth Hoffman, David S. Goyer. **Yapım:** ABD (2012).

Özet: Hayalet Sürücü Johnny Blaze (Nicolas Cage) hâlâ şeytani lanetiyle yaşamakta ve Doğu Avrupa'da gizlenmektedir. Kiliseye bağlı gizli bir tarikat tarafından, Danny (Fergus Riordan) adlı genç bir çocuğu Şeytandan (Ciarán Hinds) korumakla görevlendirilir. Önceleri Hayalet Sürücü'nün gücünü kullanmakta isteksiz olsa da çocuğu korumanın tek yolunun motosikletini sürmek olduğunu anlar. Marvel evrenin sıradışı anti kahramanı Ghost Rider, 2007'de beyazperdeye uyarlanmış ancak film, Nicolas Cage'in son dönemdeki vasat aksiyonlarında biri olmaktan kurtulamamıştı.

KEVIN HAKKINDA KONUŞMALIYIZ ■

Yönetmen: Lynne Ramsay. **Oyuncular:** Tilda Swinton, John C. Reilly, Ezra Miller. **Senaryo:** Lynne Ramsay, Rory Kinnear (Lionel Shriver'in aynı adlı romanından). **Süre:** 112 dk. **Yapım:** İngiltere, ABD

Özet: Eva (Tilda Swinton), oğlu Kevin'i dünyaya getirmek uğruna kariyerini ve tüm tutkularını bir kenara bırakmıştır. İlerleyen yıllarda anne ve oğul arasındaki ilişki hep problemlidir. Kevin (Ezra Miller) 15 yaşına geldiğinde korkunç bir suç işler. Eva annelik sorumluluğunu sorgulamaya başlar. Acaba oğlunu gerçekten sevmiş midir ve Kevin'in işlediği suçun ne kadarı onun hatasıdır? Tilda Swinton'un "We Need to Talk About Kevin"deki anneliğini sorgulayan Eva rolü, 2011'in en iyi performanslarından biri sayılıyor. Filmin kaynağı, Amerikalı gazeteci/yazar Lionel Shriver'in 2003'te yayımlanmış aynı adlı romanına dayanıyor. 1999'da iki öğrencinin faili olduğu Columbine Lisesi katliamından yola çıkan yazar bu ödüllü romanında, cinayet işleyen bir gencin annesinin suçluluk duygusunu mercek altına almıştı.

DUYGULARIN RENGİ ■

Yönetmen: Tate Taylor. **Oyuncular:** Emma Stone, Viola Davis, Bryce Dallas Howard. **Senaryo:** Tate Taylor (Kathryn Stockett'in aynı adlı romanından). **Süre:** 146 dk. **Yapım:** ABD (2011).

Özet: 1960'ların Mississippi'si... Jackson kasabası... Okulunu bitiren Skeeter (Emma Stone) yaşlılarının aksine evlenip çocuk doğurmayı değil, yazar olmayı kafasına koymuştur. Yerel bir gazetede iş bulur ve yazıları için en iyi arkadaşının hizmetçisi Aibileen'den (Viola Davis) yardım ister. Skeeter, Aibileen ile konuştuğunda siyahi hizmetçilerin yaşadıkları hakkında bir kitap yazmaya karar verir. Haksız yere işten atılan Minny'nin (Octavia Spencer) desteğiyle bu proje daha da büyür. Bu yıl Oscarlar'a damga vuracağına kesin gözüyle bakılan "The Help" aynı zamanda 2011'in box office şampiyonlarından biri oldu. 25 milyon dolarlık mütevazı bütçesine karşın dünya çapındaki hasılatı 205 milyona ulaştı; ABD'de 2011'in en çok izlenen 13. filmi oldu.

DÜŞMANI KORURKEN ■

Yönetmen: Daniel Espinosa. **Oyuncular:** Denzel Washington, Ryan Reynolds, Vera Farmiga. **Senaryo:** David Guggenheim. **Yapım:** ABD, Güney Afrika (2012). **Dağıtım:** UIP. **Gösterim Tarihi:** 10 Şubat 2012

Özet: Tobin Frost (Denzel Washington) CIA'in en iyi ajanlarından biridir. Ta ki gizli bilgileri para karşılığında satmaya başlayınca kadar... On yıldır yakalanamayan Frost sonunda enselenir ve CIA'in Güney Afrika'daki hücre evine kapatılır. Acemi ajan Matt Weston'un (Ryan Reynolds) görevli bulunduğu bu ev, paralı askerler tarafından saldırıya uğrayınca, Weston Frost ile birlikte kaçmak zorunda kalır. İkisi de kendilerini kimin öldürmek istediğini anlayana kadar hayatta kalmak zorundadır. NOTLAR: 2000'in başında yönetmenliğe başlayan Daniel Espinosa, üçüncü filmi "Snabba Cash" ile hem ülkesinde (2010'da İsveç'in en çok izlenen 5. filmi oldu) hem de yurtdışında hatırı sayılır bir hayran kitlesi kazanmıştı. Bu başarının ardından Espinosa'ya Hollywood'un kapıları açıldı ve Espinosa iddialı bir oyuncu kadrosunun eşliğinde ilk İngilizce filmi "Safe House" için kolları sıvadı. Filmin başrollerini "American Gangster/Amerikan Gangsteri" ve "Training Day/İlk Gün"den sonra yeniden kötü adam rollerine geri dönen Denzel Washington ile son yıllarda yıldızı iyice yükselen Ryan Reynolds (bu filmdeki rolü için adı geçen isimler arasında Sam Worthington, Shia LaBeouf, Andrew Garfield ve James McAvoy da vardı) paylaşıyor. David Guggenheim'in yazdığı senaryonun Terry George ("Hotel Rwanda," "In The Name Of The Father") tarafından yeniden yazıldığı söyleniyor. İlk görüşler, "Safe House"un "Three Days At The Condor/Akbabanın Üç Günü" ile "Collateral" karşısını olduğu yönünde.

Kültür Hazinesi Kitaplar

Yazar: Caryl Férey
Yayınevi: İthaki Yayınları

Yazar: Daphne Kalotay
Yayınevi: Epsilon Yayınları

Editör: Sevgi Can Yağcı
Yayınevi: Umuttepe Yayınları

■ ZULU

Caryl Férey'in Güney Afrika'da geçen 'Zulu'su, kara büyü, uyuşturucu, siyaset ve ırkçılık arasında gidip gelen bir hikâye anlatıyor. Romanın başkahramanı, Cape Town'daki ağır suçlar departmanında görevli Ali Neuman'dır. Küçüklüğünden itibaren Afrika'ya özgü şiddet ve AIDS gerçeğiyle tanışmış olan Neuman, şimdiyse hayatının en korkutucu deneyimini yaşamaktadır. Beyaz bir genç kızın cesedi bulunmuştur ve işin vahim yanı, kadının bedeni yeni tür, çok tehlikeli bir uyuşturucunun etkisi altındadır. Neuman, bu cinayeti çözmeye çalışırken, ülkesini cehenneme çeviren Apartheid döneminin kalıntılarıyla da boğuşacaktır.

■ RUS KIŞI

Daphne Kalotay, ilk romanı 'Rus Kışı'nda, gençliğinde Bolşoy Balesi'nde büyük bir yıldız olan Nina Revskaya'nın, geçmişiyile giriştiği trajik yüzleşmeyi anlatıyor. Revskaya, sahip olduğu paha biçilemez değerde mücevher koleksiyonunu, kendisine kötü geçmişini hatırlattığı için açık artırma ile satmaya karar verir. Yalnız bu geçmiş, pek unutulacak cinsten değildir. Bolşoy Balesi'nde ünlü bir yıldız iken Stalin rejiminin baskıları nedeniyle Amerika'ya, Boston'a kaçmak zorunda kalan Revskaya, kendisi için çok zor da olsa, gençliğinden kalmış ve artık büyük bir yük haline gelmiş sırlar ve ihanetlerle yüzleşmek zorundadır.

■ BEYAZ CAMIN YERLİLERİ

Birçok ismin yazılarıyla katkıda bulunduğu 'Beyaz Camın Yerlileri', televizyon ekranlarının yanı sıra, gündelik hayatı da kaplayan ve toplumsal gündemin başlıca aktörlerinden birine dönüşen "yerli diziler" sektörünün tarihsel gelişimi ile dizilerin tematik, türsel yönelimlerini, kurmaca dünyalara dair anlatı çözümlenmeleri eşliğinde ele alıyor. Dizilerin üretildiği yapısal koşullar, Türkiye'de dizi sektörünün 1970'lerden günümüze geçirdiği dönüşüm, yerli dizilerin başat konularından olan "marazi aşk" imgesi ve 'Behzat Ç.' dizisinde ortaya konan kadın-erkek temsilleri, kitapta irdelenen ilginç konulardan bazıları.

ANA KAMPÜS

Florya Yerleşkesi

Beşyol Mahallesi İnönü Caddesi No: 38 Küçükçekmece / İstanbul

Tel : 0212 **444 1 428** Faks : 0212 **425 57 59**

Beşiktaş Yerleşkesi

Barbaros Bulvarı No: 15

Beşiktaş / İstanbul

Tel : 0212 **236 20 37**

Faks : 0212 **236 20 38**

Bahçelievler Yerleşkesi

Adnan Kahveci Bulvarı No: 78

Bahçelievler / İstanbul

Tel : 0212 **442 61 60**

Faks : 0212 **442 61 46**

Bahçelievler Dış Hekimliği Fakültesi

İzzettin Çalışlar Cad. No: 31 / A

Bahçelievler / İstanbul

Tel : 0212 **555 61 82**

Faks : 0212 **555 61 91**

Bakırköy Yerleşkesi

Zeytinlik Mah. Halkçı Sok. No: 17

Bakırköy / İstanbul

Tel : 0212 **466 29 81**

Faks : 0212 **466 29 82**

444 1 428

www.aydin.edu.tr

